

1. RÉSZ

Általános előírások

1.1 fejezet

Hatály és alkalmazási terület

1.1.1 Szerkezet

Az SZMGSZ 2. számú melléklet hét részre van osztva. Minden rész fejezetekből áll és minden fejezet szakaszokat és bekezdéseket tartalmaz.

1.1.2 Alkalmazási terület

1.1.2.1 Az SZMGSZ 9. cikk „A veszélyes áruk fuvarozása” értelmében a nemzetközi vasúti árufuvarozási egyezmény szerinti veszélyes áruk fuvarozás során jelen Szabályzatot kell alkalmazni, amely meghatározza:

- a) a veszélyes anyagok és tárgyak fuvarozásához előírt feltételeket, beleértve:
  - a besorolást (osztályozást), a besorolási kritériumokat és a vizsgálati módszereket;
  - a csomagolóeszközök használatát, annak jelölését, valamint az egybecsomagolásra vonatkozó követelményeket;
  - a tartányok használatát, azok töltését és jelölését;
  - a feladási eljárásokat és a fuvarokmányok elkészítését;
  - a csomagolóeszközök és tartányok gyártására és vizsgálatára vonatkozó előírásokat;
  - a kocsik és konténerek gyártására és vizsgálatára vonatkozó előírásokat;
  - az áruk berakására, a kirakására és átrakására, beleértve az együvé rakásra vonatkozó előírásokat;
- b) azon veszélyes áruk felsorolását, amelyek a fuvarozásból ki vannak zárva.

1.1.2.2 (fenntartva)

1.1.2.3 A veszélyes áruk nemzetközi fuvarozására kézi- vagy útipoggyászként vagy gépjárművön, ill. a gépjárműben a 7.7 fejezet mellett csak az 1.1.3.8 bekezdés előírásai vonatkoznak.

1.1.3 Mentességek

1.1.3.1 Általános mentességek

Az SZMGSZ 2. számú melléklet előírásait nem kell alkalmazni:

- a) magánszemélyek által történő veszélyes áru szállításra, amennyiben az áru kiskereskedelmi csomagolásban van és személyes vagy háztartási használatra, továbbá szabadidő vagy sport célokra szolgál, feltéve, hogy a veszélyes áru normális szállítási feltételek melletti kiszabadulásának megakadályozására szükséges intézkedéseket megtették. Amennyiben ez az áru magánszemély által vagy magánszemély részére megtöltött, újratölthető tartályokban szállított gyúlékony folyékony anyag, akkor az össz mennyiség egy tartályban legfeljebb 60 liter lehet. Az IBC, a nagycsomagolás, ill. a tartány nem tekinthető személyes igények kielégítésére, háztartási, szabadidős vagy sport célú használatra szolgáló kiskereskedelmi csomagolásnak;
- b) az SZMGSZ 2. számú mellékletben nem szereplő gépek és készülékek szállítására, amelyek szerkezetükben vagy működtető elemeikben veszélyes anyagot vagy tárgyat tartalmaznak, feltéve, hogy a tartalom normális szállítási feltételek melletti kiszabadulásának megakadályozására szükséges intézkedéseket megtették;
- c) a vállalatok (vállalkozások) olyan szállításaira, ami fő tevékenységüket kiegészíti, mint például a mély- és magasépítési munkaterületek ellátása, vagy méréssel, javítással és karbantartással kapcsolatos szállítások, ill. visszaszállítások csomagolóeszközönként, beleértve az IBC-eket és a nagycsomagolásokat, legfeljebb 450 liter mennyiségű veszélyes áru esetén és az 1.1.3.6 bekezdésben meghatározott mennyiségi határokon belül. Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a veszélyes áru normális szállítási feltételek melletti kiszabadulásának megakadályozására. Ugyancsak nem alkalmazható ez a mentesség a vállalatok (vállalkozások) által

anyagbeszerzés, külső vagy belső anyagelosztás céljából végzett szállításokra. Ez a fajta mentesség nem alkalmazható a 7 osztály áruira;

d) a veszélyhelyzet elhárításában illetékes hatóságok által vagy felügyeletük mellett végzett szállításokra, amennyiben a szállítás a veszélyhelyzet elhárítása érdekében szükséges, különösen a rendkívüli eseményben vagy balesetben érintett veszélyes áru összegyűjtésére és a legközelebbi megfelelő, biztonságos helyre történő elszállítására;

e) emberi életek mentését vagy a környezet védelmét szolgáló, veszélyhelyzetben történő szállításokra, amennyiben teljesen biztonságos végrehajtásukhoz minden intézkedést megtettek;

f) üres, tisztítatlan, telepített tárolótartályok, amelyekben a 2 osztály A, O vagy F csoportjába tartozó gázok, a 3 vagy 9 osztály II vagy III csomagolási csoportjába tartozó anyagok, vagy a 6.1 osztály II vagy III csomagolási csoportjába tartozó peszticidek voltak, azzal a feltétellel, hogy:

- minden rajtuk lévő nyílás – az esetleges nyomáscsökkentő szerkezetek nyílásainak kivételével – légmentesen le van zárva;

- megtették a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy szokásos szállítási körülmények között a tartalom ne szivároгjon ki; és

- a rakomány úgy van rögzítve rekeszben, kalodában vagy egyéb kezelőeszközben, ill. magán a kocsiban vagy a konténerben, hogy szokásos szállítási körülmények között ne lazuljon ki, ill. ne mozduljon el.

Ez a mentesség nem vonatkozik az olyan telepített tárolótartályokra, amelyekben érzéketlenített robbanóanyag vagy az SZMG SZ 2. számú melléklet által a fuvarozásból kizárt anyag volt.

Megjegyzés: A radioaktív anyagokra lásd még az 1.7.1.4 bekezdést is.

1.1.3.2 A gázok fuvarozására vonatkozó mentességek

Az SZMG SZ 2. számú melléklet előírásait nem kell alkalmazni, ha a fuvarozott anyagok (tárgyak) a következők:

a) a szállítást végző vasúti jármű tartályaiban levő gázok, amelyek a vasúti jármű meghajtására vagy a vasúti jármű bármely berendezésének (pl. hűtőkészülék) működtetésére szolgálnak vagy a szállítás alatti használatára szolgálnak;

b) a szállított járművek tüzelőanyag tartályában levő gázok. A zárószelepnek a tartály és a motor között zárva kell lenni és az elektromos érintkezőket meg kell szakítani; A zárószelepnek a tartály és a motor között zárva kell lenni és az elektromos érintkezőket meg kell szakítani;

c) a 2.2.2.1 bekezdés szerinti A és O csoport gázai, ha a gáz nyomása a tartályban vagy tartályban 20 °C-on nem haladja meg a 200 kPa-t (2 bar-t) és a gáz nem cseppfolyósított, ill. nem mélyhűtött cseppfolyósított gáz. Ide tartozik mindenfajta tartály és tartály, pl. a gépek és berendezések részeit képezők is;

Megjegyzés: Ez a mentesség nem alkalmazható a lámpákra. A lámpákra lásd az 1.1.3.10 bekezdést..

d) a jármű üzemelése során használt felszerelésekben (pl. tűzoltó készülékben) levő gázok, beleértve a tartalék alkatrészekben (pl. felfújgumiabroncsban) levő gázokat is. Ez a mentesség arra az esetre is vonatkozik, ha felfújgumiabroncsokat rakományként szállítanak;

e) a vasúti kocsik vagy a rakományként szállított közúti járművek különleges készülékeiben (hűtőkészülékek, halszállító tartályok, fűtőkészülékek stb.) levő gázok, amelyek a szállítás során ezek működtetéséhez szükségesek, valamint az ilyen készülékek tartalék tartályai és üres, tisztítatlan cseretartályai, amelyeket ugyanazon vasúti kocsiban vagy járművön szállítanak;

f) az élelmiszerekben levő gázok (az UN 1950 tétel alá tartozók kivételével), beleértve a szénsavas italokat;

g) sport céljára használt labdáknál levő gázok; és

h) (fenntartva).

1.1.3.3 Folyékony tüzelőanyagok szállítására vonatkozó mentességek

Az SZMG SZ 2. számú melléklet előírásait nem kell alkalmazni, ha a fuvarozott anyagok (tárgyak) a következők:

a) a szállítási tevékenységet végző vasúti jármű tüzelőanyag tartályaiban lévő és annak meghajtására szolgáló vagy bármely berendezésének (pl. hűtőkészülék) működtetésére aállítás alatt használt vagy használni szándékozott tüzelőanyagra;

b) a rakományként szállított közúti járművek vagy más szállítóeszközök (pl. csónakok) tartályaiban levő tüzelőanyagokra, ha ez a tüzelőanyag meghajtásuk biztosítására vagy az ilyen közúti járművek vagy más szállítóeszközök berendezéseinek működtetésére szolgálnak. A motor vagy a berendezés és a tüzelőanyag tartály között található minden csapot aállítás közben zárva kell tartani, kivéve, ha a csapnak a berendezésnek működőképességének biztosításához nyitva kell maradnia. Szükség esetén ezeket a közúti járműveket vagy más szállítóeszközöket alkalmas helyzetbe állítva kell berakni és feldőlés ellen biztosítani kell;

c) a nem közúti mobil gépek és berendezések¹⁾ tartályaiban levő, rakományként szállított tüzelőanyagokra, ha azok hajtására vagy bármely berendezésük üzemeltetésére szolgálnak. A tüzelőanyag a jármű motorjához és/vagy a berendezéshez közvetlenül csatlakoztatott és a jogszabályi előírásokat kielégítő tüzelőanyag tartályban szállítható. Ahol lehetséges, ezeket a gépeket megfelelő helyzetben kell berakni és feldőlés ellen biztosítani kell.

1.1.3.4 A különleges előírások szerinti és a korlátozott, ill. engedményes mennyiségben csomagolt veszélyes áruk fuvarozására vonatkozó mentességek

Megjegyzés: A radioaktív anyagokra lásd még az 1.7.1.4 bekezdést is.

1.1.3.4.1 A 3.3 fejezet bizonyos különleges előírásai egyes veszélyes anyagok fuvarozását részben vagy teljesen felmentik az SZMG SZ 2. számú Melléklet hatálya alól. Ez a mentesség akkor alkalmazható, ha a különleges előírásra hivatkozás található a 3.2 fejezet „A” táblázat 6 oszlopában a szóban forgó veszélyes áru vonatkozásán.

1.1.3.4.2 Bizonyos veszélyes áruk ugyancsak mentességet élvezhetnek az SZMG SZ 2. számú Melléklet előírásainak hatálya alól, amennyiben a 3.4 fejezet feltételeit kielégítik.

1.1.3.4.3 Bizonyos veszélyes áruk ugyancsak mentességet élvezhetnek az SZMG SZ 2. számú melléklet előírásainak hatálya alól, amennyiben a 3.5 fejezet feltételeit kielégítik.

1.1.3.5 Az üres, tisztítatlan csomagolóeszközökre vonatkozó mentességek

Az üres, tisztítatlan csomagolóeszközök (beleértve az üres IBC-eket és nagycsomagolásokat), amelyekben a 2, a 3, a 4.1, az 5.1, a 6.1, a 8 és a 9 osztály anyagai voltak, nem esnek az SZMG SZ 2. számú Melléklet előírásainak hatálya alá, ha a lehetséges veszély elhárítására megfelelő intézkedéseket tettek. A veszély akkor tekinthető elhárítottnak, ha megtették a megfelelő intézkedéseket az 1 – 9 osztály bármelyikére jellemző veszély elhárítására.

1.1.3.6 Az egy kocsiban vagy nagykonténerben csomagolva szállított áruk mennyisége, amelyre kiterjednek az SZMG SZ 2. számú mellékletben adódó bizonyos rendelkezések és mentességek

Megjegyzés: 1. Ezt a bekezdést csak akkor kell alkalmazni, ha az SZMG SZ 2. számú Melléklet más előírásaiban (pl. az 1.8 és az 1.10 fejezetben, továbbá az 1.1.3.1 b) pontban stb.) arra utalás található.

Megjegyzés: 2. A szállítási kategória az a kategória, amely meghatározott árukhoz a veszélyesség mértéke alapján van hozzárendelve.

1.1.3.6.1 (fenntartva)

1.1.3.6.2 (fenntartva)

1.1.3.6.3 Ha egy kocsiban vagy nagykonténerben az 1.1.3.1.c) pont alapján ugyanazon szállítási kategóriába tartozó veszélyes árukat szállítanak, a kocsira, ill. a nagykonténerre

---

¹A nem közúti mobil gépek meghatározására lásd a motoros járművekre vonatkozó egységesített állásfoglalás (R.E.3) 2.7 cikkét (ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3 ENSZ dokumentum) vagy a nem közúti mozgó gépekbe és berendezésekbe szánt belső égésű motorok gáz- és szilárd halmazállapotú szennyezőanyag-kibocsátása elleni intézkedésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 1997. december 16-i 97/68/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkét.

következő táblázat (3) oszlopában megadott legnagyobb megengedett mennyiségeket kell betartani:

A következő táblázat (3) oszlopában található érték meghaladása esetén figyelembe kell venni az egyéb követelményeket (pl. az 1.8.3 szakasz és az 1.10 fejezet előírásait) is.

Szállítási kategória	Anyag vagy tárgy csomagolási csoport vagy osztályozási kód/csoport vagy UN szám	Legnagyobb összmennyiség kocsinként, ill. nagykonténerenként
(1)	(2)	(3)
0	1 osztály: 1.1A , 1.1L, 1.2L, 1.3L és UN 0190 3 osztály: UN 3343 4.2 osztály: az I csomagolási csoportba tartozó anyagok 4.3 osztály: UN 1183, 1242, 1295, 1340, 1390, 1403, 1928, 2813, 2965, 2968, 2988, 3129, 3130, 3131, 3134, 3148, 3396, 3398, 3399 5.1 osztály: UN 2426 6.1 osztály: UN 1051, 1600, 1613, 1614, 2312, 3250, 3294 6.2 osztály: UN 2814, 2900 7 osztály: UN 2912–2919, 2977, 2978, 3321–3333 8 osztály: UN 2215 (maleinsavanhidrid, olvasztott) 9 osztály: UN 2315, 3151, 3152, 3432 és az ilyen anyagokat vagy keverékeket tartalmazó készülékek és az UN 2908 alá tartozók kivételével azok az üres, tisztítatlan csomagolóeszközök, amelyek az ebbe a szállítási kategóriába tartozó anyagokat tartalmazták.	0
1	Az I csomagolási csoportba tartozó anyagok és tárgyak, amelyek nem szerepelnek a 0 szállítási kategóriában és a következő osztályok anyagai és tárgyai: 1 osztály: 1.1B–1.1Ja), 1.2B–1.2J, 1.3C, 1.3G, 1.3H, 1.3J, 1.5Da) 2 osztály: T, TCa), TO, TF, TOCa) és TFC csoport Aeroszolok: C, CO, FC, T, TF, TC, TO, TFC és TOC csoport nyomás alatti vegyszerek: UN 3502, 3503, 3504 és 3505 4.1 osztály: UN 3221–3224 5.2 osztály: UN 3101–3104	20
2	A II csomagolási csoportba tartozó anyagok és tárgyak, amelyek nem szerepelnek a 0, az 1 vagy a 4 szállítási kategóriában és a következő osztályok anyagai és tárgyai: 1 osztály: 1.4B–1.4G és 1.6N 2 osztály: F csoport Aeroszolok: F csoport nyomás alatti vegyszerek: UN 3501 4.1 osztály: UN 3225–3230 5.2 osztály: UN 3105–3224 6.1 osztály: III csomagolási csoportba tartozó anyagok és tárgyak tárgyak 9 osztály: UN 3245	333
3	A III csomagolási csoportba tartozó anyagok és tárgyak, amelyek nem szerepelnek a 0, a 2 vagy a 4 szállítási kategóriában és a következő osztályok anyagai és tárgyai: 2 osztály: A és O csoport Aeroszolok: A és O csoport nyomás alatti vegyszerek: UN 3500 3 osztály: UN 3473 4.3 osztály: UN 3476 8 osztály: UN 2794–2795, 2800, 3028, 3477	1000

Szállítási kategória	Anyag vagy tárgy csomagolási csoport vagy osztályozási kód/csoport vagy UN szám	Legnagyobb összmennyiség kocsinként, ill. nagykonténerenként
(1)	(2)	(3)
	9 osztály: UN 2990, 3072	
4	1 osztály: 1.4S 4.1 osztály: UN 1051, 1331, 1345, 1944, 1945, 2254 és 2623 4.2 osztály: UN 1361 és 1362 III csomagolási csoport 7 osztály: UN 2908–2911 9 osztály: UN 3268, 3499 és 3509 valamint azok az üres, tisztítatlan csomagolóeszközök, amelyek a 0 szállítási kategóriába tartozókon kívüli, többi anyagot tartalmazták.	Korlátlan

a) Az UN 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482, 1005 és 1017 számú anyagnál a legnagyobb összmennyiség szállítóegységenként 50 kg.

Az előző táblázatban a „legnagyobb összmennyiség kocsinként, ill. nagykonténerenként” jelentése a következő

- tárgyakkal a bruttó tömeg kg-ban (az 1 osztályba tartozó tárgyakkal a robbanóanyag nettó tömege kg-ban; az SZMGSZ 2. számú mellékletben szereplő gépekben és készülékekben lévő veszélyes áru esetén, a bennük lévő veszélyes áru összmennyisége kg-ban vagy literben)
- szilárd anyagoknál, cseppfolyósított gázoknál, mélyhűtött, cseppfolyósított gázoknál és oldott gázoknál a nettó tömeg kg-ban;
- folyékony anyagoknál a veszélyes áru tartalom literben;
- sűrített gázoknál, adszorbeált gázoknál és nyomás alatti vegyszereknél a tartály víztérfogata literben.

1.13.6.4 Ha különböző szállítási kategóriába tartozó veszélyes árukat szállítanak egy kocsiban, ill. nagykonténerben, akkor:

- az „1” szállítási kategóriába tartozó anyagok és tárgyak mennyisége 50-nel szorozva,
- az „1” szállítási kategóriába tartozó, az 1.1.3.6.3 pont táblázatához fűzött a) megjegyzés szerinti anyagok és tárgyak mennyisége 20-szal szorozva,
- a „2” szállítási kategóriába tartozó anyagok és tárgyak mennyisége 3-mal szorozva,

és

- a „3” szállítási kategóriába tartozó anyagok és tárgyak mennyisége

együttesen meghaladja az 1000-t, akkor meghatározott követelményeket (például az 1.8.3 szakasz és az 1.10 fejezet előírásait) kell betartani.

1.1.3.6.5 Az 1.1.3.6 bekezdés alkalmazásánál nem kell figyelembe venni azokat a veszélyes árukat, amelyek az SZMGSZ 2. számú Melléklet 1.1.3.1 a), b) és d)–f) pont, az 1.1.3.2–1.1.3.5, az 1.1.3.7– 1.1.3.10 bekezdés szerint mentességet élveznek.

1.1.3.7 Az *elektromos energia előállító és tároló berendezések* szállítására vonatkozó mentességek

Az SZMG SZ 2. számú Melléklet előírásait nem kell alkalmazni az elektromos energia előállító és tároló berendezésekre (pl. lítium akkumulátorokra, villamos kondenzátorokra, aszimmetrikus kondenzátorokra, fémhidrid tárolórendszerekre és üzemanyag cellákra), amelyek:

- a) szállítást végző vasúti jármű meghajtására vagy bármely berendezésének működtetésére szolgálnak;
- b) a szállítás során használt (vagy használni szándékozott) eszközök (pl. laptop) működtetésére szolgálnak;
- c) a rakományként szállított járművekbe szerelt és azok meghajtására vagy bármely berendezésük működtetésére szolgálnak.

1.1.3.8 A mentességek alkalmazása a kézi- vagy útipoggyászként vagy gépjárművön, ill. gépjárműben szállított veszélyes árukra

A kézi- vagy útipoggyászként vagy gépjárművön, ill. gépjárműben szállított veszélyes árukra 7.7 fejezet értelmében az 1.1.3.1 a-e), az 1.1.3.2 b), d-g), az 1.1.3.3, az 1.1.3.4.1, az 1.1.3.5 és az 1.1.3.7 b) és pontok szerinti mentességek alkalmazhatók.

1.1.3.9 A fuvarozás során hűtés vagy kondicionálás céljára használt veszélyes árukra vonatkozó mentességek

Amikor a vasúti kocsi vagy a konténer hűtése vagy kondicionálása céljából olyan veszélyes árut használnak, mely csak fojtó tulajdonságú (a környezetben rendes körülmények között jelen levő oxigént hígítja vagy kiszorítja), arra csak az 5.5.3 szakasz előírásait kell betartani.

1.1.3.10 *A veszélyes árut tartalmazó lámpák szállítására vonatkozó mentességek*

A következő lámpák nem tartoznak az SZMG SZ 2. számú Melléklet hatálya alá, amennyiben nem tartalmaznak radioaktív anyagot és nem tartalmaznak a 3.3 fejezet 366 különleges előírásában meghatározott mennyiségnél több higanyt:

- a) a lakosságtól és a háztartásokból közvetlenül összegyűjtött lámpák, ha azokat a gyűjtő vagy az újrahasznosító létesítményekbe szállítják;

Megjegyzés: *Ide tartoznak azok a lámpák is, amelyeket a lakosság az első gyűjtőpontra visz és azután más gyűjtőhelyre, köztes feldolgozó vagy újrahasznosító létesítménybe szállítják.*

- b) egyenként legfeljebb 1 g veszélyes anyagot tartalmazó lámpák, amelyek úgy vannak csomagolva, hogy küldeménydarabonként legfeljebb 30 g veszélyes anyagot tartalmaznak, amennyiben:

- 1) a lámpák a gyártó tanúsított minőség igazgatási rendszere szerint vannak gyártva;

Megjegyzés: Az ISO 9001:2008 szabvány alkalmazása erre a célra elfogadható és

- 2) minden lámpa vagy egyedileg van csomagolva belső csomagolásba, a lámpákat védő megosztó betétekkel elválasztva, vagy párnázóanyaggal

körülvéve, és a 4.1.1.1 bekezdés általános előírásainak megfelelő erős külső csomagolásba van helyezve, amely elviseli az 1,2 m-ről történő ejtőpróbát;

- c) egyenként legfeljebb 1 g veszélyes anyagot tartalmazó használt, sérült vagy hibás lámpák küldeménydarabonként legfeljebb 30 g veszélyes anyag tartalommal, ha azokat a gyűjtő vagy az újrahasznosító létesítményekből szállítják. A lámpákat a 4.1.1.1 bekezdés általános előírásait kielégítő, erős külső csomagolásba kell csomagolni, amely alkalmas a szállítás normális körülményei között a tartalom kiszabadulásának megakadályozására és képes elviselni a legalább 1,2 m magasságból végzett ejtési próbát;
- d) a csak az A és O osztályozási kód (a 2.2.2.1 bekezdés szerint) alá tartozó gázokat tartalmazó lámpák, ha úgy vannak csomagolva, hogy a lámpa bármilyen törése esetén a kilövellés a csomagoláson belül marad.

Megjegyzés: A radioaktív anyagot tartalmazó lámpákra a 2.2.7.2.2.2 b) pont előírásait kell alkalmazni.

1.1.4 Más szabályzatok alkalmazhatósága

1.1.4.1 Általános előírások

- 1.1.4.1.1** Veszélyes áruk bevitelét valamely ország területére vagy szállítását azon keresztül nemzeti törvények és előírások is tilthatják. Ezeket az előírásokat vagy tilalmakat meghatározott módon közzé kell tenni.

1.1.4.1.2 (fenntartva)

1.1.4.1.3 (fenntartva)

1.1.4.2 Tengeri vagy légi szállítást is magában foglaló szállítási lánc

- 1.1.4.2.1** Az olyan küldeménydarabokat, konténereket, mobil tartányokat, tankkonténereket és MEG-konténereket, valamint kocsikat, amelyekben kocsirakományként csak ugyanazon árut tartalmazó küldeménydarabok vannak, amelyek nem felelnek meg teljesen az SZMGSZ 2. számú Mellékletnek a csomagolásra, az egybecsomagolásra, a küldeménydarab jelölésére és bárcázására, és a nagybárcák és narancssárga táblák alkalmazására vonatkozó előírásainak, de megfelelnek az IMDG Kódex vagy az ICAO Műszaki Utasítások előírásainak, a tengeri vagy légi szállítást is magában foglaló szállítási láncban történő továbbításra a következő feltételekkel fel lehet venni:

a) Ha a küldeménydarabok nincsenek az SZMGSZ 2. számú Mellékletnek megfelelően bárcázva és jelölve, akkor az IMDG Kódex vagy az ICAO Műszaki Utasítások szerinti veszélyességi bárcá(k)nak és jelölésnek kell rajtuk lenni;

b) Az egy küldeménydarabba történő egybecsomagolásra az IMDG Kódex vagy az ICAO Műszaki Utasítások előírásait kell alkalmazni;

c) A tengeri szállítást is magában foglaló szállítási láncban történő továbbításnál, ha a konténerek, mobil tartányok, tankkonténerek vagy MEG-konténerek – valamint az olyan kocsik, amelyekben kocsirakományként csak ugyanazon árut tartalmazó küldeménydarabok vannak – nincsenek az SZMGSZ 2. számú Melléklet 5.3 fejezete szerint jelölve és nagybárcával ellátva, akkor az IMDG Kódex 5.3 fejezete szerinti jelölésnek és nagybárcá(k)nak kell rajtuk lenni. Üres, tisztítatlan mobil tartányokat,

tankkonténereket és MEG-konténereket ezen előírás szerint egészen a tisztítóállomásig lehet szállítani (szállítási láncban történő továbbítást követően).

Ez a könnyítés nem vonatkozik azokra az árukra, amelyek az SZMGSZ 2. számú Melléklet 1 – 9 osztályába tartozó veszélyes áruk, azonban az IMDG Kódex vagy az ICAO Műszaki Utasítások előírásai szerint nem veszélyesek.

1.1.4.2.2 (fenntartva)

1.1.4.2.3 (fenntartva)

Megjegyzés: Az 1.1.4.2.1 pont szerinti fuvarozásra lásd az 5.4.1.1.7 pontot is. Konténerben történő fuvarozásra lásd az 5.4.2 szakaszt is.

1.1.4.3 A tengeri szállításra jóváhagyott IMO-típusú mobil tartányok használata

Azok az IMO-típusú mobil tartányok (1, 2, 5 és 7 típusú IMO tartányok), amelyek nem felelnek meg a 6.7 vagy a 6.8 fejezet követelményeinek, de amelyeket 2003. január 1-je előtt az IMDG Kódex (29-98 módosítás) előírásai szerint gyártottak és hagytak jóvá, továbbra is használhatók, feltéve, hogy kielégítik az IMDG Kódex vonatkozó időszakos vizsgálati előírásait.²) Ezen kívül meg kell felelniük a 3.2 fejezet „A” táblázatának (10) és (11) oszlopában szereplő követelményeknek és az SZMGSZ 2. számú melléklet 4.2 fejezet előírásainak. Lásd még az IMDG Kódex 4.2.0.1 bekezdését is.

1.1.4.4 Huckepack forgalom

1.1.4.4.1 A veszélyes árut huckepack fuvarozási módon is lehet továbbítani, mégpedig a következő előírások szerint:

A huckepack fuvarozási módon feladott szállítóegységeknek és pótkocsiknak, valamint rakományuknak meg kell felelnie az SZMGSZ 2. számú melléklet előírásainak.

Nem engedélyezettek azonban a következő anyagok:

- az 1 osztály A összeférhetőségi csoport robbanóanyagai (UN 0074, 0113, 0114, 0129, 0130, 0135, 0224 és 0473);
- a 4.1 osztály hőmérsékletszabályozást igénylő, önreaktív anyagai (UN 3231 – 3240);
- az 5.2 osztály hőmérsékletszabályozást igénylő, szerves peroxidjai (UN 3111 – 3120);
- a 8 osztályba tartozó kén-trioxid, legalább 99,95%-os tisztaságú, amit stabilizálás nélkül, tartányokban fuvaroznak (UN 1829).

Megjegyzés: A huckepack forgalomban használt hordozó kocsira elhelyezendő nagybárcákra és narancssárga jelölésre lásd az 5.3.1.3.2 és az 5.3.2.1.6 pontot. A fuvarokmányba teendő bejegyzésekre lásd az 5.4.1.1.9 pontot.

1.1.4.4.2 A szállítóegységeket, ill. pótkocsikat fuvarozó hordozókocsik nagybárcával, jelöléssel, ill. narancssárga táblával való ellátása

---

²A Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) a DSC.1/Circ.12 számú körlevéllel (ill. helyesbítéseivel) kiadta „A meglévő IMO-típusú mobil tartányok és közúti tartányjárművek veszélyes áruk szállítására történő további használatára vonatkozó útmutatót” („Guidance on the Continued Use of Existing IMO Type Portable Tanks and Road Tank Vehicles for the Transport of Dangerous Goods”). Ezen útmutató angol szövege megtalálható az IMO honlapján: www.imo.org

A hordozókocsik nagybárcával, jelöléssel, ill. narancssárga táblával való ellátása a következő esetekben nem szükséges:

a) ha a szállítóegységek el vannak látva az ADR 5.3 vagy 3.4 fejezete szerint előírt nagybárcákkal, jelöléssel ill. narancssárga táblával;

b) ha a járművekre nincs nagybarca, jelölés, ill. narancssárga tábla előírva (pl. az ADR 1.1.3.6 bekezdése vagy 5.3.2.1.5 pontjához fűzött megjegyzés szerint).

1.1.4.4.3 Küldeménydarabokat fuvarozó pótkocsik fuvarozása

Ha a pótkocsit vontatójáról leválasztják, a pótkocsi homlokoldalára is el kell helyezni a narancssárga táblát, ill. a pótkocsi mindkét hosszoldalára el kell helyezni a megfelelő nagybárcákat.

1.1.4.4.4 A nagybárcák, jelölés, ill. narancssárga tábla megismétlése a járműveket fuvarozó hordozókocsin

Ha az 1.1.4.4.2 pont szerint elhelyezett nagybárcák, jelölés, ill. narancssárga tábla a hordozókocsin kívülről nem látható, akkor ezeket a járműveket fuvarozó hordozókocsi mindkét hosszoldalára el kell helyezni.

1.1.4.4.5 Bejegyzések a fuvarokmányba

Az ezen bekezdés szerinti huckepack forgalomban történő fuvarozás esetén a fuvarokmányba a következő bejegyzést kell tenni:

„Az 1.1.4.4 bekezdés szerinti fuvarozás”.

Tartányok vagy veszélyes áruk ömlesztett fuvarozása esetén, amelyekre az ADR veszélyt jelölő számot tartalmazó narancssárga táblát ír elő, a fuvarokmányba az UN szám előtt a veszélyt jelölő számot is fel kell tüntetni.

1.1.4.4.6 Ez nem érinti az SZMGSZ 2. számú Melléklet egyetlen más előírását sem.

1.1.4.5 *Nem vasúton történő továbbítás*

1.1.4.5.1 Ha a veszélyes árut tartalmazó kocsit valamely szakaszon vízi úton szállítják, akkor erre a szakaszra az adott szállítási módra vonatkozó nemzeti vagy nemzetközi egyezményeket kell alkalmazni.

1.1.4.5.2 (fenntartva)

1.1.4.5.3 (fenntartva)

1.1.5 A szabványok alkalmazása

Ha valamely szabvány alkalmazása kötelező, de a szabvány és az SZMGSZ 2. számú Melléklet előírásai között ellentmondás van, ilyenkor az SZMGSZ 2. számú Melléklet előírásait kell elsődlegesnek tekinteni

Az SZMGSZ 2. számú Mellékletben felsorolt szabványok megnevezése esetenként eltérhet az egyéb nemzetközi dokumentumokban szereplő megnevezésektől, ezért döntő jelentősége csak a szabványok számának van. A szabvány azon előírásait, amelyek nem ütköznek az SZMGSZ 2. számú Melléklet előírásaival az előírások szerint kell alkalmazni, beleértve az ezen szabványon belül mint normatívára hivatkozott más szabványok vagy szabvány részek előírásait.

1.2 fejezet

Meghatározások és mértékegységek

1.2.1 Meghatározások

Az SZMGSZ 2. számú melléklet alkalmazásában

A

ADN: A Veszélyes Áruk Nemzetközi Belvízi Szállításáról szóló Európai Megállapodás;

ADR: A Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás, beleértve az ideiglenes eltéréseket is, amelyeket a szállításban résztvevő Szerződő Felek aláírtak;

Aeroszol vagy **aeroszol csomagolás:** a 6.2.6 szakasz követelményeit kielégítő, fémből, üvegből vagy műanyagból készült, nem utántölthető tartály, amely sűrített, cseppfolyósított vagy nyomás alatt oldott gázt tartalmaz valamilyen folyékony, pépszerű vagy por alakú anyaggal együtt vagy akár nélküle, olyan adagoló szerkezettel, amely lehetővé teszi a tartalomnak gázban szuszpendált szilárd vagy folyékony részecskék, hab, paszta, por formájában, folyadék vagy gáz alakban való kibocsátását;

Állandósult nyomás: a nyomástartó tartály tartalmának nyomása a termikus és diffúziós egyensúly elérése után;

Állati eredetű anyagok: az állati tetemek, az állati testrészek és az állati eredetű takarmány;

Amely országba vagy amely országon keresztül (radioaktív anyagok szállításánál): az az ország, amelyen keresztül, ill. amelybe a küldeményt szállítják; e fogalom kifejezetten kizárja azt az országot, amely fölött a küldeményt légi úton szállítják, feltéve, hogy nincs tervezett leszállás abban az országban;

Áruszállító egység: a vasúti kocsi/jármű, a konténer, a tankkonténer, a mobil tartány és a MEG-konténer;

Megjegyzés: Ez a fogalom csak a 3.3 fejezet 302 különleges előírására és az 5.5.2 szakaszra vonatkozik.

ASTM: American Society for Testing and Materials (Amerikai Anyagvizsgálati Társaság), (ASTM International, 100 Barr Harbor Drive, PO Box C700, West Conshohocken, PA, 19428-2959, United States of America);

Átalakított csomagolóeszköz: különösen

- a) az olyan fémhordók,
  - i) amelyeket nem UN típusból alakítottak át a 6.1 fejezet előírásainak megfelelő, UN típusúvá; vagy
  - ii) amelyeket a 6.1 fejezetnek megfelelő valamely UN típusból egy másik UN típusúvá alakítottak át; vagy
  - iii) amelyek valamely lényeges szerkezeti elemét (pl. a nem levehető tetőt) kicserélték;
- b) az olyan műanyag hordók,
  - i) amelyeket egyik UN típusból egy másik UN típusúvá alakítottak át (pl. 1H1-ből 1H2-vé); vagy

ii) amelyek valamely lényeges szerkezeti elemét kicserélték.

Az átalakított hordókra a 6.1 fejezet ugyanazon követelményei vonatkoznak, mint amelyeket az azonos típusú, új hordókra kell alkalmazni;

Átalakított IBC: lásd *nagyméretű csomagolóeszköz (IBC)*;

Átalakított nagycsomagolás: lásd *nagycsomagolás*;

B

Battériás kocsi: olyan kocsi, amelynek egymással gyűjtőcsővel összekötött és tartósan ehhez a kocsihoz rögzített elemei vannak. A következő elemek tekinthetők a battériás kocsi/jármű elemeinek: palackok, nagypalackok, gázhordók, palackkötegek és a 2.2.2.1.1 pontban meghatározott gázok szállítására készült, 450 liternél nagyobb befogadóképességű tartányok;

Bélés: olyan különálló tömlő vagy zsák, beleértve nyílásainak zárószerkezeteit, amelyet a csomagolóeszközbe (nagycsomagolásba, IBC-be) helyeztek el, de nem alkotja annak szerves részét;

Belső csomagolóeszköz: olyan csomagolóeszköz, amelyet a szállításhoz külső csomagolással kell ellátni;

Belső tartály: olyan tartály, amelyet külső csomagolással kell ellátni ahhoz, hogy befogadó funkcióját betöltsse;

Berakó: az a vállalkozás, amelyik

a) a küldeménydarabos veszélyes árut, kiskonténert vagy mobil tartányt a kocsira, ill. a kocsiba vagy a konténerbe berakja; vagy

b) a konténert, ömlesztettáru-konténert, MEG-konténert vagy tankkonténert a kocsira rakja;

Biztonsági szelep: nyomáskülönbség hatására automatikusan működésbe lépő, rugóterhelésű szerkezet, amelynek feladata a nem megengedett belső nyomás kialakulásának megakadályozása a tartányban;

Biztonsági tartály (radioaktív anyagok szállításánál): a csomagolási elemeknek a tervező által meghatározott együttesét jelenti, amelynek feladata a radioaktív anyagok kiszabadulásának megakadályozása a szállítás során;

C

CGA: Compressed Gas Association (Sűrített Gáz Egyesület), (CGA, 4221 Walney Road, 5th Floor, Chantilly VA 20151-2923, United States of America);

CIM: a Nemzetközi Vasúti Árufuvarozási Szerződésre vonatkozó Egységes Szabályok (a Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény (COTIF) B Függeléke) módosított kiadása;

Címzett (átvevő): a fuvarozási szerződés szerinti címzett. Ha a címzett a fuvarozási szerződésre vonatkozó előírásokkal összhangban harmadik személyt jelöl meg, az SZMGSZ 2. számú melléklet értelmében ezt a személyt kell címzettnek tekinteni. Ha a fuvarozást szerződés nélkül végzik, az a vállalkozás tekintendő címzettnek, amely megérkezéskor a veszélyes árut átveszi;

CMR: a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény (Genf, 1956. május 19.) módosított kiadása;

CSC Egyezmény: „A Biztonságos Konténerekről szóló 1972. évi Nemzetközi

Egyezmény” módosított kiadása, kiadja a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO), London (Magyarországon kihirdette a 2003. évi LXIV. törvény);

CS

Cseppfolyósított petróleumgáz (LPG): egy vagy több, csak az UN 1011, UN 1075, UN 1965, UN 1969 vagy UN 1978 tétel alá besorolt könnyű szénhidrogént tartalmazó alacsony nyomású cseppfolyósított gáz,, amely főleg propánt, propént, butánt, bután izomereket és butént tartalmaz nyomokban egyéb szénhidrogén gázokkal együtt.

Megjegyzés: 1. A más UN számok alá besorolt gyúlékony gázok nem tekinthetők LPG gáznak.

Megjegyzés: 2. Az UN 1075 tétel tekintetében lásd a 2.2.2.3 bekezdés táblázatában a 2F osztályozási kódon belül az UN 1965 tételhez tartozó 2. megjegyzést.

Cserefelépítmény: lásd **konténer**;

Csomagolási csoport: olyan csoport, melyhez csomagolás céljából egyes anyagok veszélyességük mértéke szerint rendelhetők hozzá. A csomagolási csoportok a következőket jelentik (bővebb magyarázat a 2. részben található):

I csomagolási csoport: nagyon veszélyes anyagok;

II csomagolási csoport: közepesen veszélyes anyagok;

III csomagolási csoport: kevésbé veszélyes anyagok;

Megjegyzés: Bizonyos, veszélyes anyagokat tartalmazó tárgyak is valamely csomagolási csoporthoz vannak hozzárendelve.

Csomagoló: az a vállalkozás, amely a veszélyes árut csomagolóeszközbe, nagycsomagolásba vagy IBC-be teszi, ill. szükség esetén előkészíti a küldeménydarabokat a szállításhoz;

Csomagolóeszköz (csomagolás): egy vagy több tartály és minden egyéb szerkezeti elem vagy anyag, amely szükséges ahhoz, hogy a tartály betölthesse befogadó és egyéb biztonsági funkcióját (lásd még *átalakított csomagolóeszköz, belső csomagolóeszköz, felújított csomagolóeszköz, finomlemez csomagolóeszköz, IBC, ismételten felhasznált csomagolóeszköz, ismételten felhasznált nagycsomagolás, kármentő csomagolás, kombinált csomagolás, köztes csomagolóeszköz, külső csomagolóeszköz, nagycsomagolás, összetett csomagolóeszköz és portömör csomagolóeszköz*);

E

Egyesítőcsomagolás: olyan – a radioaktív anyagok esetében egyetlen feladó által használt – burkolat, amit egy vagy több küldeménydarab egységbe fogására használnak a szállítás alatti könnyebb kezelés és rakodás céljából.

Egyesítőcsomagolás például:

a)   a rakományképző eszköz, pl. rakodólap, amelyre több küldeménydarabot raknak vagy halmazolnak és műanyag pántszalaggal, zsugor- vagy nyújtható fóliával vagy más alkalmas módon rögzítenek; vagy

b)   a külső védőcsomagolás, mint pl. láda vagy rekesz;

EK Irányelv: az Európai Közösség illetékes intézményei által hozott olyan előírás, amely az elérendő eredmény tekintetében kötelező mindazokra a tagállamokra, amelyek címzettjei az irányelvnek, de a végrehajtás formáját és módszerét a nemzeti hatóságok választhatják meg;

EN (szabvány)¹ az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN) által kiadott európai szabvány (CEN, Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels);

Engedély:

Egyoldalú engedély (radioaktív anyagok szállításánál): a mintadarab olyan engedélye, amelyet csak a mintadarab származási országa illetékes hatóságnak kell megadnia. Amennyiben a származási ország nem valamely SZMG SZ Szerződő Fél, akkor a küldemény által érintett első SZMG SZ Szerződő Fél illetékes hatóságának kell ezt az engedélyt elismernie (lásd a 6.4.22.8 bekezdést).

Többoldalú engedély (radioaktív anyagok szállításánál): az olyan engedély, amelyet a mintadarabnak, ill. a szállításnak a származási, ill. kiindulási országa illetékes hatósága ad, és mindazon országok illetékes hatósága, amely országba vagy amely országon keresztül a küldeményt szállítják;

ENSZ-EGB előírás: „A közúti járművekre, a közúti járművekbe szerelhető alkatrészekre, ill. a közúti járműveknél használatos tartozékokra vonatkozó egységes műszaki előírások elfogadásáról és az ezen előírások alapján kibocsátott jóváhagyások kölcsönös elismerésének feltételeiről” szóló Egyezmény (1958. évi Egyezmény módosított formában) mellékletét képező előírás;

ENSZ Minta Szabályzat: az ENSZ „Ajánlások a veszélyes áruk szállítására – Minta szabályzat” kiadvány tizenharmadik javított kiadása (ST/SG/AC.10/1/Rev.18);

F

Fahordó: fából kör keresztmetszettel, domború paláttal készült csomagolóeszköz, dongákból és fenekekből összeállítva és abroncsokkal ellátva;

Fa IBC: merev vagy összecukható fa testből és bélésből (de nem belső csomagolásból), továbbá szerkezeti és üzemi szerelvényekből álló IBC;

Fedett kocsi: vasúti kocsi fix vagy eltolható oldalfalakkal és tetővel;

Feladó: az a vállalkozás, amely a veszélyes árut a saját nevében vagy harmadik fél megbízásából feladja. Ha a szállítási művelet fuvarozási szerződés alapján végzik, a feladó a fuvarozási szerződés szerinti feladót jelenti;

Felújított csomagolóeszköz: különösen

- a) az olyan fémhordók, amelyeket
  - i) az eredeti szerkezeti anyagig megtisztítottak, eltávolítva minden korábbi tartalmat, a belső és külső korróziós nyomokat és a külső bevonatokat és bárcákat;
  - ii) visszaállítottak eredeti alakjukra és körvonalukra, peremeiket (ha vannak) kiegyengették és tömítették és minden, nem beépített tömítésüket kicserélték;
  - iii) tisztítás után, de festés előtt megvizsgálták, és kiselejtezték azokat, amelyeken látható kitörések, az anyagvastagság jelentős csökkenése, fémkifáradás, sérült menetek vagy záróelemek, vagy egyéb jelentős hiányosságok tapasztalhatók;
- b) az olyan műanyag hordók és kannák,

---

¹ A magyar szöveg a szabványok címét a Magyar Szabványügyi Testület szabványkatalógusában szereplő fordításban közli. A szabványok szóhasználatát esetenként jelentősen eltérhet az SZMG SZ 2. számú melléklet szóhasználatától.

- i) amelyeket az eredeti szerkezeti anyagig megtisztítottak, eltávolítva minden korábbi tartalmat, külső bevonatot és bárcát;
- ii) amelyek minden, nem beépített tömítését kicserélték; és
- iii) amelyeket tisztítás után megvizsgáltak, és kicserélték azokat, amelyeken látható kopások, törések, repedések, sérült menetek vagy záróelemek, vagy egyéb jelentős hiányosságok tapasztalhatók;

Fémhidrid tárolórendszer: önálló, teljes hidrogén tároló rendszer, amely a tartályból, a fémhidridből, a nyomáscsökkentő szerkezetből, a zárószelepből, az üzemi szerelvényekből és belső szerkezeti elemekből áll, és amely kizárólag hidrogén szállítására szolgál;

Fém IBC: fém-testből, valamint a megfelelő üzemi és szerkezeti szerelvényekből álló IBC;

Finomlemez csomagolóeszköz: olyan kör, ellipszis, négyszög vagy sokszög keresztmetszetű (vagy kúp alakú), valamint kúpos nyakú vagy vödör alakú, ónozott acéllemezről vagy finomlemezről 0,5 mm-nél kisebb falvastagsággal, lapos vagy domború fenékkal, egy vagy több töltőnyílással készült csomagolóeszköz, amely nem esik a hordóra vagy kannára vonatkozó meghatározás alá;

Folyékony anyag: olyan anyag, amelynek gőznyomása 50 °C-on legfeljebb 300 kPa (3 bar) és 101,3 kPa nyomáson 20 °C-on nem teljesen gáz alakú, és

- a) olvadáspontja vagy olvadás kezdőpontja 101,3 kPa nyomáson legfeljebb 20 °C; vagy
- b) az ASTM D 4359-90 vizsgálati módszerrel meghatározva folyékony; vagy
- c) a 2.3.4 szakaszban leírt folyékonyság meghatározási vizsgálat (penetrométer eljárás) kritériumai szerint nem pasztaszerű;

Megjegyzés:

A „folyékony állapotban történő szállítás” a tartányokra vonatkozó előírások tekintetében:

- az előző meghatározás szerint folyékony anyag szállítása, vagy
- olyan szilárd anyag szállítása, amelyet olvasztott állapotban adnak át a szállításra.

Fuvarozó: az a vállalkozás, amely az árutovábbítást végzi, akár fuvarozási szerződés alapján, akár anélkül;

Fuvarokmány: a fuvarozási szerződésnek megfelelő fuvarlevél (lásd CIM), az „Általános Szerződés a Teherkocsik Használatára” (AVV²) szerint „üres kocsikísérőlevél”, vagy az 5.4.1 szakasz előírásainak megfelelő, más fuvarokmány;

Fuvarozás (szállítás): a veszélyes áru helyváltoztatása, beleértve a közlekedési okokból történő megállásokat, illetve minden olyan közlekedési szempontból szükségessé vált időszakot a helyváltoztatás előtt, alatt és után, amely alatt a veszélyes áru a vasúti kocsiban, tartányban vagy konténerben van.

Ez a fogalom kiterjed a veszélyes áruk átmeneti tárolására is a szállítási módok, illetve a szállítóeszközök cseréjénél (átrakásnál), azzal a feltétellel, hogy az áru átvételének és

---

² Kiadja az AVV-Büro, Avenue Louise, 500, BE-1050 Bruxelles, www.gcubureau.org.

kiszolgáltatásának helyét feltüntető fuvarokmányt kérésre bemutatják, illetve a küldeménydarabokat vagy a tartányokat a fuvarozás alatt nem nyitják fel, kivéve, ha az illetékes hatóságok ellenőrzik;

G

Gáz: olyan anyag, amelynek

- a) gőznyomása 50 °C-on meghaladja a 300 kPa-t (3 bar-t); vagy
- b) 20 °C-on és 101,3 kPa normál nyomáson teljesen gáz alakú;

Gázhordó: szállításra használt, hegesztett, nyomástartó tartály legalább 150 liter, de legfeljebb 1000 liter űrtartalommal (pl. hengeres tartály gördítőabroncsokkal; csúszótalpakra erősített, gömb alakú tartály);

Gázpatron: lásd *gázzal töltött kisméretű tartály*;

Gázzal töltött kis méretű tartály (gázpatron): fém tartály esetében legfeljebb 1000 ml és szintetikus vagy üveg tartály esetében legfeljebb 500 ml víztérfogatú, nem utántölthető tartály, amely túlnyomás alatti gázt vagy gázkeveréket tartalmaz, és szeleppel is ellátható;

GHS: a „Vegyi anyagok osztályozásának és jelölésének egyetemes harmonizált rendszere” ötödik módosított kiadása, amelyet az ENSZ ST/SG/AC.10/30/Rev.5 jelű kiadványa tartalmaz;

GY

Gyúlékony alkotórész (aeroszoloknál): a „Vizsgálatok és kritériumok kézikönyv”, III. rész 31.1.3 szakaszához fűzött 1–3. megjegyzésben meghatározott gyúlékony folyékony anyag, gyúlékony szilárd anyag, ill. gyúlékony gáz és gázkeverék. Ez a meghatározás nem terjed ki a piroforos, az önmelegedő és a vízzel reaktív anyagokra. A kémiai égéshőt a következő módszerek valamelyikével kell meghatározni: ASTM D 240, ISO/FDIS 13943: 1999 (E/F) 86.1–86.3, ill. NFPA 30B;

Gyűjtőmegnevezés: az anyagok vagy tárgyak meghatározott csoportját jelentő tétel (lásd a 2.1.1.2 bekezdés B., C. és D. pontját);

H

Hajlékony falú IBC: fóliából, szövetből vagy más hajlékony anyagból vagy ilyen anyagok kombinációjából készült csomagolóeszköz-testből álló IBC, szükség esetén belső bevonattal vagy béléssel, a megfelelő üzemi és kezelő szerelvényekkel felszerelve;

Hajlékony falú IBC rendszeres karbantartása: lásd *nagyméretű csomagolóeszköz (IBC)*;

Hordó: fémből, papírlémezről, műanyagból, rétegelt falemezből vagy más alkalmas anyagból készült, henger alakú csomagolóeszköz, sík vagy domború fenékkal. Ez a meghatározás magában foglalja az egyéb alakú csomagolóeszközöket is, pl. kúpos nyakú, kör keresztmetszetű tartályokat vagy vödröket. A fahordók és a kannák nem tartoznak ezen meghatározás alá;

Huckepack fogalom: az ADR szerinti szállítóegységek, ill. pótkocsik közúti/vasúti kombinált fuvarozása. Ez a fogalom kiterjed a „gördülő országút” rendszerű fuvarozásra (az ADR szerinti szállítóegységek felrakása (kísért vagy nem kísért formában) az erre a fuvarozásra alkalmas vasúti kocsikra) is;

Hulladék: olyan anyag, oldat, keverék és tárgy, amelyet általában közvetlenül nem lehet felhasználni, de amelyet újrahasznosítási eljárás, lerakóhelyen való tárolás, égetéssel vagy más módon történő ártalmatlanítás céljából szállítanak;

Hulladék szállítására szolgáló, vákuummal üzemelő tartány: olyan rögzített tartány, leszerelhető tartány, tankkonténer vagy tartányos cserefelépítmény, amelyet elsődlegesen veszélyes hulladékok szállítására használnak, és a hulladékok töltését, ill. ürítését szolgáló speciális kialakítása, ill. felszerelése megfelel a 6.10 fejezet előírásainak. Az olyan tartány, amely mindenben megfelel a 6.7 vagy a 6.8 fejezet előírásainak, nem minősül „hulladék szállítására szolgáló, vákuummal üzemelő tartány”-nak;

I

IAEA: Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ), (IAEA, P.O.Box 100, A-1400 Wien);

IBC: lásd *nagyméretű csomagolóeszköz*;

ICAO: International Civil Aviation Organization (Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet), (ICAO, 999 University Street, Montreal, Quebec H3C 5H7, Canada);

ICAO Műszaki Utasítások: a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Chicagói Egyezmény 18. Függelékét kiegészítő, a Veszélyes Áruk Légi Szállításának Biztonságát Szolgáló Műszaki Utasítások, amelyet a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO), (Montreal) ad ki (Magyarországon kihirdette a 2009. évi LXXXVIII. törvény);

Illetékes hatóság: az a hatóság vagy hatóságok vagy egyéb szervezet vagy szervezetek, amelye(ke)t az egyes országokban, az egyes esetekre a belföldi jogszabályok szerint kijelölnek;

IMDG Kódex: az „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény (SOLAS egyezmény), 1974, A rész, VII. fejezetének végrehajtására szolgáló Veszélyes Áruk Nemzetközi Tengerészeti Kódexe, amelyet a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO), (London), ad ki. (Magyarországon kihirdette a 2001. évi XI. törvény);

IMO: International Maritime Organization (Nemzetközi Tengerészeti Szervezet), (IMO, 4 Albert Embankment, London SE1 7SR, United Kingdom);

Irányítási rendszer: a radioaktív anyagok szállításához, amely a politikák és célkitűzések kialakításához egymáshoz kapcsolódó vagy együttműködő elemeket (rendszereket) tartalmaz, lehetővé téve a célkitűzések hatékony és tényleges elérését;

Ismételten felhasznált csomagolóeszköz: olyan csomagolóeszköz, amelyet megvizsgáltak és minden olyan sérüléstől mentesnek találtak, amely befolyásolná a teljesítőképességi vizsgálatok elviselését; a fogalom kiterjed azokra a csomagolóeszközökre is, amelyeket azonos vagy hasonló összeférhetőségű termékkel töltenek meg ismételten és a termék feladója által ellenőrzött elosztási láncban szállítanak;

Ismételten felhasznált nagycsomagolás: lásd *nagycsomagolás*;

ISO (szabvány): a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) (1, rue de Varembe – CH-1204 Geneva 20) által kiadott nemzetközi szabvány;

J

Javított IBC: lásd *nagyméretű csomagolóeszköz (IBC)*;

K

Kanna: fémből vagy műanyagból készült, négy- vagy sokszög keresztmetszetű, egy- vagy többnyílású csomagolóeszköz;

Kármentő csomagolás: olyan különleges csomagolóeszköz, amelybe sérült, meghibásodott, szivárgó vagy nem megfelelő veszélyes áru küldeménydarabot vagy kiszóródott, kifolyt veszélyes árut lehet elhelyezni újrahasznosítás vagy ártalmatlanítás

céljából történő szállításhoz;

Kármentő nagycsomagolás: olyan különleges csomagolóeszköz,

- a) amely gépi mozgatásra alkalmas kivitelű; és
- b) amelynek befogadóképessége meghaladja a 400 kg nettó tömeget, ill. a 450 litert, de legfeljebb 3 m³;

amelybe sérült, meghibásodott, szivárgó vagy nem megfelelő veszélyes áru küldeménydarabot vagy kiszóródott, kifolyt veszélyes árut lehet elhelyezni újrahasznosítás vagy ártalmatlanítás céljából történő szállításhoz;

Kármentő nyomástartó tartály: olyan 1000 liter víztérfogatot meg nem haladó befogadóképességű nyomástartó tartály, amelybe sérült, meghibásodott, szivárgó vagy nem megfelelő nyomástartó tartály(oka)t lehet elhelyezni pl. újrahasznosítás vagy ártalmatlanítás céljából történő szállításhoz;

Kényszervezérlésű szellőzőszelep: olyan szelep az alsó ürítésű tartányon, amely a fenékszeleppel össze van kapcsolva és üzemszerűen csak a tartány töltésénél és ürítésénél van nyitva a tartány szellőzéséhez;

Kérelmező: a megfelelőség-értékelés vonatkozásában a gyártó vagy annak valamely SZMS Szerződő Fél országában felhatalmazott képviselője. Időszakos, közbenső és soron kívüli vizsgálat vonatkozásában a kérelmező a vizsgálóhely, az üzemben tartó vagy azok valamely SZMGSZ Szerződő Fél országában felhatalmazott képviselője;

Megjegyzés: *Megfelelőség-értékelési kérelmet kivételes esetben harmadik fél (pl. az 1.2.1 szakasz meghatározása szerinti tankkonténer üzemben tartója) is benyújthat.*

Kezelő szerelvény (hajlékony falú IBC-knél): az IBC testéhez erősített vagy az IBC test folytatásaként kialakított fül, hurok, szem vagy keret;

Kirakó: az a vállalkozás, amelyik

- a) a konténert, ömlesztettáru-konténert, MEG-konténert vagy tankkonténert a kocsiról/járműről lerakja; vagy
- b) a küldeménydarabos veszélyes árut, kiskonténert vagy mobil tartányt a kocsiról / járműről lerakja vagy a kocsiból/járműből vagy konténerből kirakja; vagy
- c) a veszélyes árut tartányból (tartálykocsiból/tartányjárműből, leszerelhető tartányból, tartányos cserefelépítményből, mobil tartányból vagy tankkonténerből) vagy battériás kocsiból/járműből, MEG-konténerből lefejt, ill. az ömlesztett veszélyes árut a kocsiból/járműből, nagykonténerből, kiskonténerből vagy ömlesztettáru-konténerből kirakja;

Kiskonténer: lásd *konténer*;

Kizárolagos használat (radioaktív anyagok szállításánál): a kocsi/jármű vagy a nagykonténer egyetlen feladó általi használatát jelenti, amikor is a szállítás előtt, alatt és után az összes berakási, átrakási, szállítási és kirakási műveletet a feladó vagy a címzett utasítása szerint végzik, ha azt az SZMGSZ 2. számú melléklet előírja;

Kocsi: saját meghajtás nélküli vasúti jármű, amely áru szállításra szolgál (lásd még *battériás kocsi, fedett kocsi, tartálykocsi, nyitott kocsi és ponyvás kocsi*);

Kocsirakomány: egy vasúti kocsi kizárolagos használata, függetlenül attól, hogy a kocsi rakománytere teljes egészében vagy csak részben van kihasználva;

Megjegyzés: A radioaktív anyagoknál a megfelelő kifejezés a “kizárólagos használat”

Kombinált csomagolás: szállítási csomagolóeszköz-kombináció, amely egy vagy több belső csomagolóeszközből áll, amelye(ke)t külső csomagolóeszközbe helyezték el a 4.1.1.5 bekezdésnek megfelelően;

Megjegyzés: A kombinált csomagolásnál használt belső csomagolást nem szabad összetéveszteni az összetett csomagolóeszköz belső tartályával.

Konténer: olyan szállítóeszköz (daruzható, emelhető vagy más hasonló szerkezet), amely

- tartós jellegű és ennek megfelelően elég szilárd ahhoz, hogy ismételt felhasználható legyen;
- kifejezetten úgy van kialakítva, hogy megkönnyítse az áruknak egy vagy több szállítóeszközzel – a rakomány megbontása nélkül – történő szállítását;
- a rakodást és a különböző szállítóeszközök közötti gyors átrakást lehetővé tevő elemekkel van ellátva;
- kialakításánál fogva az áru egyszerűen berakható és kirakható;
- a radioaktív anyagok szállítására használt konténerek kivételével befogadóképessége legalább 1 m^3 ;

Ezen kívül:

A **kiskonténer** olyan konténer, amelynek befogadóképessége legfeljebb 3 m^3 ;

A **nagykonténer**

- a) olyan konténer, amely nem felel meg a kiskonténer meghatározásának;
- b) „A Biztonságos Konténerekről szóló 1972. évi Nemzetközi Egyezmény (CSC)” értelmében olyan méretű konténer, amelynek az alsó négy sarokkal behatárolt területe
  - i) legalább 14 m^2 (150 négyzetláb); vagy
  - ii) legalább 7 m^2 (75 négyzetláb), ha felső sarokelemekkel rendelkezik;

A **nyitott konténer** nyitott tetejű konténer vagy szállítólap alapú konténer;

A **ponyvás konténer** a berakott áru védelme érdekében ponyvával ellátott nyitott konténer;

A **zárt konténer** teljesen zárt, szilárd tetejű, oldalfalú, végfalú és padlójú konténer. Ide tartozik az a nyitható tetejű konténer is, amelynek teteje a szállítás alatt zárva tartható;

A **cserefelépítmény** olyan konténer, amely az EN 283 Európai Szabvány (1991. évi kiadás) szerint a következő jellemzőkkel bír:

- szilárdság szempontjából csak szárazföldi (vasúti és közúti) és ro-ro-hajón történő szállításra van méretezve;
- nem halmazolható;
- a közúti járművekről a jármű rakfelületén levő berendezéssel saját támasztólábaira lerakható, ill. visszarakható;

Megjegyzés:

A „konténer” fogalom nem terjed ki a hagyományos csomagolóeszközökre, IBC-kre, tankkonténerekre és kocsikra/járművekre. Radioaktív anyagok szállításánál azonban a

konténerek csomagolóeszközként használhatók.

Köztes csomagolóeszköz: olyan csomagolóeszköz, amelyet a belső csomagolások vagy tárgyak és a külső csomagolás közé helyeznek;

Kritikus hőmérséklet: az a hőmérséklet, amely felett az anyag nem létezhet folyékony halmazállapotban;

Kritikussági biztonsági mutatószám (CSI) hasadó anyagot tartalmazó küldeménydarabhoz, egyesítőcsomagoláshoz vagy konténerhez³ (radioaktív anyagok szállításánál): olyan szám, amelyet a hasadó anyagot tartalmazó küldeménydarabok, egyesítőcsomagolások vagy konténerek együttesének ellenőrzésére használnak;

Küldemény: olyan veszélyes áru küldeménydarab(ok) vagy rakomány, amelyet a feladó szállításra átad;

Küldeménydarab: a csomagolási művelet végterméke, amely a feladásra kész csomagolóeszközből, nagycsomagolásból vagy IBC-ből és tartalmából áll. A fogalom kiterjed a gázok szállítására használt, ezen fejezet szerinti tartályokra, valamint az olyan tárgyakra is, amelyek méretük, tömegük vagy kialakításuk folytán csomagolás nélkül vagy rekeszben (csúszótalpon), kosárban vagy rakodóeszközben szállíthatók. A radioaktív anyagok szállítását kivéve, nem terjed ki e fogalom azokra az árukra, amelyeket ömlesztve szállítanak, sem a tartányban szállított anyagokra;

Megjegyzés: A radioaktív anyagokra lásd a 2.2.7.2 bekezdést, a 4.1.9.1.1 pontot és a 6.4 fejezetet.

Küldeménydarab tömege: ellenkező meghatározás hiányában a küldeménydarab bruttó tömege. Az áru szállításához használt konténer és tartány tömege a bruttó tömegbe nem számít bele;

Külső csomagolóeszköz: az összetett csomagolás vagy kombinált csomagolás külső védelme felszívó anyaggal, tömítőanyaggal és minden egyéb elemmel, ami szükséges a belső tartályok vagy belső csomagolóeszközök befogadásához és védelméhez;

L

Láda: fémből, fából, rétegelt falemezből, farostlemezből, papírlamezből, műanyagból vagy más alkalmas anyagból készült, négyszögletes vagy sokszög alakú oldalakkal rendelkező teljes falú csomagolóeszköz. Kis nyílások olyan célokra, mint a könnyebb megfogás vagy felnyitás vagy a besorolási követelmények kielégítése, engedélyezettek, amennyiben ezek nem befolyásolják a csomagolóeszköz integritását a szállítás alatt;

Légmentesen zárt tartány: folyékony anyagok szállítására szolgáló, legalább 4 bar nyomásra méretezett tartány, vagy szilárd (porszerű vagy szemcsés) anyagok szállítására szolgáló tartány – a tervezési nyomásától függetlenül –, amelynek nyílásai légmentesen zárva vannak, és:

- nincs rajta se biztonsági szelep, se hasadótárcsa vagy más hasonló biztonsági berendezés, se vákuumszelep vagy kényszervezérlésű szellőzőszelep; vagy
- nincs rajta se biztonsági szelep, se hasadótárcsa vagy más hasonló biztonsági berendezés, de van rajta a 6.8.2.2.3 pont előírásának megfelelő vákuumszelep vagy

---

³ Criticality safety index (CSI): lásd kritikussági biztonsági mutatószám (CSI);

kényszervezérlésű szellőzőszelep; vagy

- van rajta biztonsági szelep, ami előtt a 6.8.2.2.10 pont szerint hasadótárcsa van, de nincs rajta vákuumszelep vagy kényszervezérlésű szellőzőszelep; vagy
- van rajta biztonsági szelep, ami előtt a 6.8.2.2.10 pont szerint hasadótárcsa van, és van rajta a 6.8.2.2.3 pont előírásának megfelelő vákuumszelep vagy kényszervezérlésű szellőzőszelep is;

Legnagyobb nettó tömeg: egyetlen csomagolás tartalmának legnagyobb tiszta tömege, vagy belső csomagolások és ezek tartalmának legnagyobb együttes tömege kg-ban;

Legnagyobb normál üzemi nyomás (radioaktív anyagok szállításánál): a közepes tengerszint feletti levegőnyomást meghaladó azon legnagyobb nyomás, amely a biztonsági tartály belsejében a szállítás során fennálló környezeti feltételeknek megfelelő hőmérsékleti és napsugárzási viszonyok mellett, szellőztetés, segédrendszer általi külső hűtés vagy szállítás közbeni üzemi ellenőrzés nélkül egy év alatt kialakulhat;

Legnagyobb űrtartalom: a tartály vagy csomagolóeszköz (beleértve az IBC-t és a nagycsomagolást is) legnagyobb befogadóképessége m³-ben vagy literben;

Legnagyobb üzemi nyomás (túlnyomás): a következő három érték közül a legnagyobb:

- a) a tartályban a töltés során megengedett legnagyobb tényleges nyomás (legnagyobb megengedett töltési nyomás);
- b) a tartályban az ürítés során megengedett legnagyobb tényleges nyomás (legnagyobb megengedett ürítési nyomás); és
- c) az a tényleges túlnyomás, amelyet a tartályra annak tartalma (beleértve azokat az idegen gázokat is, amelyeket tartalmazhat) a legnagyobb üzemi hőmérsékleten fejt ki.

Hacsak a 4.3 fejezetben levő különleges előírások másként nem rendelkeznek, az üzemi nyomás (túlnyomás) számszerű értéke nem lehet kisebb, mint a tartalom gőznyomása (abszolút nyomása) 50 °C-on.

A biztonsági szelepekkel (hasadótárcsával vagy anélkül) felszerelt tartályok esetén azonban a legnagyobb üzemi nyomásnak (túlnyomásnak) a biztonsági szelepekre előírt nyitónyomással kell egyenlőnek lennie. Ez a követelmény nem vonatkozik a 2 osztály sűrített, cseppfolyósított és oldott gázainak szállítására szolgáló tartályokra. (lásd még *próbanyomás, tervezési nyomás, töltési nyomás és ürítési nyomás*);

Megjegyzés: 1. A mobil tartályokra lásd a 6.7 fejezetet.

Megjegyzés: 2. A zárt mélyhűtő tartályokra lásd a 6.2.1.3.6.5 ponthoz fűzött megjegyzést.

Leszerelhető tartály: a vasúti kocsik különleges építésmódjához illeszkedő tartály, arról csak a rögzítőberendezések oldása után vehető le;

Lobbanáspont: egy folyékony anyag azon legalacsonyabb hőmérséklete, amelynél gőzei a levegővel gyúlékony keveréket alkotnak;

LPG: lásd *cseppfolyósított petróleumgáz (LPG)*;

M

Megengedett legnagyobb bruttó tömeg:

- a) (IBC-knél) az IBC, az üzemi és a szerkezeti szerelvények tömegének, valamint a legnagyobb nettó rakomány tömegének az összege;
- b) (tartályoknál) a tartály saját tömege és a szállításra megengedett legnagyobb

rakomány össz tömege;

Megjegyzés:

A mobil tartányokra lásd a 6.7 fejezetet.

Megfelelőség biztosítása (radioaktív anyagoknál): az illetékes hatóság által alkalmazott rendszeres intézkedési program, amelynek célja annak biztosítása, hogy az SZMGSZ 2. számú melléklet követelményei a gyakorlatban megvalósuljanak;

Megfelelőség értékelés: egy termék megfelelőségének ellenőrzése az 1.8.6 és 1.8.7 szakasznak a típusjóváhagyásra, a gyártás felügyeletére és az üzembe helyezés előtti vizsgálatra vonatkozó előírásai szerint;

MEG-konténer: lásd *többeleemes gázkonténer*;

Megtartó rendszer (radioaktív anyagok szállításánál): a hasadóanyagoknak és a csomagolási elemeknek a tervező által meghatározott és az illetékes hatóság által jóváhagyott együttesét jelenti, amelynek feladata a kritikusági biztonság fenntartása;

Mélyhűtő tartály: szállításra használt, hőszigetelt, nyomástartó tartály mélyhűtött, cseppfolyósított gázokhoz, legfeljebb 1000 liter ürtartalommal (lásd még *nyitott mélyhűtő tartály*);

Merev falú belső tartály (összetett IBC-knél): olyan tartály, amely üres állapotban, a zárószerkezet helyre tétele és a külső burkolat segítségével nélkül is megtartja szokásos alakját. Minden belső tartályt, amely nem „merev falú”, „hajlékony falú”-nak kell tekinteni;

Merev falú IBC rendszeres karbantartása: lásd *nagyméretű csomagolóeszköz (IBC)*;

Merev falú műanyag IBC: merev műanyag testből álló IBC, amely vázszerkezettel rendelkezhet, és a megfelelő üzemi szerelvényekkel látható el;

Minőségbiztosítás: bármely szervezet vagy szerv által alkalmazott rendszeres ellenőrzési és felügyeleti program, amelynek célja annak biztosítása, hogy az SZMGSZ 2. számú melléklet biztonsági előírásai a gyakorlatban megvalósuljanak;

Minta (radioaktív anyagok szállításánál): valamely a 2.2.7.2.3.5 f) pont szerinti hasadó-engedményes radioaktív anyag, különleges formájú radioaktív anyag, kis mértékben diszpergálódó radioaktív anyag, küldeménydarab vagy csomagolás leírása, ami lehetővé teszi az ilyen tárgy pontos azonosítását. A leíráshoz adatlapok, szerkezeti rajzok, az előírásokkal való egyezőséget tanúsító jelentések és más mértékadó dokumentumok tartozhatnak;

m.n.n. (másként meg nem nevezett) tétel: olyan gyűjtőmegnevezés, amelyhez olyan anyagok, keverékek, oldatok vagy tárgyak rendelhetők, amelyek

- a) nincsenek a 3.2 fejezet „A” táblázatában név szerint megemlítve; és
- b) az m.n.n. tétel megnevezésének, osztályának, osztályozási kódjának és csomagolási csoportjának megfelelő kémiai, fizikai és/vagy veszélyes tulajdonságokkal rendelkeznek;

Mobil tartány: a 6.7 fejezetben, ill. az IMDG Kódexben található meghatározás szerinti, multimodális tartány, amelyhez a 3.2 fejezet „A” táblázat (10) oszlopában mobil tartány utasítás (T-jel) van feltüntetve; amennyiben a 2.2.2.1.1 pontban meghatározott gázok szállítására használják, 450 liternél nagyobb befogadóképességű;

Mobil tartány üzemben tartója: lásd *tankkonténer vagy mobil tartány üzemben tartója*;

Műanyagszövet (hajlékony falú IBC-knél): alkalmas műanyagból álló nyújtott szalagokból vagy monoszálakból készült anyag;

Műszaki megnevezés: elfogadott kémiai – adott esetben biológiai – megnevezés, vagy a tudományos és műszaki kézikönyvekben, folyóiratokban és egyéb szakirodalomban jelenleg használt, egyéb megnevezés (lásd a 3.1.2.8.1.1 pontot);

N

Nagycsomagolás: olyan csomagolóeszköz, amelynél a belső csomagolások vagy tárgyak egy külső csomagolóeszközbe vannak helyezve és

- a) gépi mozgatásra alkalmas kivitelű;
- b) amelynek befogadóképessége meghaladja a 400 kg nettó tömeget, ill. a 450 litert, de legfeljebb 3 m³;

Az **átalakított nagycsomagolás** olyan fém vagy merev falú műanyag nagycsomagolás

- a) amelyet nem UN típusból alakítottak át UN típusúvá; vagy
- b) amelyet egyik UN típusból egy másik UN típusúvá alakítottak át.

Az átalakított nagycsomagolásokra az SZMG SZ 2. sz melléklet ugyanazon követelményei vonatkoznak, mint amelyeket az azonos típusú, új nagycsomagolásokra kell alkalmazni (lásd még a gyártási típus meghatározását a 6.6.5.1.2 pontban);

Az **ismételten felhasznált nagycsomagolás** olyan újratölthető nagycsomagolás, amelyet megvizsgáltak és minden olyan sérüléstől mentesnek találtak, amelyek befolyásolnák a teljesítőképességi vizsgálatok elviselését; a fogalom kiterjed azokra a nagycsomagolásokra is, amelyeket azonos vagy hasonló összeférhetőségű termékkel töltenek meg ismételten és a termék feladója által ellenőrzött elosztási láncban szállítanak;

Nagykonténer: lásd *konténer*;

Nagyméretű csomagolóeszköz (IBC): a 6.1 fejezetben nem említett, merev vagy hajlékony falú, szállítható csomagolóeszköz, amelynek

- a) űrtartalma
  - i) nem haladja meg a 3 m³-t a II és a III csomagolási csoportba tartozó, szilárd és folyékony anyagok esetében;
  - ii) nem haladja meg az 1,5 m³-t az I csomagolási csoportba tartozó, szilárd anyagok esetében, ha azok hajlékony falú, merev falú műanyag, összetett, papírlemez vagy fa IBC-kbe vannak csomagolva;
  - iii) nem haladja meg a 3 m³-t az I csomagolási csoportba tartozó, szilárd anyagok esetében, ha azok fém IBC-kbe vannak csomagolva;
  - iv) nem haladja meg a 3 m³-t a radioaktív anyagok esetében;
- b) gépi mozgatásra alkalmas kivitelű;
- c) a szállítás és kezelés során fellépő erőhatásoknak oly módon áll ellen, mint azt a 6.5 fejezet szerinti próbák meghatározzák (lásd még *fa IBC*, *fém IBC*, *hajlékony falú IBC*, *merev falú műanyag IBC*, *összetett IBC műanyag belső tartállyal és papírlemez IBC*).

Megjegyzés: 1. A 6.7 fejezet előírásainak megfelelő mobil tartányok, ill. a 6.8 fejezet előírásainak megfelelő tankkonténerek nem tekinthetők IBC-knek.

Megjegyzés: 2. A 6.5 fejezet előírásainak megfelelő IBC-k az SZMG SZ 2. számú melléklet értelmében nem tekinthetők konténereknek.

Az **átalakított IBC** olyan fém, merev falú műanyag vagy összetett IBC,

- a) amelyet nem UN típusból alakítottak át UN típusúvá; vagy
- b) amelyet valamely UN típusból egy másik UN típusúvá alakítottak át.

Az átalakított IBC-kre az SZMG SZ 2. számú melléklet ugyanazon követelményei vonatkoznak, mint amelyeket az azonos típusú, új IBC-kre kell alkalmazni (lásd még a gyártási típus meghatározását a 6.5.6.1.1 pontban);

A **javított IBC** olyan fém, merev falú műanyag vagy összetett IBC, amely ütődés vagy bármilyen más ok (pl. korrózió, ridegedés, a gyártási típushoz képest gyengült ellenálló képesség) miatt kijavítottak, hogy megegyezzen a gyártási típussal és képes legyen a gyártási típus vizsgálatok elviselésére. Az összetett IBC-k merev falú műanyag belső tartályának a cseréje az ugyanazon gyártó eredeti gyártási típus specifikációja szerinti belső tartályra az SZMG SZ 2. számú melléklet értelmében az IBC javításának minősül. A merev falú IBC-k rendszeres karbantartása azonban nem minősül javításnak. A merev falú műanyag IBC testeken és az összetett IBC-k belső tartályán nem végezhető javítás. A hajlékony falú IBC-k csak az illetékes hatóság engedélyével javíthatók;

A **hajlékony falú IBC rendszeres karbantartása** a hajlékony falú, műanyag vagy textilszövet IBC-ken a következő, rendszeresen elvégzett munkákat jelenti:

- a) tisztítás; vagy
- b) az IBC szerves részét nem képező alkotóelemek, pl. különálló bélések és zárószalagok cseréje a gyártó eredeti előírásainak megfelelővel;

amennyiben ez az IBC árumegtartó funkcióját nem befolyásolja kedvezőtlenül, ill. az IBC gyártási típusát nem változtatja meg;

A **merev falú IBC rendszeres karbantartása** a fém, merev falú műanyag és összetett IBC-ken a következő, rendszeresen elvégzett munkákat jelenti:

- a) tisztítás;
- b) a zárószerkezetek (beleértve a hozzátartozó tömítéseket) vagy az üzemi szerelvények eltávolítása és visszahelyezése vagy a gyártó eredeti előírásainak megfelelővel való cseréje, feltéve, hogy az IBC tömörségét ellenőrzik; vagy
- c) a veszélyes áru megtartására vagy az ürítési nyomás fenntartására közvetlenül nem szolgáló szerkezeti szerelvények kijavítása (pl. a tartólábak, emelő tartozékok helyreigazítása), hogy megegyezzenek a gyártási típussal, amennyiben ez az IBC megtartó funkcióját nem befolyásolja;

Nagypalack (a 2 osztályban): varrat nélküli, szállításra használt, nyomástartó tartály 150 liternél nagyobb, de legfeljebb 3000 liter űrtartalommal;

NAÜ: lásd **IAEA** (Nemzetközi Atomenergia Ügynökség);

Nettó robbanóanyag tömeg (NEM): robbanóanyag csomagolóeszköz, burkolat, ház, stb. nélküli össztömege. (A *nettó robbanóanyag mennyiség* (NEQ), a *nettó robbanóanyag tartalom* (NEC) vagy a *nettó robbanóanyag súly* (NEW) gyakran ugyanebben az értelemben használatos.

Neutron sugárzás detektor: eszköz, amely a neutronsugárzást érzékeli. Az ilyen eszközben a légmentesen zárt jelátalakító (transducer) elektroncső gázt tartalmazhat, amely a neutronsugárzást mérhető elektromos jellé alakítja;

NY

Nyitott kocsi: homlok- és oldalfalakkal ellátott, vagy anélküli kocsi, amelynek rakfelülete nyitott;

Nyitott konténer: lásd *konténer*;

Nyitott mélyhűtő tartály: szállításra használt, hőszigetelt tartály mélyhűtött cseppfolyósított gázokhoz, amelyet a mélyhűtött cseppfolyósított gáz folyamatos szellőztetésével atmoszférikus nyomáson tartanak;

Nyomástartó tartály: gyűjtőfogalom, amelyhez a palackok, a nagypalackok, a gázhordók, a zárt mélyhűtő tartályok, a fémhidrid tárolórendszerek, a palackkötegek és a kármentő nyomástartó tartályok tartoznak;

O

„Offshore” ömlesztettáru-konténer: olyan többször használható ömlesztettáru-konténer, amelyet speciálisan nyílt tengeri létesítményekhez, létesítményektől, ill. létesítmények közötti szállításra terveztek. Az „offshore” ömlesztettáru-konténert a nyílt tengeren kezelt „offshore” konténerekre vonatkozó jóváhagyási útmutató szerint kell tervezni és gyártani, amit a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) MSC/Circ.860 dokumentuma tartalmaz;

Orsó (az 1 osztályban): műanyagból, fából, papírlémezről, fémből vagy egyéb alkalmas anyagból készített eszköz központi tengellyel és a tengely mindkét végén oldalsó tárcsával vagy anélkül. Az anyagok és tárgyak a tengely köré tekerceselhetők és azokat az oldalsó tárcsák tarthatják meg;

Ö

ÖBH: lásd *öngyorsuló bomlási hőmérséklet*;

Ömlesztettáru-konténer: olyan megtartó rendszer (beleértve mindenfajta bélést és bevonatot), amely a vele közvetlenül érintkező szilárd anyag szállítására szolgál. A csomagolóeszközök, IBC-k, nagycsomagolások és tartányok nem tartoznak ide.

Az ömlesztettáru-konténer

- tartós jellegű és ennek megfelelően elég szilárd ahhoz, hogy ismételten felhasználható legyen;
- kifejezetten úgy van kialakítva, hogy megkönnyítse az áruknak egy vagy több szállítóeszközzel – a rakomány megbontása nélkül – történő szállítását;
- a könnyű kezelhetőséget lehetővé tevő elemekkel van ellátva;
- befogadóképessége legalább 1,0 m³.

Ömlesztettáru-konténer lehet pl. konténer, „offshore” ömlesztettáru-konténer, billenő-puttony, ömlesztettáru-siló, cserefelépítmény, konténerteknő, görgős konténer, a kocsi/jármű rakodótere;

Megjegyzés: Ezt a meghatározást csak a 6.11 fejezet követelményeit kielégítő ömlesztettáru-konténerekre kell alkalmazni.

A **ponyvás ömlesztettáru-konténer** olyan nyitott tetejű ömlesztettáru-konténer, amelynek fenékrésze (beleértve a garatszerű fenék kialakítást is), oldal- és homlokfalai merevek, és hajlékony „eszközzel” van lefedve;

A **zárt ömlesztettáru-konténer** olyan teljesen zárt ömlesztettáru-konténer, amelynek

teteje, oldal- és homlokfalai, ill. padlója (beleértve a garatszerű fenék kialakítást is) merev. E fogalomba beletartoznak a nyitható tetejű, oldal- és homlokfalú ömlesztettáru-konténerek is, ha a szállítás alatt zárva tarthatók. A zárt ömlesztettáru-konténereken lehetnek olyan nyílások, amelyek lehetővé teszik a gőzök és gázok, ill. a szabad levegő kicserélődését, azonban normális szállítási körülmények között megakadályozzák a szilárd anyag tartalom kiszabadulását, valamint a csapadék és a fröccsenő víz bejutását;

Ömlesztett fuvarozás/szállítás: csomagolatlan szilárd anyagok vagy tárgyak fuvarozása/szállítása vasúti kocsikban/közúti járművekben, konténerekben vagy ömlesztettáru-konténerekben. A fogalom nem vonatkozik sem a csomagolt árukra (küldeménydarabokra), sem a tartányokban fuvarozott/szállított anyagokra;

Öngyorsuló bomlási hőmérséklet (ÖBH): az a legalacsonyabb hőmérséklet, amelynél a szállítás során használt csomagolásban levő anyagnál az öngyorsuló bomlás bekövetkezhet. Az ÖBH meghatározására vonatkozó követelményeket és a zárt térben történő hevítés hatását a Vizsgálatok és kritériumok kézikönyv II. része tartalmazza. [Az öngyorsuló bomlási hőmérséklet (ÖBH) a francia température de décomposition auto-accéléérée (TDAA), ill. az angol self-accelerating decomposition temperature (SADT) magyar megfelelője];

Összetett IBC műanyag belső tartállyal: olyan IBC, amely merev külső burkolatot képező vázszerkezetből áll, amely a műanyag belső tartályt, valamint a megfelelő üzemi és szerkezeti szerelvényeket veszi körül. Kialakítása olyan, hogy a belső tartály és a külső burkolat összeszerelve szétválaszthatatlan egységet képez és így töltik, tárolják, szállítják vagy ürítik;

Megjegyzés:

A „műanyag” az összetett IBC-knél a belső tartállyal kapcsolatosan használva az egyéb polimer anyagokat, mint pl. a gumit is jelenti.

Összetett csomagolóeszköz: külső csomagolásból és belső tartályból álló csomagolóeszköz, amely úgy van összeállítva, hogy a belső tartály és a külső csomagolás integrált csomagolóeszközt alkot. Ez, ha egyszer már összeállították, a továbbiakban egyetlen integrált egység marad, így töltik, raktározzák, szállítják és ürítik;

Megjegyzés: *Az összetett csomagolásoknál használt „belső tartály” fogalmat nem szabad összetéveszteni a kombinált csomagolásoknál használt „belső csomagolással”. Például egy 6HA1 típusú összetett (műanyag) csomagolóeszköz „belső eleme” egy belső tartály, mivel ezt a szokásos körülmények között nem alakították ki, hogy külső csomagolás nélkül befogadó funkciót lásson el, és így az nem egy belső csomagolás.*

Ha az „összetett csomagolás” fogalom után zárójelben anyag van említve, az a belső tartályra vonatkozik.

P

Palack: legfeljebb 150 liter űrtartalmú, szállításra használt, nyomástartó tartály (lásd még palackköteg);

Palackköteg: szállításra használt, szerkezeti egységbe épített palackok, amelyek egymással gyűjtőcsővel vannak összekötve és szilárdan egymáshoz vannak erősítve. A palackok együttes űrtartalma legfeljebb 3000 liter lehet, a 2 osztály mérgező (a 2.2.2.1.3 pont szerint T betűvel kezdődő csoportba tartozó) gázainak szállítására használt palackkötegek űrtartalma azonban legfeljebb 1000 liter lehet;

Papírlemez IBC: papírlemez testből különálló fenékkal és tetővel vagy anélkül, szükség esetén béléssel (de nem belső csomagolással), és megfelelő szerkezeti és üzemi

szerelvényekből álló IBC;

Ponyvás kocsi: a berakott áru védelme érdekében ponyvával ellátott nyitott kocsi;

Ponyvás konténer: lásd *konténer*;

Ponyvás ömlesztettáru-konténer: lásd *ömlesztettáru-konténer*;

Portömör csomagolóeszköz: olyan csomagolóeszköz, amely nem engedi át a szilárd tartalmat, beleértve a szállítás alatt keletkező finom szilárd anyagot is;

Próbanyomás: az üzembe helyezés előtti, ill. az időszakos vizsgálat alkalmával végzett nyomáspróba során kifejtett nyomás (lásd még *legnagyobb üzemi nyomás (túlnyomás)*, *tervezési nyomás*, *töltési nyomás* és *ürítési nyomás*);

Megjegyzés:

A mobil tartányokra lásd a 6.7 fejezetet.

R

Radioaktív tartalom: (radioaktív anyagok szállításánál): a csomagolásban együtt levő radioaktív anyag bármely szennyezett vagy felaktivált szilárd vagy folyékony anyaggal és gázzal;

Referencia acél: a 370 N/mm² szakítószilárdságú és 27% szakadási nyúlású acél;

Rekesz: rácsos kialakítású (nem teljes falú) külső csomagolóeszköz;

RID: a Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzat (RID), amely a Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény (COTIF) C Függeléke (Magyarországon kihirdette a 2006. évi LXXVII. törvény);

Rögzített tartány: szerkezetileg tartósan a vasúti kocsira szerelt, legalább 1000 liter befogadóképességű tartány (a kocsi így módon tartálykocsivá válik) vagy egy ilyen kocsi alvázának elválaszthatatlan részét képező tartány;

S

Sugárzás érzékelő rendszer: készülék, amely alkatrészként sugárzás érzékelőt tartalmaz;

Sugárzási szint (radioaktív anyagok szállításánál): a megfelelő sugárzásra vonatkozó dózis-teljesítmény millisievert per óra vagy mikrosievert per óra egységben megadva;

SZ

Szabályozási hőmérséklet: az a legmagasabb hőmérséklet, amelyen a szerves peroxid vagy az önreaktív anyag biztonságosan szállítható;

Szállítási mutatószám (Transport Index, TI)⁴ küldeménydarabhoz, egyesítőcsomagoláshoz, konténerhez vagy csomagolatlan LSA-I vagy SCO-I küldeményhez (radioaktív anyagok szállításánál): olyan szám, amelyet a besugárzás ellenőrzésére használnak;

Szállítóeszköz (közúti vagy vasúti szállításánál): jármű, vagy vasúti kocsi;

Szerkezeti acél: a 360...440 N/mm² közötti legkisebb szakítószilárdságú acél;

---

⁴ Transport index (TI): lásd szállítási mutatószám (TI);

Megjegyzés:

A mobil tartányokra lásd a 6.7 fejezetet.

Szerkezeti szerelvény:

- a) a tartálykocsi/tartányjármű vagy leszerelhető tartány esetében a tartány külső vagy belső erősítő- és rögzítő-, védő- vagy stabilizáló-elemei;
- b) tankkonténer esetében a tartány külső vagy belső erősítő- és rögzítő-, védő- vagy stabilizáló-elemei;
- c) battériás kocsi vagy MEG-konténer elemei esetében a tartány vagy a tartály külső vagy belső erősítő- és rögzítő-, védő- vagy stabilizáló-elemei;
- d) hajlékony falú IBC-eket kivéve, minden más IBC típusnál a test erősítő-, rögzítő-, kezelő-, védő- vagy stabilizáló-elemei (beleértve a belső műanyag tartállyal rendelkező összetett IBC-k esetében a rakodólap alapot is);

Megjegyzés:

A mobil tartányokra lásd a 6.7 fejezetet.

Szilárd anyag:

- a) amelynek olvadáspontja vagy olvadás kezdőpontja 101,3 kPa nyomáson 20 °C-nál magasabb; vagy
- b) az ASTM D 4359-90 vizsgálati módszerrel meghatározva nem folyékony, vagy a 2.3.4 szakaszban leírt folyékonyság meghatározási vizsgálat (penetrométer eljárás) kritériumai szerint pasztaszerű;

T

Tálca (az 1 osztályban): fém, műanyag, papírlemez vagy más alkalmas anyagú lemez, amelyet a belső, a köztes vagy a külső csomagolásba helyeznek és azokba szorosan illeszkedik. A tálca felülete lehet alakos, hogy a csomagolások vagy tárgyak beültethetők, szilárdan rögzíthetők és egymástól elválaszthatók legyenek;

Tankkonténer: gáz alakú, folyékony, porszerű vagy szemcsés anyagok szállítására használt, a konténer meghatározásnak megfelelő szállítóeszköz, amely a tartányból és szerelvényeiből áll, beleértve azokat a szerelvényeket is, amelyek lehetővé teszik a tankkonténer helyváltoztatását egyensúlyhelyzete jelentős megváltoztatása nélkül; amennyiben a 2.2.2.1.1 pontban meghatározott gázok szállítására használják, 450 liternél nagyobb befogadóképességű;

Megjegyzés: A 6.5 fejezet előírásainak megfelelő IBC-k nem tekinthetők tankkonténereknek.

Tankkonténer, mobil tartány vagy tartálykocsi üzemben tartója⁵ az a vállalkozás,

---

⁵ tartálykocsi esetében az „üzembentartó” fogalom egyenértékű a COTIF G Függelékének (ATMF) 2. cikk n) pontjában, és a Vasútbiztonsági Irányelv (a közösségi vasutak biztonságáról, valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról szóló 2004/49/EK számú, 2004. április 29-én kelt Európai Parlamenti és a Tanácsi Irányelv) 3.cikk s) pontjában, illetve a vasúti rendszer Közösségen belüli átjárhatóságáról szóló, 2008. június 17-én kelt, 2008/57/EK számú Európai Parlamenti és a Tanácsi Irányelv 2. cikk s) pontjában meghatározott „üzembentartó” fogalommal

amelynek a nevében a tankkonténert, a mobil tartányt vagy a tartálykocsit nyilvántartásba vették, vagy szokásos módon forgalomba helyezték;

Tartály (az 1 osztályban): köztes vagy belső csomagolásként használt láda, palack, hordó, kanna, doboz és hüvely, beleértve mindenféle zárószervezetüket;

Tartály: anyagok vagy tárgyak befogadására vagy tartására alkalmas befogadóedény, beleértve mindenfajta zárószervezetét is. Ez a meghatározás a tartányokra nem vonatkozik (lásd még *belső tartály*, *gázpatron*, *mélyhűtő tartály*, *merev belső tartály* és *nyomástartó tartály*);

Tartálykocsi: folyékony, gáznemű, porszerű vagy szemcsés anyagok fuvarozására használt vasúti kocsi, amely egy vagy több tartányt magába foglaló felépítményből és azok szerelvényeiből, valamint egy, a saját szerelvényeivel ellátott alvázból (futómű, felfüggesztés, vonó- és ütközőberendezés, fékek és feliratok) áll;

Megjegyzés: A leszerelhető tartányos kocsik is tartálykocsinak minősülnek.

Tartány: maga a tartányköpeny, beleértve annak üzemi és szerkezeti szerelvényeit. Ahol a tartány szó önmagában szerepel, tankkonténert, mobil tartányt, leszerelhető tartányt vagy tartálykocsit/rögzített tartányt jelent az ebben a szakaszban szereplő meghatározás szerint, ill. olyan tartányt, amely a battériás kocsi/jármű vagy a MEG-konténer elemét képezi (lásd még *leszerelhető tartány*, *MEG-konténer*, *mobil tartány*, *battériás kocsi/jármű* és *tartálykocsi/rögzített tartány*);

Megjegyzés: A mobil tartányokra lásd a 6.7.4.1 bekezdést.

Tartány, ill. tartánykamra befogadóképessége (űrtartalma): a tartány, ill. tartánykamra teljes belső térfogata, literben vagy m³-ben kifejezve. Ha a tartányt, ill. tartánykamrát az alakja vagy a szerkezeti kialakítása miatt nem lehet teljesen feltölteni, akkor a töltési fok meghatározásánál és a tartány jelölésénél a csökkentett befogadóképességet kell alapul venni;

Tartányköpeny: a szállítandó anyagot tartalmazó burkolat, beleértve a nyílásokat és azok zárószervezeteit, de nem tartalmazza az üzemi szerelvényeket és a külső szerkezeti szerelvényeket;

Megjegyzés: A mobil tartányokra lásd a 6.7 fejezetet.

Tartányos cserefelépítmény: a tartányos cserefelépítmény tankkonténernek tekintendő;

Tartány-vizsgáló könyv (gépkönyv): olyan dokumentáció, amely tartalmazza a tartányra, battériás kocsira/járműre, ill. MEG-konténerre vonatkozóan az összes fontos műszaki adatot, mint például a 6.8.2.3, a 6.8.2.4 és a 6.8.3.4 bekezdésben említett bizonyítványokat, ill. tanúsítványokat;

Teljes rakomány: egyetlen feladótól származó rakomány, amely részére egy nagykonténer kizárólagos használatra van fenntartva, és amelynek be- és kirakását a feladó vagy a címzett utasításai szerint végzik;

Megjegyzés: A radioaktív anyagoknál a megfelelő kifejezés a kizárólagos használat.

Tervezési nyomás: a próbanyomással legalább egyenlő elméleti nyomás, amely a szállított anyag veszélyességi foka szerint kisebb vagy nagyobb mértékben meghaladhatja az üzemi nyomást. A tervezési nyomás csak a tartány falvastagságának meghatározására való a külső és belső erősítőelemek figyelembe vétele nélkül (lásd még *legnagyobb üzemi nyomás* (túlnyomás), *próbanyomás*, *töltési nyomás* és *ürítési nyomás*);

Megjegyzés: A mobil tartányokra lásd a 6.7 fejezetet.

Test (az összetett IBC-ek kivéve minden más IBC típusnál): maga a tartály, beleértve a nyílásokat és azok zárószervezeteit, de kizárva az üzemi szerelvényeket;

Többeleemes gázkonténer (MEG-konténer): olyan szállítóeszköz, amelynek egymással gyűjtőcsővel összekötött és vázra szerelt elemei vannak. A következő elemek tekinthetők a többeleemes gázkonténer elemeinek: palackok, nagypalackok, gázhordók vagy palackkötegek és a 2.2.2.1.1 pontban meghatározott gázok szállítására készült, 450 liternél nagyobb befogadóképességű tartányok;

Megjegyzés:

Az UN MEG-konténerekre lásd a 6.7 fejezetet.

Töltési fok: a gáz tömegének és a felhasználásra kész nyomástartó tartályt teljesen kitöltő víz tömegének aránya 15 °C-on;

Töltési nyomás: az a legnagyobb nyomás, amely a tartányban a nyomás alatti töltéskor ténylegesen fellép (lásd még *legnagyobb üzemi nyomás (túlnyomás)*, *próbanyomás*, *tervezési nyomás* és *ürítési nyomás*);

Töltő: az a vállalkozás, amely a veszélyes árut tartányba (tartálykocsiba/tartányjárműbe, leszerelhető tartányba, mobil tartányba vagy tankkonténerbe), battériás kocsiba/járműbe vagy MEG-konténerbe tölti, ill. az ömlesztett veszélyes árut vasúti kocsiba/járműbe, nagykonténerbe vagy kiskonténerbe rakja;

Tömörítési próba: tartányok, csomagolóeszközök vagy IBC-k, szerelvények és zárószervezetek szivárgásmentességének meghatározására szolgáló vizsgálat;

Megjegyzés: A mobil tartányokra lásd a 6.7 fejezetet.

Túlnyomásos gázpatron: lásd *aeroszol* vagy *aeroszol csomagolás*;

U

UIC: Union Internationale des Chemins de Fer (Nemzetközi Vasútegylet), (UIC, 16 rue Jean Rey, F-75015 Paris, France);

UNECE: United Nations Economic Commission for Europe (ENSZ Európai Gazdasági Bizottság), (UNECE, Palais des Nations, 8-14 avenue de la Paix, CH-1211 Geneva 10, Switzerland);

UN szám (azonosító szám): az anyagok és tárgyak négyjegyű azonosító száma, amely az „ENSZ Minta Szabályzat”-ből származik;

Ü

Ürítési nyomás: az a legnagyobb nyomás, amely a tartányban a nyomás alatti ürítéskor ténylegesen fellép (lásd még *legnagyobb üzemi nyomás (túlnyomás)*, *próbanyomás*, *tervezési nyomás* és *töltési nyomás*);

Üzemanyagcella: olyan elektrokémiai eszköz, amely az üzemanyag kémiai energiáját elektromos energiává, hővé és reakciótermékekké alakítja át;

Üzemanyagcellás motor: berendezések meghajtására szolgáló eszköz, amely az üzemanyagcellából, annak üzemanyag ellátójából – függetlenül attól, hogy az vele egybe épített vagy különálló –, valamint a funkciója ellátásához szükséges tartozékokból áll;

Üzemi nyomás: a sűrített gáz állandósult nyomása a megtöltött nyomástartó tartályban 15 °C referencia hőmérsékleten;

Megjegyzés: Tartányokra lásd a legnagyobb üzemi nyomás (túlnyomás) fogalmát.

Üzemi szerelvények:

- a) tartányoknál a töltő- és ürítő-, a lélegző-, a biztonsági, a fűtő-, a hőszigetelő berendezések, valamint a mérőeszközök;
- b) battériás kocsi/jármű vagy MEG-konténer elemeinél a töltő-, ürítő- és biztonsági

berendezések, az összekötő csövek, valamint a mérőeszközök;

c) IBCk-nél a töltő- és ürítő-, a nyomáscsökkentő-, szellőző-, a fűtő- és hőszigetelő-berendezések, valamint a mérőeszközök;

Megjegyzés: A mobil tartányokra lásd a 6.7 fejezetet.

V

Vákuum-szelep: nyomáskülönbség hatására automatikusan működésbe lépő, rugóterhelésű szerkezet, amelynek feladata a nem megengedett vákuum kialakulásának megakadályozása a tartányban;

Vállalat: lásd *vállalkozás*;

Vállalkozás: a természetes személy vagy jogi személy, függetlenül attól, hogy folytat-e jövedelemszerző tevékenységet; a jogi személyiség nélküli társaság vagy személyek társulása, függetlenül attól, hogy folytat-e jövedelemszerző tevékenységet; a hivatalos testületet, függetlenül attól, hogy rendelkezik-e jogi személyiséggel, vagy hogy jogi személyiséggel rendelkező hatóságtól függ-e;

Vasúti infrastruktúra: minden vasúti vágány és rögzített berendezés, amely a vasúti járművek közlekedéséhez és a közlekedés biztonságához szükséges;

Vasúti infrastruktúra üzemeltetője (pályavasút): bármely állami szervezet vagy vállalkozás, amelynek feladata a vasúti pályának és tartozékainak létesítése, karbantartása, valamint a üzemviteli és biztonsági rendszer irányítása;

Védett IBC (fém IBC-nél): az ütközéssel szembeni kiegészítő védelemmel ellátott IBC, ez a védelem lehet pl. többrétegű (szendvicsszerkezetű) vagy kettős falú konstrukció vagy fémrácsos vázszerkezet;

Veszélyes áruk: olyan anyagok és tárgyak, amelyek szállítását az SZMG SZ 2. számú melléklet tiltja vagy csak feltételekkel engedi meg;

Veszélyes reakció:

- a) égés és/vagy jelentős hőfejlődés;
- b) gyúlékony, fojtó hatású, gyújtó hatású (oxidáló) és/vagy mérgező gázok fejlődése;
- c) maró anyagok képződése;
- d) vegyileg nem állandó anyagok képződése; vagy
- e) veszélyes nyomásnövekedés (csak tartányoknál);

Vész hőmérséklet: az a hőmérséklet, amelynél a hőmérséklet-szabályozás megszűnése esetén a vészhelyzeti eljárásokat alkalmazni kell;

Visszaforgatott műanyag: használt ipari csomagolóeszközökből visszanyert anyag, melyet új csomagolóeszközzé való feldolgozásához megtisztítanak és előkészítenek;

Vizsgálatok és kritériumok kézikönyv: az ENSZ „Ajánlások a veszélyes áruk szállítására, Vizsgálatok és kritériumok kézikönyv” ötödik javított kiadása (az ST/SG/AC.10/11/Rev.5/Amend.1 és az ST/SG/AC.10/11/Rev.5/Amend.2 dokumentumokkal módosított ST/SG/AC.10/11/Rev.5);

Vizsgáló szervezet: az illetékes hatóság által elismert, független vizsgáló szervezet;

Z

Záró szerkezet: a tartály nyílását záró szerkezet;

Zárt konténer: lásd *konténer*;

Zárt ömlesztettáru-konténer: lásd *ömlesztettáru-konténer*;

ZS

Zsák: papírból, műanyag fóliából, textilből, szövött anyagból vagy más alkalmas anyagból készült hajlékony csomagolóeszköz.

1.2.2 Mértékegységek

1.2.2.1 Az SZMG SZ 2. számú mellékletben a következő mértékegységek⁶⁾ alkalmazhatók

Fizikai mennyiség	SI-egység ⁷⁾		Egyéb engedélyezett mértékegység		A mértékegységek közötti arány
	neve	jele	neve	jele	
Hosszúság	méter	m	–	–	
Terület, felület	négyszetméter	m ²	–	–	
Térfogat	köbméter	m ³	liter	l ⁸⁾	1 l = 10 ⁻³ m ³
Idő	másodperc	s	perc óra nap	min h d	1 min = 60 s 1 h = 3600 s 1 d = 86 400 s
Tömeg	kilogramm	kg	gramm tonna	g t	1 g = 10 ⁻³ kg 1 t = 10 ³ kg
Sűrűség	–	kg/m ³	–	kg/l	1 kg/l = 10 ³ kg/m ³
Hőmérséklet	kelvin	K	Celsius-fok	°C	0 °C = 273,15 K
Hőmérséklet-különbség	kelvin	K	Celsius-fok	°C	1 °C = 1 K
Erő	newton	N	–	–	1 N = 1 kg·m/s ²
Nyomás	Pascal	Pa	bar	bar	1 bar = 10 ⁵ Pa; 1 Pa = 1 N/m ²
Mechanikai feszültség	–	N/m ²	–	N/mm ²	1 N/mm ² = 1 MPa
Munka Energia Hőmennyiség	joule	J	kilowattóra elektronvolt	kWh eV	1 kWh = 3,6 MJ 1 J = 1 N·m = 1 W·s 1 eV = 0,1602·10 ⁻¹⁸ J
Teljesítmény					
Kinematikai viszkozitás					
Dinamikai viszkozitás	–	Pa·s	–	mPa·s	1 mPa·s = 10 ⁻³ Pa·s
Aktivitás	becquerel	Bq	–	–	–
Dózisegyenérték	sievert	Sv	–	–	–

⁶⁾ A korábbi, már nem törvényes mértékegységekkel adott mennyiség értékek törvényes mértékegységű értékre való átszámításához a következő kerekített értékeket kell alkalmazni:

Erő:

$$1 \text{ kg} = 9,807 \text{ N}$$

$$1 \text{ N} = 0,102 \text{ kg}$$

Mechanikai feszültség:

$$1 \text{ kg/mm}^2 = 9,807 \text{ N/mm}^2$$

$$1 \text{ N/mm}^2 = 0,102 \text{ kg/mm}^2$$

Nyomás:

$$1 \text{ Pa} = 1 \text{ N/m}^2 = 10^{-5} \text{ bar} = 1,02 \cdot 10^{-5} \text{ kg/cm}^2 = 0,75 \cdot 10^{-2} \text{ Torr}$$

$$1 \text{ bar} = 10^5 \text{ Pa} = 1,02 \text{ kg/cm}^2 = 750 \text{ Torr}$$

$$1 \text{ kg/cm}^2 = 9,807 \cdot 10^4 \text{ Pa} = 0,9807 \text{ bar} = 736 \text{ Torr}$$

$$1 \text{ Torr} = 1,33 \cdot 10^2 \text{ Pa} = 1,33 \cdot 10^{-3} \text{ bar} = 1,36 \cdot 10^{-3} \text{ kg/cm}^2$$

Munka, energia, hőmennyiség:

$$1 \text{ J} = 1 \text{ N} \cdot \text{m} = 0,278 \cdot 10^{-6} \text{ kWh} = 1,102 \text{ kg} \cdot \text{m} = 0,239 \cdot 10^{-3} \text{ kcal}$$

$$1 \text{ kWh} = 3,6 \cdot 10^6 \text{ J} = 367 \cdot 10^3 \text{ kg} \cdot \text{m} = 860 \text{ kcal}$$

$$1 \text{ kg} \cdot \text{m} = 9,807 \text{ J} = 2,72 \cdot 10^{-6} \text{ kWh} = 2,34 \cdot 10^{-3} \text{ kcal}$$

$$1 \text{ kcal} = 4,19 \cdot 10^3 \text{ J} = 1,16 \cdot 10^{-3} \text{ kWh} = 427 \text{ kg} \cdot \text{m}$$

Teljesítmény:

$$1 \text{ W} = 0,102 \text{ kg} \cdot \text{m/s} = 0,86 \text{ kcal/h}$$

$$1 \text{ kg} \cdot \text{m/s} = 9,807 \text{ W} = 8,43 \text{ kcal/h}$$

$$1 \text{ kcal/h} = 1,16 \text{ W} = 0,119 \text{ kg} \cdot \text{m/s}$$

Kinematikai viszkozitás:

$$1 \text{ m}^2/\text{s} = 10^4 \text{ St (stokes)}$$

$$1 \text{ St} = 10^{-4} \text{ m}^2/\text{s}$$

Dinamikai viszkozitás:

$$1 \text{ Pa} \cdot \text{s} = 1 \text{ N} \cdot \text{s/m}^2 = 10 \text{ P (poise)} = 0,102 \text{ kg} \cdot \text{s/m}^2$$

$$1 \text{ P} = 0,1 \text{ Pa} \cdot \text{s} = 0,1 \text{ N} \cdot \text{s/m}^2 = 1,02 \cdot 10^{-2} \text{ kg} \cdot \text{s/m}^2$$

$$1 \text{ kg} \cdot \text{s/m}^2 = 9,807 \text{ Pa} \cdot \text{s} = 9,807 \text{ N} \cdot \text{s/m}^2 = 98,07 \text{ P}$$

⁷⁾ A Nemzetközi mértékegységrendszer (SI) az Általános Súly- és Mértékügyi Értekezlet határozatainak eredménye (Cím: Pavillon de Breteuil, Parc de St-Cloud, F-92 310 Sèvres)

⁸⁾ Írógép használata esetén a literre vonatkozó „l” rövidítés mellett az „L” rövidítés is megengedett.

A mértékegységek többszöröseit és törtrészeit a mértékegységek jele elé tett, egy szorzót jelentő, következő prefixumok (SI-prefixumok) egyikével lehet képezni.

Szorzó			A prefixum neve	A prefixum jele
1 000 000 000 000 000 000 =	10^{18}	trillió	exa	E
1 000 000 000 000 000 =	10^{15}	billiárd	peta	P
1 000 000 000 000 =	10^{12}	billió	tera	T
1 000 000 000 =	10^9	milliárd	giga	G
1 000 000 =	10^6	millió	mega	M
1 000 =	10^3	ezer	kilo	k
100 =	10^2	száz	hekto	h
10 =	10^1	tíz	deka	da
0,1 =	10^{-1}	tized	deci	d
0,01 =	10^{-2}	század	centi	c
0,001 =	10^{-3}	ezred	milli	m
0,000 001 =	10^{-6}	milliomod	mikro	μ
0,000 000 001 =	10^{-9}	milliárdod	nano	n
0,000 000 000 001 =	10^{-12}	billiomod	piko	p
0,000 000 000 000 001 =	10^{-15}	billiárdod	femto	f
0,000 000 000 000 000 001 =	10^{-18}	trilliomod	atto	a

1.2.2.2 Kifejezett ellentétes meghatározás hiányában a „%” az SZMGSZ 2. számú mellékletben a következőket jelenti:

- szilárd vagy folyékony anyagok keveréke, valamint oldatok és folyadékokkal átitatott szilárd anyagok esetén a keverék, az oldat vagy az átitatott anyag teljes tömegére vonatkoztatott tömeg%-ot;
- sűrített gázkeverékek esetén: ha a töltés nyomásra történik, a térfogatarányt a gázkeverék teljes térfogatának százalékában megadva; vagy ha a töltés tömegre történik, a tömegarányt a gázkeverék teljes tömegének százalékában megadva;
- cseppfolyósított gázkeverék, valamint oldott gázkeverék esetén: a tömegarányt a gázkeverék teljes tömegének százalékában megadva.

1.2.2.3 A tartályokra vonatkozó mindenféle nyomás (pl. próbanyomás, belső nyomás, a biztonsági szelepek nyitónyomása) mindig túlnyomásban van megadva (a légköri nyomáshoz viszonyított túlnyomásban); ezzel szemben a gőznyomás mindig abszolút nyomásban van kifejezve.

1.2.2.4 Ha az SZMGSZ 2. számú melléklet töltési fokot ír elő tartályokra vagy tartányokra, ez mindig 15 °C anyag-hőmérsékletre vonatkozik, kivéve, ha más hőmérséklet van megjelölve.

1.3 fejezet

A veszélyes áruk szállításában résztvevő személyek képzése

1.3.1 Alkalmazási terület

Az 1.4 fejezetben hivatkozott résztvevők által alkalmazott, a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos munkakört ellátó személyeknek feladatukhoz és felelősségükhöz igazodó képzésben kell részesülniük a veszélyes áruk szállítására vonatkozó előírásokból. Az 1.3.2 szakasz szerinti képzést az alkalmazottaknak még a felelősség elvállalása előtt kell megkapniuk; olyan munkakör, amelyre a szükséges képzés még nem történt meg, csak képzett személy közvetlen felügyelete mellett látható el. A veszélyes árukkal kapcsolatos közbiztonsági előírásokról szóló 1.10 fejezet képzési követelményeit is figyelembe kell venni.

Megjegyzés: 1. *A fuvarozásban résztvevők képzése minden esetben a nemzeti törvények és szabályok előírásai szerint történik.*

Megjegyzés: 2. *A biztonsági tanácsadó képzésére ezen szakasz helyett lásd az 1.8.3 szakaszt.*

Megjegyzés: 3. *A 7 osztállyal kapcsolatos képzésre lásd az 1.7.2.5 bekezdést is.*

Megjegyzés: 4. *A személyzetet még a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos feladat megkezdése előtt kell a képzésben részesíteni.*

1.3.2 A képzés jellege

Az érintett személyek feladatához és felelősségéhez igazodva a következő képzés szükséges:

1.3.2.1 Általános tájékoztató oktatás

A személyzetnek meg kell ismernie a veszélyes áruk fuvarozására vonatkozó általános előírásokat.

1.3.2.2 Munkakörre (feladatra) szakosított oktatás

A személyzetet feladatával és felelősségével arányban álló részletességgel ki kell oktatni a veszélyes áruk szállítására vonatkozó szabályzatok előírásaira.

Ha a veszélyes árut multimodális szállítással továbbítják, a személyzetnek a többi szállítási módra vonatkozó előírásokat is ismernie kell.

Ezenkívül a fuvarozónak és a vasúti infrastruktúra üzemeltetőjének a személyzetét a vasúti fuvarozás különlegességeire is ki kell oktatni. Az oktatást alapozó és szakosító oktatás formájában kell nyújtani:

a) Alapozó oktatás a teljes személyzet számára:

A teljes személyzetet ki kell oktatni a veszélyességi bárcák és a narancssárga jelölés jelentésére. Ezenkívül a személyzettel meg kell ismertetni a szabálytalanságok jelentési eljárását.

b) Szakosító oktatás a veszélyes áruk fuvarozásában közvetlenül érintett üzemi személyzet számára:

Az előző a) pontban említett alapozó oktatáson kívül a személyzetet tevékenységüktől függően kell oktatásban részesíteni.

A személyzetet az 1.3.2.2.2 pont szerinti három kategóriában a szakosító oktatás témáiról az 1.3.2.2.1 pont szerinti hozzárendelés szerint kell oktatásban részesíteni.

1.3.2.2.1 A személyzet csoportosítására az egyes kategóriákba a következő táblázat szolgál:

Kategória	A kategória leírása	Személyzet
1	a veszélyes áruk fuvarozásában közvetlenül érintett üzemi személyzet	vontatójármű-vezetők, kocsirendezők, ill. ennek megfelelő feladatot ellátó személyek
2	a veszélyes áruk fuvarozásához használt kocsik műszaki ellenőrzéséért felelős személyzet	kocsivizsgálók, ill. ennek megfelelő feladatot ellátó személyek
3	a forgalmi és rendezési szolgálat irányításáért és ellenőrzéséért felelős személyzet, a vasúti infrastruktúrát üzemeltető vezetősége	forgalmi szolgálattevők, váltókezelők, irányítóközpontok személyzete, ill. ennek megfelelő feladatot ellátó személyek

1.3.2.2.2 A szakosító oktatásnak legalább a következő témákra kell kiterjednie

a) az 1 kategóriába tartozó dolgozók:

vonatvezetők, ill. ennek megfelelő feladatot ellátó személyek

a vonat összeállítására, a veszélyes áruk jelenléte és azok vonaton belüli helyére vonatkozó, szükséges információkhoz való hozzáférés módja;

szabálytalanságok esetén a kritikus helyzetek kezelése, intézkedések foganatosítása a saját vonatuk és a szomszédos vágányokon folyó forgalom védelmére;

kocsirendező brigádok dolgozói, ill. ennek megfelelő feladatot ellátó személyek:

a kocsirendezés végrehajtása az SZMGSZ 2. számú Melléklet 13 és 15 számú tolatási bárcájának (lásd az 5.3.4.2 bekezdést) és a 7.5.6 szakaszának figyelembe vételével;

az SZMGSZ 2. számú Melléklet 7.5.3 szakasza szerinti védőtávolságok az 1 osztály áruinál;

szabálytalanságok esetén a kritikus helyzetek kezelése;

b) a 2 kategóriába tartozó dolgozók

kocsivizsgálók, ill. ennek megfelelő feladatot ellátó személyek esetén:

a kocsik vizsgálata;

értékelés az 1.4.2.2.1 pont szerint;

szabálytalanságok esetén a kritikus helyzetek kezelése;

c) a 3 kategóriába tartozó dolgozók

forgalmi szolgálattevők, váltókezelők, irányító központok dolgozói, ill. ennek megfelelő feladatot ellátó személyek esetén:

szabálytalanságok esetén a kritikus helyzetek kezelése;

szabálytalanságok esetén, ill. vészhelyzetben az 1.11 fejezet szerinti belső veszélyelhárítási terv végrehajtása a rendező-pályaudvarokon.

1.3.2.3 Biztonsági képzés

A személyzetet ki kell oktatni a veszélyes áruk által képviselt veszélyekről és kockázatról azzal arányban, hogy a veszélyes áruk szállításakor, be- vagy kirakásakor bekövetkező baleset esetén mekkora a sérülés veszélye, ill. mennyire van kitéve a veszélyes áru hatásának.

1.3.2.4 Ismeretfelújító oktatás

A képzést ismeretfelújító oktatás keretében rendszeresen ki kell egészíteni az előírásokban történt változások figyelembe vételével.

1.3.3 Dokumentálás

A veszélyes áruk szállításával kapcsolatos oktatásra vonatkozó iratokat a nemzeti törvények előírásai szerint kell megőrizni.

1.4 fejezet

A résztvevők biztonsággal kapcsolatos kötelezettségei

1.4.1 Általános biztonsági előírások

1.4.1.1 A veszélyes áru fuvarozásában résztvevőknek az előrelátható veszély természetének és mértékének megfelelő intézkedéseket kell tenniük, hogy elkerüljék a sérüléseket és károkat, ill. a lehető legkisebbre csökkentsék a következményeket. Az SZMGSZ 2. számú melléklete előírásait azonban mindenképpen be kell tartani.

1.4.1.2 Baleseti helyzet esetén annak jellegétől és mértékétől függően a résztvevőknek azonnal értesíteniük kell a megfelelő kárelhárító szolgálatokat és rendelkezésre kell bocsátaniuk a szükséges információkat, hogy megfelelően intézkedhessenek a baleseti helyzetet megszüntetése érdekében.

1.4.1.3 Az SZMGSZ 2. számú Melléklet a különböző résztvevőkre háruló kötelezettségeket részletesebben is megadhatja.

Ha egy SZMGSZ Fél véleménye szerint nem jár a biztonság csökkenésével, a valamely résztvevőre háruló kötelezettségeket belföldi jogszabályaiban átháríthatja egy vagy több másik résztvevőre, feltéve, hogy az 1.4.2 és az 1.4.3 szakaszban felsorolt kötelezettségeknek eleget tesznek.

A fuvarozásban résztvevőkre és kötelezettségeikre 1.4.2 és az 1.4.3 szakaszban felsorolt követelmények nincsenek hatással a bírósági eljárásokban a nemzeti törvényhozások feltételeire (büntetőjogi jellegzetességek, polgárjogi felelősség stb.).

1.4.2 A résztvevők kötelezettsége

Megjegyzés: 1. Az e szakaszban meghatározott biztonsági kötelezettséggel rendelkező résztvevők közül egy és ugyanazon vállalkozás több résztvevő is lehet. Ugyanígy az egy résztvevőre háruló tevékenységek és az ezekhez tartozó biztonsági kötelezettségek több vállalkozásra is hárulhatnak.

Megjegyzés: 2. A radioaktív anyagokra lásd még az 1.7.6 szakaszt is.

1.4.2.1 Feladó

1.4.2.1.1 A veszélyes áru feladója csak olyan küldeményt adhat át fuvarozásra, amely megfelel az SZMGSZ 2. számú Melléklet előírásainak. A feladóra az általános biztonsági előírások területén az alábbi kötelezettségek hárulnak:

a) meg kell győződnie arról, hogy a veszélyes áru az SZMGSZ 2. számú Melléklettel összhangban van besorolva és fuvarozása engedélyezett;

b) be kell tartania a csomagolásra (küldeménydarabokra) és az együvé csomagolásra vonatkozó előírásokat;

c) be kell tartania a küldemény darabok jelölésére és bárcázására vonatkozó előírásokat;

d) át kell adnia a feladási állomás (fuvarozó) részére minden egyes veszélyes áru küldeményhez az 5.4 fejezet és a 3.2 fejezet „A” táblázat előírásai szerint kiállított fuvarlevelet valamint a kísérő okmányokat (jóváhagyások, engedélyek, bejelentések, bizonyítványok stb.);

e) csak olyan csomagolóeszközöket, nagycsomagolásokat, IBC-eket és tartányokat (tartálykocsikat, leszerelhető tartányokat, battériás kocsikat, MEG-konténereket, mobil tartányokat és tankkonténereket) szabad használnia, amelyek jóvá vannak hagyva és az adott anyag szállítására alkalmasak, ill. el vannak látva az SZMGSZ 2. számú Mellékletében előírt jelölésekkel;

f) be kell tartania a feladás módjára és a fuvarozási korlátozásokra vonatkozó előírásokat;

- g) az üres tartálykocsikat, leszerelhető tartányokat, battériás kocsikat, mobil tartányokat és tankkonténereket adott esetben meg kell tisztítani az árumaradványoktól és tisztítás után el kell távolítani (le kell takarnia) a tartányokon levő a veszélyességi bárcákat és narancssárga táblákat;
- h) ha egy vasúti kocsiba vagy konténerbe különböző árut rak be, akkor be kell tartania az együvé rakásra vonatkozóan a 7.5.2 szakasz szerinti előírásokat, valamint az élelmiszerektől és más fogyasztási cikkektől és takarmánytól való elkülönítésre vonatkozóan a 7.5.4 szakasz előírásait;
- i) meg kell állapítani, hogy a tartányok műszaki és kereskedelmi szempontból alkalmasak-e az adott áru fuvarozására, valamint a szállításhoz nem alkalmas tartányokat megfelelő eszközökkel elő kell készítenie a berakáshoz;
- j) meg kell győződnie arról, hogy a tartálykocsi, a leszerelhető tartány, a battériás kocsi, a mobil tartány, a tankkonténer, ill. a MEG-konténer időszakos vizsgálatának érvényességi ideje még nem járt le;
- k) a tartálykocsit, a leszerelhető tartányt, a battériás kocsit, a mobil tartányt, ill. a tankkonténert csak olyan veszélyes áruval töltheti meg, amelynek szállítása ezekben a tartányokban engedélyezett, adott esetben betartva a szomszédos tartánykamrák veszélyes áruval való megtöltésére vonatkozó előírásokat;
- l) be kell tartania a tartálykocsik, a leszerelhető tartányok, a battériás kocsik, a mobil tartányok, ill. a tankkonténerek legnagyobb és legkisebb töltési fokát;
- m) a tartálykocsik, a leszerelhető tartányok, a battériás kocsik, a mobil tartányok, ill. a tankkonténerek megtöltése után meg kell győződnie zárószervezetek légmentes zárásáról is;
- n) biztosítani kell, hogy a tartányok külsején ne maradjon semmi a betöltött anyagból;
- o) el kell helyeznie a kocsikra, a tartálykocsikra, a leszerelhető tartányokra, a battériás kocsikra, a mobil tartányokra, ill. a tankkonténerekre az 5.3 fejezet szerint előírt veszélyességi bárcákat, ill. narancssárga táblákat;
- p) a veszélyes áruk kocsiba vagy konténerbe rakásakor be kell tartania a rakodás és a rakományrögzítés műszaki feltételeinek követelményeit;
- q) amennyiben az árut a fuvarozás során az 1435 mm nyomközű vasúti kocsiból 1520 mm nyomközű vasúti kocsiba átrakják, biztosítani kell (pl. az átvételeivel való megállapodás alapján), hogy a 7.5.11 fejezetben található „CW” betűkkel kezdődő kódok által előírt kiegészítő előírások követelményeit betartsák.

1.4.2.1.2 Ha a feladó más vállalatok (berakásért felelős, csomagoló stb.) szolgáltatásait veszi igénybe, meg kell győződnie arról, hogy azok az SZMGSZ 2. számú mellékletének előírásait betartják.

1.4.2.1.3 Ha a feladó nevében harmadik fél jár el, a feladónak írásban kell tájékoztatnia őt a veszélyes áru tulajdonságairól és rendelkezésére kell bocsátania a szükséges okmányokat kötelezettségei teljesítéséhez.

1.4.2.2 Fuvarozó

1.4.2.2.1 **A fuvarozóra az általános biztonsági előírások területén a veszélyes áru fuvarozásra történő átvétele és a fuvarozás során az alábbi kötelezettségek hárulnak:**

- a) meg kell győződnie arról, hogy a fuvarozásra átadott veszélyes áru az SZMGSZ 2. számú Melléklete előírásainak megfelelő;
- b) meg kell győződnie arról, hogy a feladó a szállítandó veszélyes árura vonatkozó, az SZMGSZ 2. számú Melléklet által előírt minden információt visszakövethető formában a szállítás előtt megadott; az a feladó fuvarokmányokat az SZMGSZ előírásainak megfelelően állította ki. Ha elektronikus adatfeldolgozási (EDP) vagy elektronikus

adatátviteli (EDI) technikát használják írásos dokumentáció helyett, az adatok szállítás alatt legalább annyira hozzáférhetőek, mint az írásos dokumentáció;

c) szemrevételezéssel meg kell győződnie arról, hogy sem a kocsinak, sem a rakománynak nincs nyilvánvaló hiányossága, nem szivárog, nincs rajta repedés, szükséges berendezései nem hiányoznak stb.;

d) meg kell győződnie arról, hogy a tartálykocsi, battériás kocsi, leszerelhető tartányos kocsi, mobil tartány, tankkonténer vagy MEG-konténer következő időszakos vizsgálatának határideje még nem járt le;

Megjegyzés: *A tartányok, a battériás kocsik és a MEG-konténerek ezen határidő eltelté után is fuvarozhatók a 4.1.6.10 bekezdés (nyomástartó tartályokból álló battériás kocsik és MEG-konténerek esetén), a 4.2.4.4 bekezdés, a 4.3.2.4.4, a 6.7.2.19.6, a 6.7.3.15.6 és a 6.7.4.14.6 pontok feltételei szerint.*

e) ellenőriznie kell, hogy a kocsik ne legyenek túlterhelve;

f) meg kell győződnie arról, hogy a kocsira az 5.3, ill. a 3.4 fejezetben előírt nagybárcák és jelölések el vannak helyezve;

g) meg kell győződnie arról, hogy az írásbeli utasításban előírt eszközök a vezetőállásban vannak (lásd az 5.4.3 szakaszt).

1.4.2.2.2 (fenntartva)

1.4.2.2.3 Ha a fuvarozó az 1.4.2.2.1 pontban felsorolt követelmények megsértését tapasztalja, akkor az ilyen küldeményt nem köteles fuvarozásra átvenni.

1.4.2.2.4 Ha a fuvarozó a szállítás alatt olyan szabálytalanságot észlel, amely a szállítás biztonságát veszélyezteti, a küldemény továbbítását a lehető leghamarabb meg kell szakítania.

Ebben az esetben a fuvarozónak az SZMGSZ 2. számú Melléklet és a belföldi szabályok előírásai szerint kell eljárnia.

1.4.2.2.5 A fuvarozónak biztosítania kell, hogy az igénybevett vasúti infrastruktúra üzemeltetője a szállítás alatt bármikor, gyorsan és korlátlanul hozzáférhessen azokhoz az adatokhoz, melyek számára az 1.4.3.6 bekezdés b) pont előírásainak teljesítéséhez szükségesek.

1.4.2.2.6 A fuvarozónak biztosítania kell a vontatójármű vezetője számára az 5.4.3 bekezdés szerinti írásbeli utasítást.

1.4.2.3 Címzett

1.4.2.3.1 A címzettre a következő kötelezettségek hárulnak:

az áru időben történő átvétele, hacsak nincs elháríthatatlan oka vagy cáfolhatatlan indoka ennek megtagadására;

igazolnia kell, hogy a kirakás után az SZMGSZ 2. számú Melléklet alapján reá háruló kötelezettségeket teljesítette.

1.4.2.3.2 Egy kocsi vagy konténer csak akkor adható vissza vagy használható fel ismét, ha az SZMGSZ 2. számú Melléklet kirakásra vonatkozó előírásait (beleértve az 1.4.3.7 bekezdést) betartották.

1.4.2.3.3 Ha a címzett más résztvevők (kirakó, tisztító, fertőtlenítő helyek stb.) szolgáltatásait is igénybe veszi, akkor megfelelő intézkedéseket kell fogantatni annak biztosítására, hogy az SZMGSZ 2. számú Melléklet 1.4.2.3.1 és 1.4.2.3.2 pontja előírásainak megfeleljenek.

1.4.2.3.4 Amennyiben az árut a fuvarozás során az 1435 mm nyomközű vasúti kocsiból 1520 mm nyomközű vasúti kocsiba átrakják, az átvevőnek biztosítania kell (pl. a feladóval való megállapodás alapján), hogy a 7.5.11 fejezetben található „CW46 – CW58 és CW60 – CW69” kódok által előírt kiegészítő előírások követelményeit betartják.

1.4.3 A fuvarozás többi résztvevőjének kötelezettségei

A többi résztvevőt, ill. kötelezettségeiket a következő – nem teljes körű – felsorolás tartalmazza. A többi résztvevő kötelezettségei az előző 1.4.1 szakaszból következnek, amennyiben tudatában vannak vagy tudatában kell lenniük, hogy feladataikat az SZMGSZ 2. számú Melléklet hatálya alá eső fuvarozási tevékenység részeként végzik.

Megjegyzés: Az 1.4.3.1 - 1.4.3.3 és 1.4.3.6 bekezdésben említett kötelezettségeket Magyarországon, a Lett Köztársaságban, a Litván Köztársaságban, Lengyelországban, a Szlovák Köztársaságban és az Észt Köztársaságban kell alkalmazni.

1.4.3.1 Berakó

1.4.3.1.1 A berakóra – az általános biztonsági előírások figyelembevételével – különösen a következő kötelezettségek hárulnak:

- a) csak akkor adhatja át az árut a fuvarozónak, ha az az SZMGSZ 2. számú Melléklet szerint fuvarozható;
- b) amikor becsomagolt veszélyes árut vagy üres, tisztítatlan csomagolóeszközt ad át szállításra, ellenőriznie kell a csomagolóeszközök sértetlenségét. Nem adhat át olyan küldeménydarabot, amelynek csomagolóeszköze sérült – különösen, ha az nem tömített, szivárog vagy fennáll a veszélyes áru kifolyásának veszélye –, amíg a sérülést ki nem javították; ugyanez vonatkozik az üres, tisztítatlan csomagolóeszközökre is;
- c) amikor veszélyes árut rak kocsiba, nagykonténerbe vagy kiskonténerbe, be kell tartania a rakodásra és árukezelésre vonatkozó különleges előírásokat;
- d) a veszélyes áru kocsiba vagy konténerbe rakása után, figyelembe kell vennie a kocsi vagy nagykonténer bárcázási előírásait és nagybárcával, narancssárga táblával való jelölését és egyéb jelölését az 5.3 és/vagy a 3.4 fejezet előírásai szerint;
- e) amikor a küldeménydarabokat berakja, be kell tartania az együvé rakásra vonatkozó tiltásokat, figyelembe véve a kocsin vagy nagykonténerben levő, korábban berakott veszélyes árut, valamint az élelmiszerektől, egyéb fogyasztási cikkektől és takarmánytól való elkülönítésre vonatkozó előírásokat.

1.4.3.1.2 Az 1.4.3.1.1. a), d) és e) pont esetében azonban a berakó megbízhat a többi résztvevőtől kapott információkban és adatokban.

1.4.3.2 Csomagoló

A csomagolóra - az általános biztonsági előírások figyelembevételével - különösen a következő kötelezettségek hárulnak:

- a) be kell tartania a csomagolási és az egybecsomagolási feltételekre vonatkozó előírásokat;

és

- b) amikor egy küldeménydarabot szállításra előkészít, be kell tartania a küldeménydarabok jelölésére és bárcázására vonatkozó előírásokat.

1.4.3.3 Töltő

A töltőre – az általános biztonsági előírások figyelembevételével – különösen a következő kötelezettségek hárulnak:

- a) a tartány megtöltése előtt meg kell győződnie arról, hogy a tartány és szerelvényei kielégítő műszaki állapotban vannak;

Megjegyzés: *A töltőnek eljárást kell foganatosítania a tartálykocsi tartálya zárásai helyes működésének ellenőrzésére és biztosítania kell a zárás szivárgásmentességét a töltés előtt és után.*

- b) meg kell győződnie arról, hogy a tartálykocsi, battériás kocsi, leszerelhető tartányos kocsi, mobil tartány, tankkonténer vagy MEG-konténer időszakos vizsgálatának érvényességi ideje még nem járt le;
- c) tartányba csak olyan veszélyes árut tölthet, amelynek szállítására az adott tartány engedélyezve van;
- d) a tartányok töltése során be kell tartania a szomszédos tartány-kamrákban levő veszélyes árukra vonatkozó előírásokat;
- e) a töltés során be kell tartania a betöltendő anyagra engedélyezett legnagyobb töltési fokot vagy ürtartalom literenkénti legnagyobb töltési tömeget;
- f) a tartány megtöltése után ellenőriznie kell, hogy minden zárószerkezet zárt helyzetben legyen és ne legyen szivárgás;

Megjegyzés: *A töltőnek eljárást kell foganatosítania a tartálykocsi tartálya zárásai helyes működésének ellenőrzésére és biztosítania kell a zárás szivárgásmentességét a töltés előtt és után.*

- g) biztosítania kell, hogy az általa megtöltött tartány külsején ne maradjon a betöltött anyagból semmilyen veszélyes maradék;
- h) a veszélyes áru szállításra történő előkészítése során biztosítania kell, hogy a narancssárga táblák, veszélyességi bárcák vagy nagybárcák, valamint a magas hőmérsékletű anyagokra és a környezetre veszélyes anyagokra vonatkozó jelölések és az előírt tolatási bárcák és a baleseti lap számát feltüntetendő fehér táblák az előírás szerint el legyenek helyezve a tartányokon, a kocsikon és a konténereken;
- i) cseppfolyósított gáz tartálykocsiba töltése előtt és után figyelembe kell vennie az ide vonatkozó különleges ellenőrzési előírásokat;
- j) meg kell győződnie arról, hogy ömlesztett áru kocsiba, ill. konténerbe rakódása során a 7.3 fejezet vonatkozó előírásait betartják.

1.4.3.4 Tankkonténer vagy mobil tartány üzemben tartója

A tankkonténer vagy mobil tartány üzemben tartójára – az általános biztonsági előírások figyelembevételével – különösen a következő kötelezettségek hárulnak

- a) biztosítania kell, hogy a gyártásra, a szerelvényekre, a vizsgálatokra és a jelölésre vonatkozó követelményeknek megfeleljenek;
- b) biztosítania kell, hogy a tartányt és szerelvényeit oly módon tartsák karban, ami biztosítja, hogy rendes üzemeltetési körülmények között a tankkonténer vagy a mobil tartány a következő időszakos vizsgálatig kielégítse az SZMGSZ 2. számú Melléklet előírásait;
- c) soron kívüli ellenőrzést kell végeztetnie, ha a tartány vagy szerelvényei biztonságát javítás, átalakítás vagy baleset csökkentheti.

1.4.3.5 Tartálykocsi üzembentartója

A tartálykocsi üzembentartójára – az általános biztonsági előírások figyelembevételével – különösen a következő kötelezettségek hárulnak:

- a) biztosítania kell, hogy a gyártásra, a szerelvényekre, a vizsgálatokra és a jelölésre vonatkozó követelményeknek megfeleljenek;

b) biztosítani kell, hogy a tartányt és szerelvényeit); oly módon tartsák karban⁹, ami biztosítja, hogy rendes üzemeltetési körülmények között a tartálykocsi kielégítse az SZMGSZ 2. Melléklet előírásait;

c) soron kívüli ellenőrzést kell végeztetnie, ha a tartány vagy szerelvényei biztonságát javítás, átalakítás vagy baleset csökkentheti.

1.4.3.6 Vasúti infrastruktúra üzemeltetője

Az általános biztonsági előírások figyelembevételével a vasúti infrastruktúra üzemeltetőjére különösen a következő kötelezettségek hárulnak:

a) gondoskodnia kell arról, hogy a rendező-pályaudvarokra az 1.11 fejezet szerinti „Belső veszélyelhárítási terv” készüljön;

b) gondoskodnia kell arról, hogy a szállítás alatt bármikor gyorsan és korlátlanul hozzáférhessen a következő információkhoz:

a vonat összeállítása minden egyes kocsi számának és típusának megadásával, ha a kocsiszám nem tartalmazza azt;

az egyes kocsikban vagy kocsikon szállított veszélyes áruk UN száma, ha azt a fuvarokmányban fel kell tüntetni. az egyes kocsikban vagy kocsikon szállított veszélyes áruk UN száma, ha azt a fuvarokmányban fel kell tüntetni, vagy ha csak a 3.4 fejezet szerinti korlátozott mennyiségben csomagolt veszélyes árut szállítanak, ezek jelenlétére való utalás, ha a kocsik vagy konténerek 3.4 fejezet szerinti jelölése van előírva.

ezen kocsiknak a vonatban való elhelyezkedése (besorolása).

Ezen az információk csak azok számára közölhetők, akiknek a biztonság, a közbiztonság vagy a vészhelyzet elhárítása érdekében ezekre szükségük van.

Megjegyzés: Az adatszolgáltatás rendjét és módját az infrastruktúra használatára vonatkozó szabályzatban rögzíteni kell.

1.4.3.7 Kirakó

Megjegyzés: Ezen bekezdés értelmében kirakásnak minősül a lerakás, kirakás, lefejtés (kiürítés), amint azt az 1.2.1 szakasz „kirakó” fogalom meghatározása tartalmazza.

1.4.3.7.1 A kirakóra – az 1.4.1 szakasz figyelembevételével – különösen a következő kötelezettségek hárulnak

a) a fuvarokmányban és a küldeménydarabon, konténeren, tartányon, MEG-konténeren vagy kocsin levő információk összehasonlításával meg kell győződnie arról, hogy a megfelelő árut rakják ki;

b) kirakás előtt és alatt ellenőriznie kell, hogy a csomagolóeszközök, a tartány, a kocsi vagy konténer nem sérült-e olyan mértékben, ami akadályozná a kirakási műveletet. Ilyen esetben meg kell győződnie arról, hogy csak a megfelelő intézkedések végrehajtása után rakodnak ki;

---

⁹Az adott kötelezettségek teljesítéséhez az Európai Unió országaiban be kell tartani közösségi vasutak biztonságáról szóló 2004/49/EK irányelv, valamint a közösségi vasutak biztonságáról, valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK Tanácsi Irányelvben meghatározott változások és a vasúti infrastruktúra-kapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványáról szóló 2001/14/EK Irányelv és a a vasúti rendszer Közösségen belüli kölcsönös átjárhatóságáról szóló, az Európai parlament és a Tanács 2008. június 17-i 2008/57/EK irányelv követelményeit.

Megjegyzés: *A kirakónak eljárást kell fogantatnia a tartálykocsi tartálya zárásai helyes működésének ellenőrzésére és biztosítania kell a zárás szivárgásmentességét a töltés előtt és után.*

c) a kirakásra vonatkozó minden előírást be kell tartania;

d) a tartány, a kocsi vagy a konténer kirakása után azonnal

el kell távolítani minden veszélyes áru maradékot, ami a kirakási művelet során a tartány, a kocsi vagy a konténer külsejére tapadt;

gondoskodnia kell a szelepek és vizsgálónyílások fedelének zárásáról;

Megjegyzés: *A kirakónak eljárást kell fogantatnia a tartálykocsi tartálya zárásai helyes működésének ellenőrzésére és biztosítania kell a zárás szivárgásmentességét a töltés előtt és után.*

e) biztosítania kell, hogy a kocsik, ill. a konténerek előírt tisztítása és fertőtlenítése megtörténjen; és

f) gondoskodni kell arról, hogy miután a kocsit vagy konténert teljes mértékben kirakták, kitisztították és fertőtlenítették, ne legyenek rajta többé láthatóak a veszélyességi jelölések és narancssárga táblák.

1.4.2.3.3 Ha a címzett más résztvevők (kirakó, tisztító, fertőtlenítő helyek stb.) szolgáltatásait is igénybe veszi, akkor megfelelő intézkedéseket kell fogantatnia annak biztosítására, hogy az SZMGSZ 2. számú Melléklet 1.4.2.3.1 és 1.4.2.3.2 pontja előírásainak megfeleljenek.

1.5 fejezet

Eltérések

1.5.1 Ideiglenes eltérések

1.5.1.1 Az SZMGSZ 2. számú Mellékletében megfogalmazott követelményektől eltérően olyan veszélyes áruk is fuvarozhatók, amelyek nem teljesen felelnek meg az SZMGSZ 2. számú Melléklet követelményeinek, amennyiben az ilyen fuvarozást a fuvarozásban részes felek jóváhagyják, feltéve, hogy ez a biztonságot nem veszélyezteti.

A feladónak kell kérvényeznie a feladási ország fuvarozójától a speciális szerződés megkötését és közölni ennek során a szükséges adatokat.

A feladási ország fuvarozója közli a speciális szerződés megkötésének adatait a fuvarozásban résztvevő országok fuvarozóival egyeztetés céljából. A részes országok fuvarozói a legrövidebb időn belül közlik döntésüket.

A fuvarozók szintén elvégzik a szükséges egyeztetéseket saját országuk illetékes hatóságaival.

A feladási ország fuvarozója, akinél kérvényezték a speciális szerződést, közli a feladóval az ilyen fuvarozás engedélyezését és átadja neki a speciális szerződés regisztrációs számát (pl. RZD 1/2005). A feladónak fel kell tüntetnie a fuvarlevél „Az áru megnevezése” rovatban az 5.4.1.1 bekezdésben előírt adatokon kívül: „Engedélyezve SZMGSZ 2. számú melléklet szerint RZD 1/2005”

Megjegyzés: Az 1.7.4 szakasz szerinti „külön megegyezés” nem tekinthető az ezen fejezet szerinti ideiglenes eltérésnek.

1.5.1.2 Az ideiglenes eltérés érvényességének időtartama nem lehet öt évnél hosszabb az életbe lépésétől számítva. Az ideiglenes eltérés automatikusan megszűnik az SZMGSZ 2. számú melléklet megfelelő módosításának életbelépési dátumától kezdve.

1.5.1.3 Az ideiglenes eltérések alapján végzett fuvarozás az SZMGSZ 2. számú melléklet szerinti fuvarozásnak minősül.

1.5.2 Katonai küldemények

Az 1 osztály anyagait és tárgyait tartalmazó olyan küldeményekre, amelyek a fegyveres erőkhöz tartoznak, mint katonai küldemények fuvarozhatók és ezekre eltérő rendelkezések vonatkoznak [lásd az 5.2.1.5 bekezdést, az 5.2.2.1.8, 5.3.1.1.2 és 5.4.1.2.1 f) pontot, valamint a 7.2.4 szakasz W2 különleges előírását].

1.6 fejezet

Átmeneti előírások

1.6.1 Általános előírások

- 1.6.1.1** Más előírás hiányában azok az anyagok és tárgyak, amelyekre az SZMGSZ 2. számú Melléklet hatálya kiterjed, 2015. december 31-ig az SZMGSZ 2. számú Melléklet 2015. július 1-ig érvényes előírásai szerint is fuvarozhatók,

Megjegyzés: A fuvarokmányba teendő bejegyzésekre lásd az 5.4.1.1.12 pontot.

- 1.6.1.2** (fenntartva)

- 1.6.1.3 – 1.6.1.5** (fenntartva)

Azok a nagyméretű csomagolóeszközök (IBC-k), amelyeket 2005. július 1-je előtt a 2005. július 1-ig érvényes előírásoknak megfelelően gyártottak, de nem felelnek meg a 2005. július 1-től alkalmazott előírásoknak, továbbra is használhatók.

Azok a típusjóvá hagyások, amelyeket a nagy vagy közepes molekulatömegű polietilénből gyártott hordókra, kannákra, ill. összetett csomagolóeszközökre a 6.1.5.2.6 pont 2006. december 31-ig érvényes előírásai alapján 2005. július 1-je előtt adtak ki, de nem felelnek meg a 4.1.1.21 bekezdés követelményeinek, 2010. december 31-ig érvényesek. Az e típusjóvá hagyások alapján gyártott és jelöléssel ellátott csomagolóeszközök a 4.1.1.15 bekezdésben meghatározott felhasználási időtartamuk leteltéig használhatók.

Az 5.3.2.2 bekezdés 2006. december 31-ig érvényes követelményeinek megfelelő narancssárga táblák továbbra is használhatók, feltéve, hogy az 5.3.2.2.1 és az 5.3.2.2.2 pont azon követelményeit, amelyek szerint a táblának, a számoknak és a betűknek rögzítve kell maradniuk, bármilyen helyzetben van is a kocsi, betartják.

- 1.6.1.9** (fenntartva)

- 1.6.1.10** (fenntartva)

- 1.6.1.11** Azok a típusjóvá hagyások, amelyeket 2007. július 1-e előtt, a 6.1.6.1 bekezdés a) pontjának 2007. július 31-ig érvényes követelményei alapján adtak ki nagy és közepes molekulatömegű polietilénből gyártott hordókra, kannákra, összetett csomagolóeszközökre, ill. nagy molekulatömegű polietilénből gyártott IBC-kre, de amelyek nem felelnek meg a 6.1.6.1 bekezdés a) pont 2007. június 1-től érvényes követelményeinek, továbbra is érvényesek.

- 1.6.1.12** (fenntartva)

- 1.6.1.13** (fenntartva)

Azok az IBC-k, amelyeket 2011. január 1-je előtt, olyan gyártási típus alapján gyártottak, amelyen nem végezték el a 6.5.6.13 bekezdés szerinti rázóvizsgálatot, vagy amelyeknek az ejtési próba időpontjában nem kellett kielégíteni a 6.5.6.9.5 d) pont kritériumait, továbbra is használhatók.

A 2011. január 1-je előtt gyártott, átalakított, ill. javított IBC-ken nem szükséges feltüntetni a 6.5.2.2.2 pont szerinti megengedett legnagyobb halmazolási terhelést. Az ilyen IBC-k a 6.5.2.2.2 pont szerinti jelölés nélkül 2010. december 31-e után is használhatók. Ha ezen időpont után az IBC-t átalakítják vagy javítják, akkor el kell látni a 6.5.2.2.2 pont szerinti jelöléssel.

Azok a 2011. január 1-je és 2016. december 31-e között gyártott, átalakított, ill. javított IBC-k, amelyeken a megengedett legnagyobb halmazolási terhelés a 6.5.2.2.2 pont 2014. december 31-ig érvényes előírása szerint van jelölve, továbbra is használhatók.

- 1.6.1.16** (fenntartva)

- 1.6.1.17** (fenntartva)
- 1.6.1.18** (fenntartva)
- 1.6.1.19** (fenntartva)
- 1.6.1.20** A 3.4 fejezet 2011. január 1-től alkalmazható előírásai szerint korlátozott mennyiségben csomagolt veszélyes áruk 2015. június 30-ig továbbra is szállíthatók. Azonban ilyen esetben a 3.4.12 – 3.4.15 szakasz 2011. január 1-től érvényes előírásai 2011. július 1-től alkalmazhatók.
- Az adott átmeneti előírások nem vonatkoznak azokra az árukra, amelyeknél a 2.3 fejezet „A” táblázatának 7a oszlopában „0” bejegyzés található.
- 1.6.1.21** (fenntartva)
- 1.6.1.22** A 2011. július 1-je előtt gyártott összetett IBC-k belső tartályai, amelyek a 6.5.2.2.4 pont 2010. december 31-ig érvényes előírásai szerint vannak jelölve, továbbra is használhatók.
- 1.6.1.23** (fenntartva)
- 1.6.1.24** (fenntartva)
- 1.6.1.25** Továbbra is használhatók azok a nyomástartó tartályok, ill. zárószerkezetek, amelyeket olyan, a gyártásukkor érvényes szabványok szerint terveztek és gyártottak az SZMGSZ 2. számú mellékletnek megfelelően (lásd a 6.2.4 szakaszt), kivéve, ha valamely különleges átmeneti előírás ezt korlátozza.
- 1.6.1.26** A 2014. január 1-je előtt gyártott vagy átalakított nagycsomagolások, amelyek nem felelnek meg a 6.6.3.1 bekezdésnek a betűk, számok és jelképek magasságra vonatkozó, 2013. január 1-jétől érvényes követelményeinek, továbbra is használhatók. Azokon a nagycsomagolásokon, amelyeket 2015. január 1. előtt gyártottak vagy alakítottak át, nem szükséges a 6.6.3.3 bekezdés szerinti, megengedett legnagyobb halmazolási terhelési jelölést feltüntetni. Azokon a nagycsomagolások, amelyek nincsenek a 6.6.3.3 pont szerint jelöléssel látva, 2014. december 31-e után is használhatók. A 6.6.3.3 bekezdés szerint nem jelölt ilyen nagycsomagolásokat 2014. december 31. után is lehet használni, de ha ezen időpont után átalakítják, a 6.6.3.3 bekezdés szerint jelölni kell.
- Azok a 2011. január 1-je és 2016. december 31-e között gyártott vagy átalakított nagycsomagolások, amelyeken a megengedett legnagyobb halmazolási terhelés a 6.6.3.3 bekezdés 2016. július 1-ig érvényes előírása szerint van jelölve, továbbra is használhatók.
- 1.6.1.27** A 2013. július 1-je előtt gyártott, berendezések vagy gépek szerves részét képező, UN 1202, 1203, 1223, 1863 vagy 3475 tétel alá tartozó folyékony tüzelőanyagot tartalmazó tároló edények, amelyek nem felelnek meg a 3.3 fejezet 2013. július 1-jétől érvényes 363 különleges előírása a) pontja követelményeinek, továbbra is használhatók.
- 1.6.1.28** Az 1.6.1.1 bekezdés előírásától eltérően az 1.8.6.8, a 6.2.2.11 bekezdés, a 6.2.3.6.1 pont, a 6.8.2.4.6 pont és a 6.8.4 szakasz TA4 és TT9 különleges előírása céljára az EN ISO/IEC 17020:2004 szabvány szerinti akkreditációk 2015. február 28. után már nem ismerhetők el.
- 1.6.1.29** Azok a lítium cellák és akkumulátorok, amelyeket a Vizsgálatok és kritériumok kézikönyv 3. átdolgozott kiadásának 1. módosítása 38.3 pontja (vagy a típus vizsgálat idején érvényes bármely további átdolgozása vagy módosítása) követelményeinek megfelelő típus alapján gyártottak, továbbra is szállíthatók, hacsak az SZMGSZ 2. számú mellékletben nincs másként előírva.
- A 2003. július 1-je előtt, a Vizsgálatok és kritériumok kézikönyv 3. átdolgozott kiadásának követelményei szerint gyártott lítium cellák és akkumulátorok továbbra is szállíthatók, ha az összes többi vonatkozó követelményt betartják.

- 1.6.1.30** Azok a bárcák, nagybárcák és jelölések, amelyek kielégítik a 3.4.7, a 3.4.8, a 3.5.4.2, az 5.2.1.8.3, az 5.2.2.2.1.1, az 5.3.1.7.1, az 5.3.3, az 5.3.6, az 5.5.2.3.2 és az 5.5.3.6.2 szakasz/bekezdés/pont 2015. június 1-ig alkalmazható előírásait, 2016. december 31-ig tovább használhatók.
- 1.6.1.31** Azok az egyesítőcsomagolások, amelyek az SZMGSZ 2. számú mellékletben 2014. december 31-ig alkalmazható előírásai szerint „EGYESÍTŐCSOMAGOLÁS” felirattal vannak ellátva és nem felelnek meg a betűméret tekintetében a 2015. július 1-től alkalmazandó 5.1.2.1 a) pont előírásainak, 2015. december 31-ig tovább használhatók.
- 1.6.1.32** Azok a kármentő csomagolások és kármentő nyomástartó tartályok, amelyek az SZMGSZ 2. számú melléklet 2015. december 31-ig alkalmazható előírásai szerint „KÁRMENTŐ CSOMAGOLÁS” felirattal vannak ellátva és nem felelnek meg a betűméret tekintetében a 2015. július 1-től alkalmazandó 5.2.1.3 bekezdés előírásainak, 2016. július 1-ig tovább használhatók.
- 1.6.1.33** A 2014. január 1-je előtt gyártott UN 3499 kettős rétegű villamos kondenzátorokon az energiatároló-kapacitás (Wh-ban) 3.3 fejezet 361 különleges előírása e) pontja által előírt feltüntetése nem szükséges.
- 1.6.1.34** A 2016. január 1-je előtt gyártott UN 3508 aszimmetrikus kondenzátorokon az energiatároló-kapacitás (Wh-ban) 3.3 fejezet 372 különleges előírása c) pontja által előírt feltüntetése nem szükséges.
- 1.6.1.35** (fenntartva)
- 1.6.1.36** (fenntartva)
- 1.6.1.37** Azokat a csökkentett méretű nagybárcákat, amelyeket az 5.3.1.7.4 pont szerint 2015. július 1-ig érvényes előírásai szerint a kocsikra 2015. július 1. előtt fel lehetett helyezni, azonban a csökkentett méretű nagybárcák felhelyezésére vonatkozó 5.3.1.7.4 pont 2015. július 1-től érvényes előírásainak nem felelnek meg, legkésőbb 2017. december 31-ig le kell cserélni.
- 1.6.2 Nyomástartó tartályok és a 2 osztály anyagaihoz használt tartályok**
- 1.6.2.1** Azok az 2000. július 1-je előtt gyártott tartályok, amelyek az SZMGSZ 2. számú melléklet 2000. július 1-jétől érvényes előírásainak nem felelnek meg, de amelyek fuvarozása az SZMGSZ 2. számú melléklet 2000. június 30-ig érvényes előírásai szerint engedélyezett volt, ezen időpont után is szállíthatók, amennyiben a P200 és a P203 csomagolási utasításban előírt időszakos vizsgálatok alapján megfelelnek.
- 1.6.2.2** (fenntartva)
- 1.6.2.3** A 2005. július 1-je előtt gyártott tartályok 2003. január 1-je után is viselhetik azokat a jelöléseket, amelyek az SZMGSZ 2. számú melléklet 2005. július 1-ig érvényes követelményeknek felelnek meg.
- 1.6.2.4** Továbbra is használhatók az olyan műszaki szabályzat szerint, korábban tervezett és gyártott nyomástartó tartályok, amelyet az illetékes hatóság a 6.2.5 szakasz értelmében már nem ismerhet el.
- 1.6.2.5** Továbbra is használhatók azok a nyomástartó tartályok, ill. zárószerkezeteik, amelyeket olyan, a gyártásukkor érvényes szabványok szerint terveztek és gyártottak (lásd a 6.2.4 szakaszt), amelyek az SZMGSZ 2. számú melléklet akkor érvényes előírásai szerint alkalmazhatók voltak, kivéve, ha valamely különleges átmeneti előírás ezt korlátozza.
- 1.6.2.6** Azok a nem a 2 osztályba tartozó anyagokhoz használt nyomástartó tartályok, amelyeket a 4.1.4.4 bekezdés 2010. július 1-ig érvényes előírásai szerint, 2009. július 1-je előtt gyártottak, és amelyek nem felelnek meg a 4.1.3.6 bekezdés 2009. július 1-től érvényes

előírásainak, továbbra is használhatók, amennyiben a 4.1.4.4 bekezdés 2009. július 1-ig érvényes előírását is betartják.

1.6.2.7 (fenntartva)

1.6.2.8 (fenntartva)

1.6.2.9 A 4.1.4.1 bekezdés P200 csomagolási utasítás 10) pont v különleges előírása 2011. július 1-ig érvényes követelményeit az SZMGSZ Szerződő Felek a 2015. január 1-je előtt gyártott palackokra alkalmazhatják.

1.6.2.10 Az UN 1011, 1075, 1965, 1969, ill. 1978 tétel alá tartozó gázok szállítására szolgáló, újratölthető hegesztett acélpalackok, amelyekre a 4.1.4.1 bekezdés P200 csomagolási utasítás 2011. július 1-ig érvényes 10) pont v különleges előírása szerint a szállító ország(ok) illetékes hatóságai 15 évenkénti időszakos vizsgálatot engedélyeztek, továbbra is ezen előírások szerint vethetők alá időszakos vizsgálatnak.

1.6.2.11 Azok a 2013. január 1-je előtt gyártott és szállításra előkészített gázpatronok, amelyek megfelelés-értékelésére az 1.8.6, 1.8.7, ill. 1.8.8 szakasz előírásait nem alkalmazták, ezen időpont után is szállíthatók, amennyiben az SZMGSZ 2. számú melléklet minden más, vonatkozó előírását betartják.

1.6.2.12 A kármentő nyomástartó tartályok 2013. december 31-ig a nemzeti előírások alapján is gyárthatók és hagyhatók jóvá. A 2014. január 1-je előtt, nemzeti előírások szerint gyártott és jóváhagyott kármentő nyomástartó tartályok a használat szerinti ország(ok) illetékes hatóságainak jóváhagyásával továbbra is használhatók.

1.6.2.13 A 2015. július 1-je utáni következő időszakos vizsgálatukig tovább használhatók azok a 2013. július 1-je előtt gyártott palackkötegek, amelyek nem a 6.2.3.9.7.2 és a 6.2.3.9.7.3 pont 2013. január 1-jétől érvényes előírásai, illetve a 6.2.3.9.7.2 pont 2015. július 1-jétől érvényes előírásai szerint vannak jelölve.

1.6.2.14 A 2016. január 1-je előtt, a 6.2.3 szakasz és a szállítás, ill. használat országának illetékes hatósága által jóváhagyott előírások szerint gyártott palackok, amelyek nem felelnek meg a 4.1.4.1 bekezdés P208 csomagolási utasításának 1) bekezdése által előírt ISO 11513:2011, ill. ISO 9809-1:2010 szabványnak, akkor használhatók adszorbeált gázok szállítására, ha megfelelnek a 4.1.6.1 bekezdés általános csomagolási előírásainak.

1.6.2.15 A 2015. július 1-je utáni következő időszakos vizsgálatukig tovább használhatók azok a palackkötegek, amelyeknek 2015. július 1-je előtt volt az időszakos vizsgálatuk és nem a 6.2.3.9.7.3 pont 2015. január 1-jétől érvényes előírásai szerint vannak jelölve.

1.6.3 Tartálykocsik és battériás kocsik

1.6.3.1 Azok a tartálykocsik, amelyeket 2005. január 1-je előtt az SZMGSZ 2. Az. Melléklet 2004. december 31-ig érvényes előírásai szerint gyártottak, de nem felelnek meg a 2005. január 1-jétől érvényes előírásoknak, ezen időpont után az 1.6.3.4 - 1.6.3.7 bekezdés átmeneti előírásainak figyelembevételével tovább használhatók.

1.6.3.2 Az időszakos vizsgálatokat az átmeneti előírások szerint tovább használt tartálykocsik esetén a 6.8.2.4 és a 6.8.3.4 bekezdés előírásai az egyes osztályokra vonatkozó különleges előírások szerint kell végrehajtani.

1.6.3.3 Azok a tartálykocsik, amelyeket a 2005. július 1-je előtt az SZMGSZ 2. számú melléklet 2005. július 1-ig érvényes előírásai szerint gyártottak, de nem felelnek meg a 2005. július 1-jétől érvényes előírásoknak, ezen időpont után tovább használhatók.

1.6.3.4 Azok a 3 osztály anyagainak fuvarozására szolgáló, alsó ürítésű tartálykocsik, amelyeket 2005. január 1-je előtt gyártottak, rendelkezhetnek két, egymástól független, egymás mögött elhelyezett zárószerkezettel: egy belső (fő) és egy, az ürítőszerkezetre erősített

zárókupakkal, feltéve, hogy az ürítőszerkezet minden eleme biztosítja a biztonságos működést és a környezet védelmét.

- 1.6.3.5** A 2005. január 1-ig gyártott, kőolajtermékek és alkoholok fuvarozására szolgáló, 1520 mm nyomtávú tartálykocsik tábla nélkül 2011. január 1-ig használhatók. Az ilyen tartálykocsik bevitele Bulgária, Magyarország, Lengyelország, Románia, Szlovákia területére az említett időszak alatt egyedi megállapodás alapján történhet.
- 1.6.3.6** A 2005. január 1-ig gyártott 1520 mm nyomközű tartálykocsikon megengedett a tábla felerősítése a forgócsapot tartó keresztgerenda végére is.
- 1.6.3.7** A jelenleg használt tartálykocsik a 6.8.3.2.3 és a 6.8.3.2.4 pontban előírányzott szelepek és zárószerkezetek nélkül a biztonság fenntartásával és a környezetvédelem biztosítása mellett 2014. január 1-ig továbbra is használhatók.
- 1.6.3.8** Amikor az SZMG SZ 2. számú melléklet módosítása következtében egyes gázok helyes szállítási megnevezése módosul, a táblán, ill. a tartányon (lásd a 6.8.3.5.2 ill. a 6.8.3.5.3 pontot) nem szükséges a megnevezést módosítani, amennyiben a gáz(ok) megnevezését a tartálykocsin, leszerelhető tartányos kocsin, battériás kocsin vagy a rajtuk levő táblán [lásd a 6.8.3.5.6 b) ill. c) pontot] a következő időszakos vizsgálat során módosítják.
- 1.6.3.9 – 1.6.3.14** (fenntartva)
- 1.6.3.15** Azok a 2007. július 1-je előtt, a 2007. július 1-ig érvényes előírások szerint gyártott tartálykocsik, amelyek nem felelnek meg a 6.8.2.2.3 pont 2007. július 1-től érvényes előírásainak, a következő időszakos vizsgálatig tovább használhatók.
- 1.6.3.16** Azoknál a 2007. július 1-je előtt gyártott tartálykocsiknál és battériás kocsiknál, amelyek nem felelnek meg a 4.3.2 szakasz, a 6.8.2.3, a 6.8.2.4 és a 6.8.3.4 bekezdés tartányvizsgálati könyvre (gépkönyvre) vonatkozó előírásainak, a tartányvizsgálati könyvhöz (gépkönyvhöz) szükséges dokumentumokat legkésőbb a következő időszakos vizsgálat időpontjától kezdődően kell megőrizni.
- 1.6.3.17** Azok a 2007. július 1-je előtt, a 2007. július 1-ig érvényes előírások szerint gyártott tartálykocsik, amelyek a 3 osztály I csomagolási csoportjába tartozó, 50 °C-on legfeljebb 175 kPa (1,75 bar) gőznyomású (abszolút nyomás) anyagok szállítására szolgálnak és a 2007. július 1-ig érvényes előírások szerint L1.5BN tartánykód volt hozzájuk rendelve, az említett anyagok szállítására 2022. december 31-ig tovább használhatók.
- 1.6.3.18** A tartálykocsik a nemzetközi osztályozás szerinti tartánykód hozzárendelés és a tartálykocsikra a megfelelő jelölés felvitele nélkül 2011. január 1-ig üzemeltethetők.
A 6.8.2.5.2 pontban előírt tartány vizsgálat időpontját a 6.8.2.4 bekezdés szerint 2012. január 1-je után végrehajtott következő időszakos vizsgálatig nem szükséges feltüntetni.
- 1.6.3.19** (fenntartva)
- 1.6.3.20** Azok a tartálykocsik, amelyeket 2006. július 1-je előtt, a 2006. július 1-ig érvényes előírások szerint gyártottak, és nem felelnek meg a 6.8.4 szakasz b) pont TE15 különleges előírása és a 6.8.2.1.7 pont 2006. július 1-jétől 2007. július 1-ig érvényes követelményeinek, továbbra is használhatók.
- 1.6.3.21** Azok a 2006. július 1-je előtt, a 2006. július 1-ig érvényes előírások szerint gyártott tartálykocsik, amelyek megfelelnek a 6.8.2.2.10 pont előírásainak, de nincs rajtuk nyomásmérő vagy más alkalmas jelzőeszköz, ennek ellenére a 6.8.2.4.2 pont szerinti következő időszakos vizsgálatig, de legfeljebb 2010. december 31-ig légmentesen zártnak tekinthetők.
- 1.6.3.22 – 1.6.3.24** (fenntartva)
- 1.6.3.25** (fenntartva)
- 1.6.3.26** Azok a 2008. január 1-je előtt, a 2007. július 1-ig érvényes előírások szerint gyártott tartálykocsik, amelyek nem felelnek meg a külső tervezési nyomás feltüntetésére

vonatkozóan a 6.8.2.5.1 pont 2007. július 1-től érvényes előírásainak, továbbra is használhatók.

A 2008. január 1-je és 2009. január 1-je között gyártott tartálykocsinál a külsőtervezési nyomás magára a tartányra sablonnal is felfesthető.

- 1.6.3.27** a) Azok a 2006. július 1-je előtt gyártott tartálykocsikat és battériás kocsikat,
– amelyek a 2 osztályba, a T, TF, TC, TO, TFC vagy TOC betű(ke)t tartalmazó osztályozási kód alá tartozó gázok szállítására szolgálnak, valamint
– a 3 – 8 osztály olyan anyagainak folyékony állapotban történő szállítására szolgálnak, amelyeknél a 3.2 fejezet „A” táblázat 12 oszlopában L15CH, L15DH vagy L21DH tartánykód található,
el kell látni a 6.8.4 szakasz TE22 különleges előírásban meghatározott szerkezetekkel. Amelyek megfelelnek az illetékes hatóság előírásainak.
- b) Azok a 2007. január 1-je előtt gyártott tartálykocsik és battériás kocsik,
– amelyek a 2 osztályba, a csak F betűt tartalmazó osztályozási kód alá tartozó gázok szállítására szolgálnak, valamint
– a 3 – 8 osztály olyan anyagainak folyékony állapotban történő szállítására szolgálnak, amelyeknél a 3.2 fejezet „A” táblázat 12 oszlopában L10BH, L10CH vagy L10DH tartánykód található,
és nem felelnek meg a 6.8.4 szakasz TE22 különleges előírása (lásd a 6.8.4 szakasz b) pontját) 2007. január 1-jétől érvényes követelményeinek, továbbra is használhatók.
- 1.6.3.28** Azokat a 2005. január 1-je előtt, a 2004. december 31-ig érvényes előírások szerint gyártott tartálykocsikat, amelyek nem felelnek meg a 6.8.2.2.1 pont második bekezdése előírásainak, legkésőbb a következő felújításkor vagy javításkor kell átalakítani, ha ez gyakorlatilag lehetséges és az elvégzendő munka a szerelvények eltávolításával jár.
- 1.6.3.29** Azok a 2006. június 1-je előtt gyártott tartálykocsik, amelyek nem felelnek meg a 6.8.2.2.4 pont 2006. június 1-től érvényes előírásainak, továbbra is használhatók.
- 1.6.3.30 – 1.6.3.31** (fenntartva)
- 1.6.3.32** Azok a 2007. július 1-je előtt gyártott tartálykocsik,
– amelyek a 2 osztályba, a T, TF, TC, TO, TFC vagy TOC betű(ke)t tartalmazó osztályozási kód alá tartozó gázok szállítására szolgálnak, valamint
– a 3 – 8 osztály olyan folyékony anyagainak szállítására szolgálnak, amelyeknél a 3.2 fejezet „A” táblázat 12 oszlopában L15CH, L15DH vagy L21DH tartánykód található,
és nem felelnek meg a 6.8.4 szakasz b) pontja szerinti TE25 különleges előírás 2007. július 1-jétől érvényes követelményeinek, továbbra is használhatók.
- 1.6.3.33** A 2 osztály gázainak szállítására szolgáló, 1986. január 1-je előtt gyártott tartálykocsik és battériás kocsik, amelyek nem felelnek meg az ütközők vagy egyéb energia elnyelő szerkezetek tekintetében a 6.8.3.1.6 pont előírásainak, továbbra is használhatók.
- 1.6.3.34 – 1.6.3.37** (fenntartva)
- 1.6.3.38** Azok a tartálykocsik és battériás kocsik, amelyeket a gyártásuk időpontjában alkalmazható szabványok alapján az akkor érvényes SZMG SZ 2. számú melléklet előírásai (lásd a 6.8.2.6 és a 6.8.3.6 bekezdést) szerint gyártottak, továbbra is használhatók, hacsak valamely speciális átmeneti rendelkezés ezt nem korlátozza.
- 1.6.3.39** Azok a 2011. július 1-je előtt a 6.8.2.3.3 bekezdés 2011. július 1-ig érvényes előírásai szerint gyártott tartálykocsik, amelyek a lángzár vagy a lángcsapda tekintetében nem felelnek meg a 6.8.2.2.3 pont utolsó bekezdése előírásainak, továbbra is használhatók.
- 1.6.3.40** Az UN 1092, 1238, 1239, 1244, 1251, 1510, 1580, 1810, 1834, 1838, 2474, 2486, 2668, 3381, 3383, 3385, 3387 és 3389 belélegzés esetén mérgező anyagaihoz a 3.2 fejezet „A”

táblázat 12 oszlopában található, 2011. július 1-ig alkalmazható tartánykódolás a 2011. július 1-je előtt gyártott tartálykocsikon 2016. december 31-ig tovább használható.

Ezen kívül az ezekre az anyagokra és tárgyakra a 3.2 fejezet „A” táblázatának (13) oszlopában szereplő és 2015. január 1-től alkalmazandó TE25 különleges előírást sem kell alkalmazni.

Azok a 2013. július 1-je előtt, a 2012. december 31-ig érvényes előírások szerint gyártott tartálykocsik, amelyek nem felelnek meg a jelölés tekintetében a 6.8.2.5.2 és a 6.8.3.5.6 pont 2013. január 1-jétől érvényes előírásainak, a 2013. július 1-je utáni következő időszakos vizsgálatig a 2012. december 31-ig érvényes követelmények szerinti jelölést is viselhetik.

- 1.6.3.42** Az UN 2381 anyagaihoz a 3.2 fejezet „A” táblázat (12) oszlopában meghatározott, 2012. december 31-ig alkalmazható tartánykód 2018. december 31-ig továbbra is felvihető a 2013. július 1-je előtt gyártott tartálykocsikra és leszerelhető tartányokra.

1.6.3.43 – 1.6.3.49 (fenntartva)

- 1.6.3.50** Azok a 2007. július 1-je előtt, a 2007. július 1-ig érvényes előírások szerint gyártott tartálykocsik, amelyek nem felelnek meg a 6.8.2.2.3 pont 2007. július 1-től érvényes előírásainak, a következő időszakos vizsgálatig tovább használhatók.

- 1.6.3.51** Ha egy tartálykocsi tartánya válaszfalakkal vagy hullámtörő lemezekkel legfeljebb 7500 liter űrtartalmú rekeszekre van osztva, a 6.8.2.5.1 pont által előírt adatok között az űrtartalom adatát nem kell kiegészíteni az „S” szimbólummal mindaddig, amíg a 6.8.2.4.2 pont szerinti, következő időszakos vizsgálatot 2009. július 1-je után el nem végzik.

- 1.6.3.52** Azoknál a cseppfolyósított, ill. mélyhűtött, cseppfolyósított gázok szállítására szolgáló tartálykocsiknál, amelyek megfelelnek az SZMGSZ 2. számú melléklet gyártási követelményeinek, de amelyeket 2009. július 1-je előtt válaszfalakkal vagy hullámtörő lemezekkel 7500 liternél nagyobb űrtartalmú rekeszekre osztottak, a töltési fok – a 4.3.2.2.4 pont előírásától eltérően – a befogadóképesség 20%-ánál nagyobb és 80%-ánál kisebb is lehet.

Megjegyzés: Ezen bekezdés előírásait az Orosz Föderáció területére történő szállításnál nem kell alkalmazni.

- 1.6.3.53** A tartálykocsik a 2015. július 1-ig elláthatók az 5.3.5.2 pont szerinti megkülönböztető csíkkal is, ami 2023. július 1-ig rajtuk lehet.

1.6.4 Tankkonténerek, mobil tartányok és MEG-konténerek

- 1.6.4.1** Azok a tankkonténerek és MEG-konténerek, amelyeket 2004. december 31-e előtt gyártottak és konstrukciójuk nem felel meg mindenben az SZMGSZ 2. számú melléklet 2005. január 1-től érvényes előírásainak, a 6.8.2.4.2 és a 6.8.2.4.3 pont szerinti feltételek mellett továbbra is használhatók.

- 1.6.4.2** Azok a tankkonténerek és MEG-konténerek, amelyeket 2005. július 1-je előtt gyártottak, és konstrukciójuk nem felel meg mindenben az SZMGSZ 2. számú melléklet 2005. július 1-től érvényes előírásoknak, továbbra is használhatók.

1.6.4.3 (fenntartva)

1.6.4.4 (fenntartva)

- 1.6.4.5** Amikor az SZMGSZ 2. számú melléklet módosítása következtében egyes gázok helyes szállítási megnevezése módosul, a táblán, ill. a tartányon (lásd a 6.8.3.5.2 és a 6.8.3.5.3 pontot) nem szükséges a megnevezést módosítani, amennyiben a gáz(ok) megnevezését a tankkonténeren, a MEG-konténeren vagy a rajtuk levő táblán [lásd a 6.8.3.5.6 b) és c) pontot] a következő időszakos vizsgálat során módosítják.

- 1.6.4.6** Azok a 2007. január 1-je előtt, a 2007. július 1-ig érvényes előírások szerint gyártott tankkonténerek, amelyek nem felelnek meg a külső tervezési nyomás feltüntetésére vonatkozóan a 6.8.2.5.1 pont 2007. január 1-től érvényes előírásainak, továbbra is használhatók.
- 1.6.4.7 – 1.6.4.11** (fenntartva)
- 1.6.4.12** Azok a 2005. január 1-je előtt, a 2005. június 30-ig érvényes előírások szerint gyártott tankkonténerek és a MEG-konténerek, amelyek nem felelnek meg a 2001. július 1-jétől érvényes előírásoknak, tovább használhatók. A megfelelő tartánykódot és – ha van – a 6.8.4 szakasz szerinti különleges előírások TC és TE betűkből és számokból álló kódjait ezeken is fel kell tüntetni
- 1.6.4.13** Azok a 2006. július 1-je előtt, a 2006. július 1-ig érvényes előírások szerint gyártott tankkonténerek, amelyek nem felelnek meg a 6.8.2.1.7 pont és a 6.8.4 szakasz b) pont TE15 különleges előírása 2006. július 1-től 2007. június 1-ig érvényes követelményeinek, továbbra is használhatók.
- 1.6.4.14** (fenntartva)
- 1.6.4.15** A (tömörségi) vizsgálat fajtáját („P”, ill. „L”) a 6.8.2.5.1 pont szerinti tartánytáblán a 2007. július 1-je után végrehajtott első vizsgálatig nem szükséges feltüntetni.
- 1.6.4.16** (fenntartva)
- 1.6.4.17** (fenntartva)
- 1.6.4.18** Azoknál a 2007. január 1-je előtt gyártott tankkonténereknél és MEG-konténereknél, amelyek nem felelnek meg a 4.3.2 szakasz, a 6.8.2.3, a 6.8.2.4 és a 6.8.3.4 bekezdés tartány-vizsgálati könyvre (gépkönyvre) vonatkozó előírásainak, a tartány-vizsgálati könyvhöz (gépkönyvhöz) szükséges dokumentumokat legkésőbb a következő időszakos vizsgálat időpontjától kezdődően kell megőrizni.
- 1.6.4.19** Azok a 2007. július 1-je előtt, a 2007. július 1-ig érvényes előírások szerint gyártott tankkonténerek, amelyek a 3 osztály I csomagolási csoportjába tartozó, 50 °C-on legfeljebb 175 kPa (1,75 bar) gőznyomású (abszolút nyomás) anyagok szállítására szolgálnak és a 2007. július 1-ig érvényes előírások szerint L1.5BN tartánykód volt hozzájuk rendelve, az említett anyagok szállítására 2016. december 31-ig tovább használhatók.
- 1.6.4.20** Azok a 2006. január 1-je előtt gyártott, hulladékok szállítására szolgáló, vákuummal üzemelő tankkonténerek, amelyek nem felelnek meg a 6.10.3.9 bekezdés 2006. június 1-jétől érvényes előírásainak, továbbra is használhatók.
- 1.6.4.21 – 1.6.4.29** (fenntartva)
- 1.6.4.30** A 2007. január 1-től érvényes tervezési előírásoknak nem megfelelő, de 2008. január 1-je előtt kiadott gyártási típus bizonyítvány szerint gyártott mobil tartányok, ill. UN MEG-konténerek továbbra is használhatók.
- 1.6.4.31** (fenntartva)
- 1.6.4.32** Ha egy tankkonténer tartánya már 2009. július 1-je előtt válaszfalakkal vagy hullámtörő lemezekkel legfeljebb 7500 liter űrtartalmú rekeszekre volt osztva, a 6.8.2.5.1 pont által előírt adatok között az űrtartalom adatát nem kell kiegészíteni az „S” szimbólummal mindaddig, amíg a 6.8.2.4.2 pont szerinti, következő 2009. július 1-je után el nem végzik.
- 1.6.4.33** Azoknál a cseppfolyósított, ill. mélyhűtött, cseppfolyósított gázok szállítására szolgáló tankkonténereknél, amelyek megfelelnek az SZMG SZ 2. számú melléklet gyártási követelményeinek, de amelyeket 2009. július 1-je előtt válaszfalakkal vagy hullámtörő lemezekkel 7500 liternél nagyobb űrtartalmú rekeszekre osztottak, a töltési fok – a

4.3.2.2.4 pont előírásától eltérően – a befogadóképesség 20%-ánál nagyobb és 80%-ánál kisebb is lehet.

Megjegyzés: Ezen bekezdés előírásait az Orosz Föderáció területére történő szállításnál nem kell alkalmazni.

- 1.6.4.34** (fenntartva)
- 1.6.4.35** (fenntartva)
- 1.6.4.36** Azokhoz az anyagokhoz, amelyekhez a 3.2 fejezet „A” táblázat 11 oszlopában TP37 különleges előírás van hozzárendelve, a 2011 július 1-ig alkalmazható SZMGSZ 2. számú mellékletben előírt mobil tartány utasítások 2016. december 31-ig továbbra is alkalmazhatók.
- 1.6.4.37** Azok a 2012. január 1-je előtt gyártott mobil tartányok és MEG-konténerek, amelyek a jelölés tekintetében a 6.7.2.20.1, 6.7.3.16.1, 6.7.4.15.1, ill. 6.7.5.13.1 pont 2011. július 1-ig érvényes követelményeinek megfelelnek, továbbra is használhatók, ha az SZMGSZ 2. számú melléklet 2011. július 1-től érvényes, minden más követelményének is megfelelnek, beleértve, ha alkalmazható, a 6.7.2.20.1 g) pont szerint a tartánytáblán az „S” jel feltüntetésére vonatkozó előírást, amennyiben a tartány vagy tartányszakasz hullámtörő lemezekkel legfeljebb 7500 l térfogatú szakaszokra van osztva. Ha a tartány vagy a tartányszakasz már 2012. január 1-je előtt legfeljebb 7500 l térfogatú szakaszokra volt osztva, akkor a 6.7.2.19.5 pont szerinti legközelebbi időszakos vizsgálatig nem kell a feltüntetett tartány vagy tartányszakasz térfogatot az „S” jellel kiegészíteni.
- 1.6.4.38** A 2014. január 1-je előtt gyártott mobil tartányokon a 6.7.2.20.2, a 6.7.3.16.2. és a 6.7.4.15.2 pont előírásától eltérően a következő időszakos vizsgálatig nem kell a mobil tartány utasítás kódját feltüntetni.
- 1.6.4.39** Azok tankkonténerek és MEG-konténerek, amelyeket a gyártásuk időpontjában alkalmazható szabványok alapján az akkor érvényes SZMGSZ 2. számú melléklet előírásai (lásd a 6.8.2.6 és a 6.8.3.6 bekezdést) szerint gyártottak, továbbra is használhatók, hacsak valamely speciális átmeneti rendelkezés ezt nem korlátozza.
- 1.6.4.40** Azok a 2011. július 1-je előtt, a 6.8.2.3.3 bekezdés 2011. július 1-ig érvényes előírásai szerint gyártott tankkonténerek, amelyek a lángzár vagy a lángcsapda tekintetében nem felelnek meg a 6.8.2.2.3 pont utolsó albekezdése előírásainak, továbbra is használhatók.
- 1.6.4.41** Az UN 1092, 1238, 1239, 1244, 1251, 1510, 1580, 1810, 1834, 1838, 2474, 2486, 2668, 3381, 3383, 3385, 3387 és 3389 belélegzés esetén mérgező anyagaihoz a 3.2 fejezet „A” táblázat 12 oszlopában található, 2011. július 1-ig alkalmazható tartánykódolás a 2011. július 1-je előtt gyártott tankkonténereken 2016. december 31-ig tovább használható.
- 1.6.4.42** A 2013. július 1-je előtt, a 2013. július 1-ig érvényes követelmények szerint gyártott tankkonténerek, amelyek nem felelnek meg a 6.8.2.5.2, ill. a 6.8.3.5.6 pont 2013. január 1-jétől érvényes jelölési előírásainak, a 2013. július 1-je utáni következő időszakos vizsgálatig a 2013. július 1-ig érvényes követelmények szerinti jelölést is viselhetik.
- 1.6.4.43** A 2014. január 1-je előtt gyártott mobil tartányoknak és MEG-konténereknek a nyomáscsökkentő szerkezetek jelölése vonatkozásában nem kell megfelelniük a 6.7.2.13.1 pont f) alpontjának, a 6.7.3.9.1 pont e) alpontjának, a 6.7.4.8.1 pont e) alpontjának és a 6.7.5.6.1 pont d) alpontjának.
- 1.6.4.44** Azokhoz az anyagokhoz, amelyekhez a 3.2 fejezet „A” táblázat (11) oszlopában TP38 vagy TP39 különleges utasítás van hozzárendelve, a 2013. július 1-ig érvényes SZMGSZ 2. számú mellékletben előírt mobiltartány utasítás 2018. december 31-ig tovább alkalmazható.
- 1.6.4.45** Az UN 2381 anyagaihoz a 3.2 fejezet „A” táblázat (12) oszlopában meghatározott, 2013. július 1-ig alkalmazható tartánykód 2018. december 31-ig továbbra is felvihető a 2013. július 1-je előtt gyártott tankkonténerekre.

- 1.6.4.46** Azok a 2012. január 1-je előtt, a 2012. december 31-ig érvényes előírások szerint gyártott tankkonténerek, amelyek nem felelnek meg a 6.8.2.6 bekezdés EN 14432:2006 és EN 14433:2006 szabványokra vonatkozó 2011. január 1-től érvényes követelményeinek, továbbra is használhatók.
- 1.6.5** (fenntartva)
- 1.6.6** **7 osztály**
- 1.6.6.1** Küldeménydarabok, amelyekhez a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 6. sz. Biztonsági sorozat 1985. évi és 1985. évi (1990-ben) módosított kiadása szerint nem szükséges a küldeménydarab-minta illetékes hatóság általi engedélyezése
- Az SZMG SZ 2. számú melléklet követelményeinek teljes mértékben meg kell felelniük azoknak a küldeménydaraboknak, amelyekhez nem szükséges a küldeménydarab-minta illetékes hatóság általi engedélyezése (engedélyezett küldeménydarabok, IP-1, IP-2 és IP-3, valamint A típusú küldeménydarabok). Ettől eltérően azokra a küldeménydarabokra, amelyek a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség „Előírások a radioaktív anyagok biztonságos szállítására” (NAÜ 6. sz. Biztonsági sorozat) 1985. évi vagy 1985. évi (1990-ben) módosított kiadásának követelményeinek felelnek meg, a következők vonatkoznak:
- a) a 2003. december 31-ig szállításra előkészített küldeménydarabok továbbra is szállíthatók az 1.6.6.3 bekezdés előírásainak betartásával, ha az vonatkozik rájuk;
  - b) továbbra is használhatók azzal a kikötéssel, hogy:
    - 1) úgy tervezték, hogy ne tartalmazzon urán-hexafluoridot;
    - 2) betartják az 1.7.3 szakasz vonatkozó követelményeit;
    - 3) betartják a 2.2.7 szakasz aktivitási határértékekre és besorolásra vonatkozó követelményeit;
    - 4) betartják az 1., a 3., a 4., az 5. és a 7. rész szállítás ellenőrzésére vonatkozó követelményeit;
    - 5) a csomagolóeszközt nem 2003. december 31-e után gyártották, ill. módosították.
- 1.6.6.2** Küldeménydarabok, amelyeket a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 6. sz. Biztonsági sorozat 1973. évi, 1973. évi módosított, 1985. évi és 1985. évi (1990-ben) módosított kiadásának előírásai szerint engedélyeztek
- 1.6.6.2.1** Azoknak a küldeménydaraboknak, amelyekhez szükséges a küldeménydarab-minta illetékes hatóság általi engedélyezése, az SZMG SZ 2. számú melléklet követelményeinek teljes mértékben meg kell felelniük, kivéve hogyha a következő feltételek teljesülnek:
- a) a csomagolóeszközt a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 6. sz. Biztonsági sorozat 1973. évi vagy 1973. évi módosított kiadásának előírásai szerint az illetékes hatóság által engedélyezett küldeménydarab-mintának megfelelően gyártották;
  - b) a küldeménydarab-minta többoldali engedélyezése szükséges;
  - c) betartják az 1.7.3 szakasz vonatkozó követelményeit;
  - d) betartják a 2.2.7 szakasz aktivitási határértékekre és besorolásra vonatkozó követelményeit;
  - e) betartják az 1., a 3., a 4., az 5. és a 7. rész szállítás ellenőrzésére vonatkozó követelményeit;
  - f) (fenntartva);
  - g) olyan küldeménydarab esetén, amely megfelel a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 6. sz. Biztonsági sorozat 1973. évi vagy 1973. évi módosított kiadása követelményeinek;

- 1) a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 6. sz. Biztonsági sorozat 1973. évi vagy 1973. évi módosított kiadásában meghatározott, a szállítás során bekövetkező baleseti körülmények között a küldeménydarabnak elegendő árnyékoló hatása maradna, amely biztosítja, hogy a sugárzási szint a küldeménydarab felületétől 1 m távolságban nem haladja meg a 10 mSv/h értéket a legnagyobb radioaktív tartalom esetén, amelynek befogadására a küldeménydarabot jóváhagyták;
- 2) a küldeménydarab nem igényel folyamatos szellőzést;
- 3) az 5.2.1.7.5 pontnak megfelelően minden csomagoláshoz sorozatszám van hozzá rendelve és fel van tüntetve a csomagolás külső oldalán.

1.6.6.2.2 A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 6. sz. Biztonsági sorozat 1973. évi, 1973. évi módosított, 1985. évi vagy 1985. évi (1990-ben) módosított kiadásának előírásai szerinti gyártási minta alapján új küldeménydarab gyártása nem kezdeményezhető.

1.6.6.3 Küldeménydarabok, amelyek az SZMGSZ 2. számú melléklet 2011. évi és 2013. évi kiadása (a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség TS-R-1 sz. Biztonsági sorozat 2009. évi kiadása) szerint a hasadóanyagokra vonatkozó követelmények alól mentesülnek

Az olyan hasadóanyagot tartalmazó küldeménydarab, amely az SZMGSZ 2. számú melléklet 2011. évi és 2013. évi kiadása 2.2.7.2.3.5 a) 1) vagy 3) alpontja [a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség „Előírások a radioaktív anyagok biztonságos szállítására”, 2009. évi kiadás 417 bekezdés a) i) vagy iii) alpontja] szerint a „HASADÓ”-ként való besorolás alól mentesítve van és 2014. december 31-e előtt készítették elő a szállításra, továbbra is szállítható, valamint továbbra is nem hasadónak vagy hasadó-engedelményesnek sorolható be, azzal a különbséggel, hogy az említett kiadások 2.2.7.2.3.5 pontja táblázatának küldeményre vonatkozó határértékei a kocsira értendők. Az ilyen küldeményeket kizárólagos használat mellett kell szállítani.

1.6.6.4 Küldeménydarabok, amelyeket a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 6. sz. Biztonsági sorozat 1973. évi, 1973. évi módosított, 1985. évi és 1985. évi (1990-ben) módosított kiadásának előírásai szerint engedélyeztek

1.6.6.4 Különleges formájú radioaktív anyagok, amelyeket a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 6. sz. Biztonsági sorozat 1973. évi, 1973. évi módosított, 1985. évi vagy 1985. évi (1990-ben) módosított kiadásának előírásai szerint engedélyeztek

Az olyan minta szerint gyártott különleges formájú radioaktív anyag, amelyre az illetékes hatóság a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 6. sz. Biztonsági sorozat 1973. évi, 1973. évi módosított, 1985. évi vagy 1985. évi (1990-ben) módosított kiadásának előírásai szerint adott ki egyoldalú engedélyt, tovább használható, ha az megfelel az 1.7.3 szakasz vonatkozó előírásai szerinti kötelező irányítási rendszernek. Az ilyen különleges formájú radioaktív anyag új gyártása nem kezdeményezhető

1.7 fejezet

Általános előírások a 7 osztályra

1.7.1 Hatály és alkalmazási terület

Megjegyzés: *1. A radioaktív anyagok szállítása során bekövetkező baleset vagy rendkívüli esemény esetén az emberek, az anyagi javak és a környezet védelme érdekében az illetékes nemzeti, ill. nemzetközi hatóságok által megállapított veszélyhelyzeti előírásokat kell betartani. Az ilyen előírásokhoz útmutatás található a „Planning and Preparing for Emergency Response to Transport Accidents Involving Radioactive Material”, Safety Standard Series No. TS-G-1.2 (ST-3), IAEA, Vienna (2002) kiadványban.*

2. A veszélyhelyzeti beavatkozásnál figyelembe kell venni, hogy a baleset során a küldemény tartalma és a környezet között bekövetkező reakció folytán egyéb veszélyes anyagok is képződhetnek.

1.7.1.1 Az SZMGSZ 2. számú melléklet olyan szabályokat állapít meg, amelyek által a radioaktív anyagok szállításával kapcsolatos sugárzásból, kritikusságból vagy hőhatásból eredően a személyeket, javakat vagy környezetet érő veszélyek megfelelően kezelhetők. Ezek a szabályok az Nemzetközi Atomenergia Ügynökség „Előírások a radioaktív anyagok biztonságos szállítására”, 2009. évi kiadás, Biztonsági Szabványok Sorozat, TS-R-1 kiadványon alapulnak (Bécs, 2009.). A magyarázatok az IAEA „Advisory Material for the IAEA Regulations for the Safe Transport of Radioactive Materials (2005 edition)”, Safety Standard Series No. TS-G-1.1 (Rev.1), IAEA Vienna (2008) kiadványban találhatók.

1.7.1.2 Az SZMGSZ 2. számú melléklet célja olyan követelmények kialakítása, amelyek betartása biztonságot nyújt és biztosítja a személyek, a javak és a környezet védelmét a sugárzás hatásaival szemben a radioaktív anyagok szállítása során. Ez a védelem azáltal érhető el, hogy követelményeket támaszt:

- a) a radioaktív tartalom megtartására;
- b) a külső sugárzási szint korlátozására;
- c) a kritikusság megelőzésére; és
- d) a hőhatás okozta károk megelőzésére.

Ezek a követelmények a következők révén teljesülnek:

A kocsik és a küldeménydarabok tartalmának határértékei, ill. a küldeménydarab minták minőségi követelményei a radioaktív tartalom veszélyességének függvényében különböző fokozatokra vannak meghatározva;

A küldeménydarabokra, kezelésükre, a csomagolóeszköz karbantartására vonatkozó, a radioaktív tartalom fajtáját figyelembe vevő követelmények vannak meghatározva; és

az adminisztratív ellenőrzések előírásával, – vagy ahol szükséges – az illetékes hatóság általi jóváhagyás megkövetelése.

1.7.1.3 Az SZMGSZ 2. számú melléklet előírásait a radioaktív anyagok vasúti szállítására (fuvarozására) kell alkalmazni, beleértve a radioaktív anyagok használatával együtt járó szállításokat is. A „szállítás” magában foglalja a radioaktív anyag mozgatásával kapcsolatos minden tevékenységet, a csomagolóeszköz tervezését, gyártását, karbantartását és javítását, a radioaktív rakomány előkészítését, feladását, berakását, szállítását (beleértve a közbenső tárolását), kirakását és átvételét a rendeltetési helyen. A minőségi követelmények meghatározásánál alkalmazott különböző fokozatok három súlyossági szinttel jellemezhetők:

- a) szokásos szállítási körülmények (rendkívüli esemény nélkül);

- b) kisebb balesetek fellépése során fennálló szállítási körülmények;
- c) aállítás során bekövetkező baleseti körülmények.

1.7.1.4 Az SZMGSZ 2. számú melléklet előírásait nem kell alkalmazni, ha a szállított anyagok (tárgyak) a következők:

- a) a szállítóeszköz szerves részét képező radioaktív anyagok;
- b) valamely létesítményen belül mozgatott radioaktív anyagok, amelyek a létesítményben érvényben levő, megfelelő biztonsági előírások hatálya alá esnek, és ez a mozgatás nem vesz igénybe közutat vagy vasutat;
- c) a személyekbe vagy élő állatokba diagnosztikai vagy kezelési célra bevitt vagy beültetett radioaktív anyagok;
- d) a fogyasztási cikkekben levő, hatóságilag engedélyezett radioaktív anyagok, azok végső felhasználónak történt eladását követően;
- e) a természetben előforduló radionuklidokat tartalmazó természetes anyagok és ércek, amelyek vagy természetes állapotukban vannak, vagy a radionuklidok kinyerésén kívüli egyéb célból vannak feldolgozva, és amelyeket nem szándékoznak feldolgozni a radionuklidok felhasználása céljából, amennyiben az anyag aktivitás koncentrációja nem nagyobb, mint a 2.2.7.2.2.1 b) pontban meghatározott vagy a 2.2.7.2.2.2 – 2.2.7.2.2.6 pont szerint számított érték 10-szerese;
- f) nem radioaktív szilárd tárgyak, amelyek felületükön sehol nem tartalmaznak a 2.2.7.1.2 pontban a „szennyezettség” meghatározásánál megadott határoknál nagyobb mennyiségben radioaktív anyagokat.

1.7.1.5 *Az engedményes küldeménydarabok szállítására vonatkozó különleges előírások*

1.7.1.5.1 A 2.2.7.2.4.1 pont szerinti engedményes küldeménydarabokra, amelyek korlátozott mennyiségű radioaktív anyagot, készülékeket, gyártmányokat és üres csomagolóeszközöket tartalmazhatnak, az 5 – 7. rész előírásai közül csak a következőket kell betartani:

- a) az 5.1.2 szakaszban, az 5.1.3.2 bekezdésben, az 5.1.4 szakaszban, az 5.1.5.4, az 5.2.1.9 bekezdésekben, és a 7.5.11 szakasz CW33 előírás 5.2) pontjában meghatározott követelményeket;
- b) a 6.4.4 szakaszban az engedményes küldeménydarabokra meghatározott követelményeket;
- c) ha az engedményes küldeménydarab hasadóanyagot tartalmaz, akkor a 2.2.7.2.3.5 pontban szereplő, hasadóanyag mentesítési feltételek egyikének meg kell felelnie és a 6.4.7.2 bekezdés előírásait be kell tartani.

1.7.1.5.2 Az SZMGSZ 2. számú melléklet összes többi részének vonatkozó előírását az engedményes küldeménydarabokra be kell tartani.

1.7.2 Sugárvédelmi program

1.7.2.1 A radioaktív anyagok fuvarozásához sugárvédelmi program szükséges, amely a sugárvédelmi követelmények kellő figyelembevételét célzó intézkedéseket tartalmaz.

1.7.2.2 A személyek sugárterhelése nem haladhatja meg az erre meghatározott dóziskorlátokat. A védelmet és biztonságot optimalni kell annak érdekében, hogy az egyéni dózisok nagysága, a sugárzásnak kitett személyek száma és a sugárterhelés valószínűsége az ésszerűen elérhető legalacsonyabb szinten maradjon. Az optimaláláskor tekintettel kell

lenni a gazdasági és társadalmi tényezőkre, azzal, hogy az egyéni dózisok megállapításánál figyelembe kell venni a dózismegszorításokat. Rendszerszemléletű megközelítést kell alkalmazni, amely figyelembe veszi a szállítás és az egyéb tevékenységek kapcsolatát.

1.7.2.3 A programban alkalmazott intézkedések jellegét és mértékét a sugárterhelés nagyságához és valószínűségéhez kell igazítani. A programnak tartalmaznia kell az 1.7.2.2, az 1.7.2.4, az 1.7.2.5 bekezdés és a 7.5.11 szakasz CW33 előírás 1.1) pontja követelményeit. A program dokumentumait ellenőrzés céljából, kérésre az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

1.7.2.4 Amennyiben a szállítási tevékenység során a foglalkozási sugárterhelésből eredő effektív dózis:

- a) valószínűleg évi 1 és 6 mSv között van, akkor a munkahely sugárellenőrzésén vagy az egyéni sugárterhelés ellenőrzésén alapuló dózis értékelési programot kell működtetni;
- b) valószínűleg meghaladja az évi 6 mSv-et, akkor egyéni sugárterhelési ellenőrzést kell végezni.

Az egyéni sugárterhelési ellenőrzések, ill. a munkahely sugárellenőrzésének adatairól megfelelő nyilvántartást kell vezetni.

Megjegyzés: Amennyiben a szállítási tevékenység során a foglalkozási sugárterhelésből eredő effektív dózis nagy valószínűséggel nem haladja meg az évi 1 mSv-et, akkor nincs szükség sem különleges munkarendre, sem részletes megfigyelésre, sem dózisértékelési programra, ill. egyéni nyilvántartás vezetésére.

1.7.2.5 A dolgozókat (lásd a 7.5.11 szakasz CV33 3. megjegyzését) megfelelően ki kell oktatni a sugárvédelemre, amely kiterjed az őket érő foglalkozási sugárterhelés, ill. a tevékenységük folytán esetleg másokat érő sugárterhelés korlátozása érdekében betartandó óvintézkedésekre.

1.7.3 Minőségbiztosítás

Az SZMG SZ 2. számú melléklete előírásainak való megfeleléség biztosítása érdekében a különleges formájú radioaktív anyagok, a kis mértékben diszpergálódó radioaktív anyagok és a küldeménydarabok tervezésére, gyártására, vizsgálatára, dokumentációjára, használatára, karbantartására, felügyeletére, valamint a szállításra és a szállítás közbeni átmeneti tárolásra az illetékes hatóság által elfogadott, nemzetközi, nemzeti vagy egyéb szabványokon alapuló minőségbiztosítási programot kell kialakítani és működtetni. Annak a tanúsítványnak, hogy a gyártási mintára vonatkozó követelményeket teljes mértékben teljesítették, az illetékes hatóság rendelkezésére kell állnia. A gyártónak, a feladónak és a felhasználónak – kérésre – az illetékes hatóság számára rendelkezésre kell bocsátania a gyártás vagy a használat ellenőrzéséhez szükséges berendezéseket és minden illetékes hatóság számára bizonyítani kell, hogy

- a) az alkalmazott gyártási eljárások és a felhasznált anyagok összhangban vannak az engedélyezett mintadarab specifikációival; és
- b) minden csomagolóeszközt rendszeresen megvizsgálják és – szükség esetén – oly módon állítanak helyre és tartanak jó állapotban, hogy azok az ismételt felhasználás után is megfelelnek a vonatkozó előírásoknak és specifikációknak.

Amennyiben az illetékes hatóság engedélye szükséges, ezen engedély kiadása a minőségbiztosítási program alkalmasságának függvénye.

1.7.4 Külön megegyezés

- 1.7.4.1** A külön megegyezés az illetékes hatóság által jóváhagyott előírásokat jelenti, amelyek betartásával az SZMGSZ 2. számú melléklet radioaktív anyagokra vonatkozó követelményeinek nem mindenben megfelelő küldemény szállítható.

***Megjegyzés:** A külön megegyezés nem tekinthető az 1.5.1 szakasz szerinti ideiglenes eltérésnek.*

- 1.7.4.2** Azok a küldemények, amelyeknél a 7 osztályra vonatkozó valamely előírást nem lehet betartani, csak külön megegyezés alapján fuvarozhatók. Az illetékes hatóság akkor engedélyezheti egy küldemény vagy egy előre tervezett küldemény sorozat külön megegyezés alapján történő fuvarozását, ha megbizonyosodott arról, hogy az SZMGSZ 2. számú melléklete előírásait valóban nem lehet betartani és az SZMGSZ 2. számú melléklet által megkövetelt biztonsági szintet más eszközökkel el lehet érni. A teljes szállítási biztonságának legalább olyan szintűnek kell lennie, mintha minden vonatkozó előírást betartottak volna. Az ilyen típusú nemzetközi küldeményekhez többoldalú engedélyre van szükség.

1.7.5 Egyéb veszélyes tulajdonságokkal bíró radioaktív anyag

A radioaktív és hasadó tulajdonságokon kívül a küldeménydarab tartalmának minden járulékos veszélyét, így a robbanásveszélyt, gyúlékonyságot, piroforosságot, vegyi mérgezőképességet és maró hatást ugyancsak figyelembe kell venni az okmányokban, a csomagolásnál, a bárcázásnál, a feliratozásnál, a nagybárcák elhelyezésnél, az átmeneti tárolásnál, az elkülönítésnél és a szállításnál, hogy az SZMGSZ 2. számú melléklet veszélyes árukra vonatkozó minden előírása teljesüljön.

1.7.6 Hiányosságok

- 1.7.6.1** Az SZMGSZ 2. számú mellékletben előírt, a sugárzási szintre, ill. a szennyezettségre vonatkozó határértékek túllépése esetén:

- a) erről a hiányosságról értesítenie kell a feladót
  - a fuvarozónak, ha ezt a szállítás alatt észleli; ill.
  - a címzettnek, ha átvételkor észleli;
- b) a fuvarozónak, a feladónak, ill. a címzettnek:
  - azonnal intézkednie kell az ebből eredő következmények elhárítására;
  - ki kell vizsgálnia az okokat, körülményeket és következményeket;
  - megfelelő intézkedéseket kell tennie azoknak az okoknak és körülményeknek a kiküszöbölésére, amelyek ehhez a hiányossághoz vezettek, és meg kell akadályoznia a hasonló körülmények ismételt előfordulását; és
  - az illetékes hatóságo(ka)t tájékoztatnia kell a hiányosság okairól és a végrehajtott vagy végrehajtandó elhárító, ill. megelőző tevékenységről; és
- c) a hiányosságról a feladót, ill. az illetékes hatóságo(ka)t lehetőleg minél hamarabb kell tájékoztatni, de ha besugárzás szempontjából veszélyhelyzet alakult ki vagy van kialakulóban, azonnal tájékoztatni kell őket.

1.8 fejezet

Biztonsági követelmények betartását biztosító ellenőrzések, ill. a biztonságot elősegítő egyéb intézkedések⁹⁾

1.8.1 A veszélyes áruk hatósági ellenőrzése

1.8.1.1 Az illetékes hatóságok illetékességi területükön bármikor ellenőrizhetik, hogy a veszélyes áru szállítással kapcsolatos előírásokat, beleértve a közbiztonsági intézkedésekre vonatkozókat is az 1.10.1.5 bekezdés szerint, betartják-e.

Az ellenőrzést azonban úgy kell végezni, hogy az ne veszélyeztessen sem személyeket, sem javakat, sem a környezetet, ill. ne zavarja jelentősen a vasúti forgalmat.

1.8.1.2 A veszélyes áruk fuvarozásában résztvevőknek (lásd 1.4 fejezet) az ellenőrzéshez szükséges minden, saját feladataikra vonatkozó információt haladéktalanul az illetékes hatóság vagy képviselője rendelkezésére kell bocsátaniuk.

1.8.1.3 A veszélyes áruk fuvarozásában résztvevő vállalkozások (lásd 1.4 fejezet) telephelyén történő ellenőrzés céljából az illetékes hatóságok helyszíni vizsgálatot is tarthatnak, megnézhetik a szükséges okmányokat, a veszélyes áruból, ill. a csomagolóeszközből vizsgálat céljából mintát vehetnek, feltéve, hogy mindezzel nem veszélyeztetik a biztonságot. A veszélyes áruk fuvarozásában résztvevőknek (lásd 1.4 fejezet) ellenőrzés céljára a kocsikat, a kocsi alkatrészeket, a felszereléseket és a berendezéseket is hozzáférhetővé kell tenni, amennyiben az lehetséges, ill. ésszerű. Amennyiben a hatóság szükségesnek ítéli, kijelölhet valakit a vállalkozástól, hogy elkísérje az illetékes hatóság képviselőjét.

1.8.1.4 Amennyiben az illetékes hatóságok azt tapasztalják, hogy az SZMGSZ 2. számú melléklet előírásait nem tartották be, megtilthatják a küldemény feladását vagy megszakíthatják a fuvarozást, amíg a tapasztalt hiányosságokat ki nem küszöbölik, ill. más, megfelelő intézkedést is hozhatnak. A feltartóztatás történhet a helyszínen vagy biztonsági okokból a hatóságok által kiválasztott más helyen. Ezek az intézkedések azonban nem zavarhatják jelentősen a vasúti közlekedést.

1.8.2 Hivatali együttműködés

1.8.2.1 Az SZMGSZ Tagállamok hivatalainak együtt kell működniük az SZMGSZ 2. számú melléklet végrehajtásában.

1.8.2.2 Ha egy SZMGSZ Tagállam területén a veszélyes áruk szállításának biztonságát egy olyan vállalkozás nagyon súlyos vagy ismételt szabálytalansága veszélyezteti, amelynek székhelye egy másik SZMGSZ Tagállam területén van, az ilyen szabálytalanságról értesítenie kell a másik Tagállam illetékes hatóságát. Azon SZMGSZ Tagállam illetékes hatóságai, amelynek területén a súlyos vagy ismételt szabálytalanságot megállapították, felkérhetik azon SZMGSZ Tagállam illetékes hatóságát, amelyben a vállalkozás székhelye van, hogy hozzanak megfelelő intézkedéseket a szabálytalanság elkövetője vagy elkövetői ellen. A személyekre vonatkozó adatok nem adhatók át, hacsak nem súlyos vagy ismételt szabálytalanság miatti büntetőeljáráshoz van rá szükség.

1.8.2.3 Az értesített illetékes hatóságoknak a vállalkozással szemben hozott intézkedéseikről – ha ilyenre szükség volt – értesíteniük kell azon SZMGSZ Tagállam illetékes hatóságait, amelyben a szabálytalanságot megállapították.

---

⁹⁾ Az 1.8 fejezet előírásait csak akkor kell alkalmazni, ha azt a nemzeti törvények előírják.

1.8.3 Biztonsági tanácsadó

1.8.3.1 Minden vállalkozásnak, amely veszélyes árut vasúton szállít, fuvaroz vagy ahhoz kapcsolódó csomagolást, berakást, töltést vagy kirakást végez, egy vagy több veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadót kell kineveznie, aki azért felelős, hogy segítse megelőzni, hogy e tevékenységek veszélyeztessék az embereket, az anyagi javakat vagy a környezetet.

1.8.3.2 Az illetékes hatóságok rendelkezhetnek úgy, hogy ezeket a követelményeket nem kell alkalmazni azon vállalkozások esetében:

- a) amelyek szóban forgó tevékenysége a veszélyes áruk szállítása terén olyan szállítóeszközökre terjed ki, amelyek a véderők tulajdonát képezik vagy a véderők felelősségi körébe tartoznak; vagy
- b) amelyek tevékenysége olyan mennyiségekre terjed ki, melyek szállítóegységenként nem haladják meg az 1.1.3.6 és az 1.7.1.4 bekezdésben, valamint a 3.3, 3.4 és 3.5 fejezetben meghatározott értékeket.

1.8.3.3 A tanácsadó fő feladata, hogy a vállalkozás vezetőjének felelőssége mellett minden lehetséges módon és ténykedéssel elősegítse, hogy a vállalkozás az érintett tevékenységét a hatályos szabályoknak megfelelően és a lehető legbiztonságosabb módon végezze.

A tanácsadónak a vállalkozás tevékenységére vonatkozóan a következők a feladatai:

- annak figyelemmel kísérése, hogy betartják-e a veszélyes áruk szállítását szabályozó előírásokat;
- tanácsadás a vállalkozás számára a veszélyes áruk szállítását illetően;
- éves jelentés készítése a vállalkozás vezetősége, vagy adott esetben a helyi hatóság számára a vállalkozás veszélyes áruk szállításával kapcsolatos tevékenységéről. Az éves jelentéseket öt évig meg kell őrizni, és a hatóság kérésére be kell mutatni.
- A tanácsadónak ezen kívül kötelessége figyelemmel kísérni a vállalkozás érintett tevékenységére vonatkozóan a következők gyakorlati végrehajtását és az ezzel kapcsolatos eljárásokat:
- a szállítandó veszélyes áruk azonosítására vonatkozó szabályok betartását;
- azt, hogy a vállalkozás figyelembe veszi-e a szállítóeszközök vásárlásánál a szállítandó veszélyes áruval kapcsolatos különleges követelményeket;
- a veszélyes áruk szállítására, be- és kirakására használt felszerelések ellenőrzésére szolgáló eljárásokat;
- a vállalkozás alkalmazottainak megfelelő képzését, és a képzésről szóló jelentések, okmányok őrzését, nyilvántartását;
- a szállítás vagy a be- és kirakás biztonságát veszélyeztető baleset vagy rendkívüli esemény esetén a megfelelő veszélyelhárítási eljárások alkalmazását;
- a szállítás vagy a be- és kirakás alatt észlelt súlyos balesetek, rendkívüli események vagy súlyos szabálytalanságok okának felderítését, vagy amennyiben szükséges, jelentés készítését;
- a balesetek, rendkívüli események vagy súlyos szabálytalanságok ismétlődésének megakadályozását célzó megfelelő eljárások alkalmazását;
- az alvállalkozók vagy harmadik felek kiválasztásakor és igénybevételekor a veszélyes áruk fuvarozásával kapcsolatos jogi előírások és különleges követelmények figyelembevételét;
- annak ellenőrzését, hogy a veszélyes áruk szállításában, be- és kirakásában résztvevő alkalmazottak részletes technológiai utasítást és oktatást kapnak;

- a veszélyes áruk szállításakor, be- és kirakásakor fennálló veszélyek tudatosítását szolgáló intézkedések meghozatalát;
- olyan ellenőrzési eljárások fogantatását, melyek azt hivatottak biztosítani, hogy a járműveken a kötelező okmányok és biztonsági felszerelések a szabályoknak megfelelő formában megtalálhatók;
- olyan ellenőrzési eljárások fogantatását, melyek a be- és kirakással kapcsolatos szabályok betartását biztosítják;
- az 1.10.3.2 bekezdésben meghatározott közbiztonsági terv meglétét.

1.8.3.4 A tanácsadó lehet a vállalkozás vezetője is, a vállalkozásban más feladatkört is ellátó személy vagy a vállalkozás közvetlen alkalmazásában nem álló személy, amennyiben alkalmas a tanácsadó feladatainak ellátására.

1.8.3.5 Minden érintett vállalkozásnak az illetékes nemzeti hatóság kérésére közölnie kell, hogy ki a tanácsadója.

1.8.3.6 Ha egy szállítás, ill. az áruk be- vagy kirakása közben bekövetkezett baleset személyeket, anyagi javakat vagy a környezetet érinti, vagy bennük kárt okoz, az érintett vállalkozás tanácsadójának a lényeges információk összegyűjtése után baleseti jelentést kell készítenie a vállalkozás vezetősége vagy adott esetben a helyi hatóság részére. Ez a jelentés azonban nem helyettesíti a vállalkozás vezetésének jelentését, amely bármilyen más nemzetközi vagy belföldi szabályozás alapján szükséges.

1.8.3.7 A tanácsadónak a vasúti szállításra érvényes bizonyítvánnyal kell rendelkeznie. A bizonyítványt az illetékes hatóságnak vagy az e célra kijelölt testületnek kell kiadnia.

1.8.3.8 A bizonyítvány megszerzéséhez a jelöltnek képzésben kell részt vennie, és az illetékes hatósága által jóváhagyott vizsgát kell tennie.

1.8.3.9 A képzés fő célja, hogy a jelölt megfelelő tudást szerezzen a veszélyes áruk szállításában rejlő veszélyekről, az adott szállítási módra vonatkozó jogszabályokról, rendeletekről és hatósági előírásokról, valamint az 1.8.3.3 bekezdés szerinti feladatokról.

1.8.3.10 A vizsgát az illetékes hatóságnak vagy az általa kinevezett vizsgáztató szervezetnek kell megszerveznie. Képzőszerv nem lehet vizsgáztató szervezet.

A vizsgáztató szervezetet írásban kell kinevezni. A kinevezést, amely korlátozott időtartamú is lehet, a következő kritériumok alapján kell kiadni:

- a vizsgáztató szervezet szakmai alkalmassága;
- a vizsgáztató szervezet által javasolt vizsgáztatási forma részletes leírása;
- a vizsgáztatás pártatlanságának biztosítására vonatkozó intézkedések;
- a szervezet függetlensége bármely, biztonsági tanácsadót alkalmazó természetes vagy jogi személytől.

1.8.3.11 A vizsga célja meggyőződni arról, hogy a jelölt az 1.8.3.7 bekezdésben előírt bizonyítvány megszerzéséhez elegendő szintű tudással rendelkezik-e a tanácsadóra háruló, az 1.8.3.3 bekezdésben felsorolt feladatok ellátásához. A vizsgának a következő témákra kell kiterjednie:

- A veszélyes árukkal kapcsolatos balesetek lehetséges következményeinek és a balesetek fő okainak ismerete;
- A belföldi jog, a nemzetközi megállapodások és egyezmények előírásai, különös tekintettel az alábbiakra:
  - a veszélyes áruk besorolása (az oldatok és keverékek besorolási eljárása, az anyagfelsorolás felépítése, a veszélyes áru osztályok és az osztályba sorolás elvei, a

szállított veszélyes áruk jellemzői, fizikai, kémiai és toxikológiai (mérgező) tulajdonságai);

- általános csomagolási előírások, a tartányokra és tankkonténerekre vonatkozó előírások (típusok, kódolás, jelölés, szerkezeti felépítés, első alkalommal végzett és időszakos vizsgálatok);
- feliratozás, bárcázás, nagybárcák és narancssárga tábla elhelyezése (a küldeménydarabok jelölése és bárcázása, a nagybárcák és a narancssárga táblák elhelyezése és eltávolítása);
- bejegyzések a fuvarokmányokba (szükséges információk);
- a feladási módok és a feladási korlátozások (kocsirakomány, ömlesztett fuvarozás, fuvarozás IBC-kben, fuvarozás konténerekben, fuvarozás rögzített és leszerelhető tartányokban);
- együvé rakási tilalmak és elővigyázatossági intézkedések az együvé rakáskor;
- az áruk elkülönítése;
- a szállított mennyiség korlátozása és a mentesített mennyiségek;
- árukezelés és rakományrögzítés (be- és kirakás – töltési fok –, átmeneti tárolás és elkülönítés);
- berakás előtti és kirakás utáni tisztítás, illetve gáztalanítás;
- személyzet, illetve kísérők képzése;
- árukísérő okmányok (fuvarokmány, az esetleges eltérések vagy kivételek másolatai, egyéb okmányok);
- környezetszennyező anyagok működés közbeni kibocsátása vagy véletlen kifolyása;
- szállítóeszközökre vonatkozó követelmények.

1.8.3.12 A vizsga

1.8.3.12.1 A vizsgának írásbelinek kell lennie, ami kiegészíthető szóbeli vizsgával is.

1.8.3.12.2 A nemzetközi és a belföldi szabályzatokon kívül egyéb segédanyagot az írásbeli vizsgán nem szabad használni.

1.8.3.12.3 Elektronikus eszközöket csak akkor szabad használni, ha a vizsgáztató szervezet bocsátja rendelkezésre. Az elektronikus eszköz csak olyan lehet, amelybe a vizsgázó nem tud további adatokat bevinni, csak a feltett kérdésre tud válaszolni.

1.8.3.12.4 Az írásbeli vizsgának két részből kell állnia:

- a) A jelöltnek egy kérdőívet kell kapnia. A kérdőívnek legalább 20 kiegészítendő kérdést kell tartalmaznia, amelyek legalább az 1.8.3.11 bekezdésben felsorolt témákra terjednek ki. Feleletválasztós kérdéseket is lehet alkalmazni, ez esetben két felelet-választós kérdés egyenértékű egy kiegészítendő kérdéssel. A témák között különös figyelmet kell szentelni a következőknek:
  - általános megelőző és biztonsági intézkedések;
  - a veszélyes áruk besorolása;
  - általános csomagolási előírások, beleértve a tartányokra, a tankkonténerekre és a

tartálykocsikra vonatkozó előírásokat;

- a veszély jelölése és a veszélyességi bárcák;
- a fuvarokmányban levő bejegyzések;
- árukezelés és rakodás;
- a személyzet szakképzése;
- árukísérő okmányok;
- a szállítóeszközökre vonatkozó előírások.

- b) A jelöltnek egy esettanulmányt is ki kell dolgoznia a tanácsadó 1.8.3.3 bekezdésben felsorolt feladataira vonatkozóan, amivel bizonyítja, hogy képes a tanácsadó feladatainak ellátására.

- 1.8.3.13** Az illetékes hatóságok rendelkezhetnek úgy, hogy azok a jelöltek, akik olyan vállalkozásnál kívánnak dolgozni, amely bizonyos veszélyes áruk szállítására szakosodott, csak az e tevékenységgel kapcsolatos témákból vizsgázzanak. Ezek a veszélyes árucsoportok a következők lehetnek:

1 osztály;

2 osztály;

7 osztály;

3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 és 9 osztály;

az UN 1202, 1203, 1223, 3475 számú anyagok, és az UN 1268 és 1863 alá tartozó repülőgép tüzelőanyagok.

Az 1.8.3.7 bekezdésben előírt bizonyítványból egyértelműen ki kell tűnnie, hogy csak azokra, az e bekezdésben foglalt árucsoport(ok)ra érvényes, amelyekből a jelölt az 1.8.3.12 bekezdés szerinti követelményeknek megfelelően vizsgát tett.

Azok a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadói bizonyítványok, amelyeket 2009. január 1-je előtt bocsátottak ki és az UN 1202, 1203 és 1223 számú anyagokra érvényesek, az UN 3475 számú anyagra, valamint az UN 1268 és 1863 alá tartozó repülőgép tüzelő-anyagokra is érvényesek.

- 1.8.3.14** Az illetékes hatóságnak vagy a vizsgáztató szervezetnek a vizsgakérdésekből gyűjteményt kell készítenie.

- 1.8.3.15** Az 1.8.3.7 bekezdésben előírt bizonyítványt az 1.8.3.18 bekezdés szerinti formában kell kiállítani. A bizonyítványt minden SZMG SZ Tagállam köteles elismerni.

1.8.3.16 *A bizonyítvány érvényessége és megújítása*

- 1.8.3.16.1** A bizonyítvány öt évig érvényes. A bizonyítvány érvényességi idejét meg kell hosszabbítani, esetenként az érvényességének lejártától számított öt évvel, ha tulajdonosa a bizonyítvány érvényességének lejártá előtti egy éven belül sikeres vizsgát tett. A vizsgáztatást az illetékes hatóságnak jóvá kell hagynia.

- 1.8.3.16.2** A vizsga célja meggyőződni arról, hogy a bizonyítvány tulajdonosa rendelkezik-e az 1.8.3.3 bekezdésben felsorolt feladatok ellátásához szükséges ismeretekkel. A szükséges ismeretek az 1.8.3.11 b) pontban vannak felsorolva, amely ismereteknek ki kell terjedniük a bizonyítvány kiadása (legutóbbi meghosszabbítása) óta eltelt időben az előírásokban bekövetkezett változásokra is. A vizsgát az 1.8.3.10 és 1.8.3.12 – 1.8.3.14 bekezdésben előírtak szerint kell szervezni és felügyelni. A bizonyítvány tulajdonosának azonban nem kell az 1.8.3.12.4 b) pontban említett esettanulmányt kidolgoznia.

1.8.3.17 (fenntartva)

1.8.3.18 *A bizonyítvány mintája*

A veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó képzésének bizonyítványa

A bizonyítvány száma: .....

A bizonyítványt kiállító állam megkülönböztető jele: .....

Vezetéknév: .....

Keresztnév (-nevek): .....

Születési idő és hely:

.....

Állampolgárság: .....

A tulajdonos aláírása: .....

Érvényes: .....-ig

veszélyes árut

☐ közúton

☐ vasúton

☐ belvízi úton

szállító, fuvarozó, ill. az ehhez kapcsolódó be- és kirakást végző vállalkozások esetében.

Kiállította: .....

Dátum: ..... Aláírás: .....

Meghosszabbítva: .....-ig.....által

Dátum: ..... Aláírás: .....

1.8.4 **Az illetékes hatóságok és az általuk kijelölt szervezetek jegyzéke**

Az SZMGSZ Tagállamok közlik az OSZZSD Főbizottságával, azon hatóság vagy szervezet megnevezését és címét, amelyek belföldi jogszabályaik szerint saját országukban illetékesek a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos kérdésekben (beleértve az illetékes hatóságok vagy az általuk kijelölt szervezet működésével kapcsolatos kérdéseket).

Az SZMGSZ Tagállamok közlik az OSZZSD Főbizottsággal az általuk kijelölt azon hatóságok és szervezetek megnevezését és címét is, melyek belföldi jogszabályaik szerint saját országukban illetékesek az SZMGSZ 2. számú melléklet alkalmazásának konkrét kérdéseiben, minden esetben megnevezve az SZMGSZ 2. számú melléklet erre vonatkozó előírását. Az OSZZSD Főbizottság a kapott információk alapján jegyzéket állít össze, amelyet naprakész állapotban tart és elküld az SZMGSZ Tagállamoknak.

Megjegyzés: Az SZMGSZ 2. számú melléklet alkalmazásának céljából minden Tagországban kijelölik azokat az illetékes hatóságokat vagy szervezeteket, amelyek az SZMGSZ 2. számú melléklet konkrét kérdéseiben illetékesek, pl. az alábbiakban:

- a fuvarozási feltételek általános kérdései;
- az SZMGSZ 2. számú melléklet követelményei betartásának felügyelete és ellenőrzése (1.8.1 szakasz);
- a biztonsági tanácsadókkal kapcsolatos kérdések (1.8.3 szakasz);
- a baleseti statisztika (1.8.5 szakasz);
- a radioaktív anyagokkal kapcsolatos besorolási, csomagolási jóváhagyási és fuvarozási kérdései (7 osztály);

- a veszélyes áruk besorolási kérdései, többek között - az 1 osztály robbanóanyagai esetén;
- a 4.1 osztály önreaktív anyagai és az 5.2 osztály szerves peroxidja esetén;
- a 6.2 osztály fertőző anyagai esetén; -a csomagolóeszközök gyártási és vizsgálati követelményeinek kérdései (6.1 fejezet);
- a nyomástartó tartályok, aeroszol palackok és gázzal töltött kisméretű tartályok (gázpatronok) gyártási és vizsgálati követelményei (6.2 fejezet);
- a 6.2 osztály anyagaihoz használt csomagolóeszközök gyártási és vizsgálati követelményei (6.3 fejezet);
- a nagyméretű csomagolóeszközök (IBC-k) gyártási és vizsgálati követelményei (6.5 fejezet);
- a nagycsomagolások gyártási és vizsgálati követelményei (6.6 fejezet);
- a mobil tartályok és UN többbelemes gázkonténerek (UN MEG-konténerek) tervezésével, gyártásával, minősítésével és vizsgálatával kapcsolatos követelmények (6.7 fejezet);
- a tartálykocsik, leszerelhető tartályok, tankkonténerek és tartályos cserefelépítmények, valamint a battériás kocsik és többbelemes gázkonténerek (MEG-konténerek) gyártásával, szerelvényeivel, típusjóváhagyásával, minősítésével, vizsgálatával és jelölésével kapcsolatos követelmények (6.8 fejezet);
- az ömlesztettáru-konténerek tervezésével, gyártásával és vizsgálatával kapcsolatos követelmények (6.11 fejezet); valamint a következő eszközöket jóváhagyó szervezetek vagy szakértők:
- nyomástartó tartályok (6.2 fejezet);
- nagyméretű csomagolóeszközök (IBC-k) (6-5 fejezet);
- mobil tartályok és UN többbelemes gázkonténerek (UN MEG-konténerek) (6.7 fejezet);
- tartálykocsik, leszerelhető tartályok, tankkonténerek és tartályos cserefelépítmények, valamint battériás kocsik és többbelemes gázkonténerek (MEG-konténerek) (6.8 fejezet).

1.8.5 A veszélyes árukkal kapcsolatos eseményekről szóló jelentés

1.8.5.1 Amennyiben a veszélyes áru szállítása, berakása, töltése vagy kirakása során valamely SZMG SZ Tagállam területén jelentős baleset vagy káresemény következett be, a fuvarozónak, a berakónak, a töltőnek, ill. a címzettnek vagy adott esetben a vasúti infrastruktúra üzemeltetőjének meg kell győződnie arról, hogy az érintett SZMG SZ Tagállam illetékes hatósága számára az 1.8.5.4 bekezdésben szereplő minta szerinti jelentés készül.

1.8.5.2 (fenntartva)

1.8.5.3 Az 1.8.5.1 bekezdés szerinti jelentést akkor kell elkészíteni, ha a következő események közül egy vagy több bekövetkezett:

- a veszélyes áru kiszabadult vagy kiszabadulásának közvetlen veszélye állt fenn;
- személyi sérülés, anyagi kár vagy a környezet károsodása következett be; vagy
- a hatóságok beavatkoztak.

A személyi sérülés olyan esemény, amelyben a szállított veszélyes áruval közvetlenül kapcsolatba hozható sérülés vagy haláleset következik be, és a sérülés:

- a) intenzív orvosi kezelést igényel,
- b) legalább egy napos kórházi tartózkodást igényel, vagy
- c) legalább három, egymást követő napig munkaképtelenséget okoz.

Az áru kiszabadulás a szállítási kategóriától függően

- a) a 0 vagy az 1 szállítási kategóriába tartozó veszélyes árunak legalább 50 kg vagy 13,21 gal mennyiségben,
- b) a 2 szállítási kategóriába tartozó veszélyes árunak legalább 333 kg vagy 333 l mennyiségben, vagy
- c) a 3 vagy a 4 szállítási kategóriába tartozó veszélyes árunak legalább 1000 kg vagy 1000 l mennyiségben

történő szabaddá válása.

Az áru kiszabadulás kritériuma akkor is teljesül, ha a veszélyes áru kiszabadulásának közvetlen veszélye állt fenn az előzőekben említett mennyiségekben. Ezt rendszerint akkor kell feltételezni, ha a szerkezeti sérülés következtében a csomagolóeszköz nem alkalmas a további szállításra, vagy ha bármilyen más okból a megfelelő biztonsági szint már nem áll fenn (pl. a tartányok vagy konténerek deformálódása, a tartány felborulása vagy a közvetlen közelben levő tűz miatt).

A 6.2 osztály veszélyes áruai esetén a jelentési kötelezettség a mennyiségtől függetlenül fennáll.

Ha az eset a 7 osztály anyagával történik, az áru kiszabadulás kritériumai a következők:

- a) radioaktív anyag bármilyen kiszabadulása a küldeménydarabból;
- b) olyan sugárterhelés bekövetkezése, amely meghaladja a dolgozók és a lakosság ionizáló sugárzással szembeni védelmét szabályozó előírások határértékeit (NAÜ 115. sz. Biztonsági Sorozat, II. Rész – „Nemzetközi alapvető biztonsági szabványok az ionizáló sugárzással szembeni védelemre és a sugárforrások biztonságára”); vagy
- c) ha okkal feltételezhető, hogy a küldeménydarab valamelyik biztonsági funkciójának (megtartás, árnyékolás, hővédelem vagy kritikusság) jelentős csökkenése következett be, ami a küldeménydarabot alkalmatlanná teszi a további szállításra kiegészítő biztonsági intézkedések nélkül.

Megjegyzés: Azon küldeményekre, amelyek nem szolgáltatathatók ki, lásd a 7.5.11 szakasz CW33 előírás 6) bekezdését.

Az anyagi kár vagy a környezet károsodása a veszélyes áru kiszabadulását jelenti, függetlenül annak mennyiségétől, ha a kár becsült értéke meghaladja az 80 000 SFR értéket. A veszélyes árut tartalmazó szállítóeszközben és a közlekedési infrastruktúrában keletkezett kárt ebből a szempontból figyelmen kívül kell hagyni.

A hatósági beavatkozás a hatóságok vagy kárelhárító szolgálatok közvetlen beavatkozása a veszélyes áruval kapcsolatos eseménybe, és személyek legalább három órára történő evakuálása vagy közforgalmú közlekedési útvonalak (utak, vasútvonalak) legalább három órára történő lezárása a veszélyes áru által okozott veszélyhelyzet miatt.

Szükség esetén az illetékes hatóság további, érdemi információt kérhet.

1.8.5.4

A veszélyes áruk szállítása során bekövetkezett eseményekről készítendő jelentés mintája

A veszélyes áruk szállítása során bekövetkezett eseményekről készítendő jelentés az

SZMGSZ 2. számú melléklet 1.8.5 szakasza szerint

A szállító/a fuvarozó/a vasúti infrastruktúra üzemeltetője .....

.....

.....

.....

Cím:.....

.....

A kapcsolattartó neve:.....Telefon: .....Fax: .....

1. Közlekedési alágazat	
☐ Vasút Kocsiszám (nem kötelező megadni)	☐ Közút Jármű rendszám (nem kötelező megadni) .....
2. Az esemény ideje és helye	
Év: ..... Hónap: ..... Nap: ..... Időpont:	
Vasút ☐ Állomás ☐ Rendezőpályaudvar ☐ Berakóhely/kirakóhely/átrakóhely Helység/ország: ..... vagy ☐ Nyílt pálya A vonal megnevezése:..... Kilométerszelvény:	Közút ☐ Lakott területen ☐ Berakóhely/kirakóhely/átrakóhely ☐ Lakott területen kívül Helység/ország: .....
3. Topográfia	
☐ Emelkedő/lejtő ☐ Alagút ☐ Híd/aluljáró ☐ Kereszteződés	
4. Különleges időjárási körülmények	
☐ Eső ☐ Hó ☐ Jég ☐ Köd ☐ Felhőszakadás ☐ Vihar ☐ Hőmérséklet: ..... °C	
5. Az esemény leírása	
☐ Kisiklás/az útpálya elhagyása ☐ Összeütközés ☐ Eldőlés/felborulás ☐ Tűz ☐ Robbanás ☐ Szivárgás ☐ Műszaki hiba Az esemény kiegészítő leírása:	

6. Az érintett veszélyes áruk						
UN szám ¹⁾	Osztály	Csomagolási csoport	A szabadba jutott termék becsült mennyisége (kg vagy l) ²⁾	Az árut befogadó eszköz ³⁾	Az árut befogadó eszköz anyaga	Az árut befogadó eszköz meghibásodásának típusa ⁴⁾
1) Gyűjtőmegnevezések alá tartozó veszélyes áruk esetén, amelyekre a 274 különleges előírás vonatkozik, a műszaki megnevezést is meg kell adni.				2) A 7 osztálynál az értéket az 1.8.5.3 bekezdés kritériumai szerint kell megadni.		
3) A megfelelő számot kell feltüntetni: 1 Csomagolóeszköz 2 IBC 3 Nagycsomagolás 4 Kiskonténer 5 Vasúti kocsi 6 Jármű 7 Tartálykocsi 8 Tartányjármű 9 BATTERIÁS KOC SI 10 BATTERIÁS JÁRMŰ 11 Vasúti kocsi leszerelhető tartánnyal 12 Leszerelhető tartány 13 Nagykonténer 14 Tankkonténer 15 MEG-konténer 16 Mobil tartány				4) A megfelelő számot kell feltüntetni: 1 Szivárgás 2 Tűz 3 Robbanás 4 Szerkezeti hiba		
7. Az esemény oka (ha egyértelműen ismert)						
☐ Műszaki hiba ☐ Hibás rakomány rögzítés ☐ Üzemi ok (vasútüzem) ☐ Egyéb:						
8. Az esemény következménye						
<p>A veszélyes áruval kapcsolatba hozható személyi sérülés:</p> ☐ Halott(ak) (száma: .....) ☐ Sérült(ek) (száma: .....) <p>A veszélyes áru kiszabadulása:</p> ☐ Igen ☐ Nem ☐ A veszélyes áru kiszabadulásának közvetlen veszélye <p>Áru/környezeti kár:</p> ☐ A kár becsült értéke ≤ 80 000 svájci frank ☐ A kár becsült értéke > 80 000 svájci frank <p>Hatósági beavatkozás:</p> ☐ Történt ☐ Személyek evakuálására volt szükség legalább három órára a veszélyes áru miatt ☐ A közforgalmi közlekedési útvonalak lezárására volt szükség legalább három órára a veszélyes áru miatt ☐ Nem történt						

Szükség esetén az illetékes hatóság további, érdemi információt kérhet.

- 1.8.6** **Az 1.8.7 szakaszban leírt megfelelőség-értékelés, időszakos, közbenső és soron kívüli vizsgálatok hatósági felügyelete**
- 1.8.6.1** **A vizsgáló szervezetek jóváhagyása**
- Az illetékes hatóság az 1.8.7 szakaszban meghatározott megfelelőség értékelés, időszakos és soron kívüli vizsgálat, valamint az üzemi vizsgálóhely felügyelete céljából vizsgáló szervezeteket hagyhat jóvá.
- 1.8.6.2** **Az illetékes hatóság, ill. megbízottja és a vizsgáló szervezet hivatali kötelessége**
- 1.8.6.2.1** Az illetékes hatóságnak, a megbízottjának ill. a vizsgáló szervezetnek a feladattal arányban álló módon, szükségtelen igénybevétel nélkül kell a megfelelőség értékelést, az időszakos, a közbenső és a soron kívüli vizsgálatot elvégeznie. Az illetékes hatóságnak, a megbízottjának, ill. a vizsgáló szervezetnek figyelembe kell vennie az érintett vállalkozás méretét, ágazatát és szerkezetét, valamint a technológia viszonylagos bonyolultságát és a gyártás sorozat jellegét.
- 1.8.6.2.2** Az illetékes hatóságnak, a megbízottjának, ill. a vizsgáló szervezetnek azonban olyan szigorúsággal kell eljárnia és azt a biztonsági szintet kell betartania, amelynek a szállítható nyomástartó berendezésnek a 4., ill. a 6. Rész előírásai szerint meg kell felelnie.
- 1.8.6.2.3** Ha az illetékes hatóság, ill. megbízottja vagy a vizsgáló szervezet azt tapasztalja, hogy a 4., ill. a 6. Rész követelményeit a gyártó nem tartotta be, sem típusjóváhagyási bizonyítványt, sem megfelelőségi tanúsítványt nem állíthat ki, valamint köteleznie kell a gyártót, hogy a kijavításhoz szükséges intézkedéseket megtegye.
- 1.8.6.3** **Tájékoztatási kötelezettség**
- Az SZMGSZ Feleknek közzé kell tenniük azokat a nemzeti eljárásaikat, amelyeket a vizsgáló szervezetek értékelésére, kijelölésére és felügyeletére alkalmaznak, valamint az ezen információban bekövetkezett bármilyen változásokat.
- 1.8.6.4** **Egyes vizsgálati feladatok átruházása**
- Megjegyzés:** Az 1.8.6.4 bekezdés nem vonatkozik az 1.8.7.6 bekezdés szerinti üzemi vizsgálóhelyekre.
- 1.8.6.4.1** Ha a megfelelőség értékeléssel, az időszakos, a közbenső vagy a soron kívüli vizsgálatokkal kapcsolatos egyes feladatok elvégzésére a vizsgáló szervezet más szervezet (pl. alvállalkozó, leányvállalat) szolgáltatásait veszi igénybe, a vizsgáló szervezet akkreditációjának erre a szervezetre is ki kell terjednie, vagy ezt a szervezetet külön akkreditálni kell. A vizsgáló szervezetnek biztosítani kell, hogy ez a szervezet a ráruházott feladatok elvégzéséhez megállapított követelményeknek ugyanolyan szakképzettséggel és ugyanolyan biztonsággal megfeleljen, mint ahogy az a vizsgáló szervezetre elő van írva (lásd az 1.8.6.8 bekezdést), valamint felügyelnie is kell ezt a szervezetet. Ezen intézkedéseiről a vizsgáló szervezetnek értesítenie kell az illetékes hatóságot.
- 1.8.6.4.2** A vizsgáló szervezet teljes felelősséggel tartozik az ilyen szervezet által elvégzett feladatért, bárhol is végezzék a feladatot.
- 1.8.6.4.3** A megfelelőség értékelést, időszakos, közbenső vagy soron kívüli vizsgálatot teljes egészében nem ruházhatja át a vizsgáló szervezet. Az értékelést és a bizonyítvány kiállítását csak a vizsgáló szervezet maga végezheti.
- 1.8.6.4.4** A feladatok átruházása nem történhet a kérelmező beleegyezése nélkül.

1.8.6.4.5 Az előzőekben említett szervezetek minősítésével, ill. az általuk végzett munka értékelésével kapcsolatos dokumentumokat a vizsgáló szervezetnek az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátania.

1.8.6.5 *A vizsgáló szervezetekre háruló tájékoztatási kötelezettség*

Minden vizsgáló szervezetnek tájékoztatnia kell a jóváhagyó hatóságát a következőkről:

- a) a típusjóváahagyási bizonyítvánnyal kapcsolatos minden elutasításról, korlátozásról, felfüggesztésről és visszavonásról, kivéve azokat az eseteket, amelyekre az 1.8.7.2.4 pont előírásai vonatkoznak;
- b) minden olyan körülményről, amely az illetékes hatóság által kiadott jóváhagyás érvényességi területét vagy feltételeit befolyásolja;
- c) az elvégzett megfelelés értékelési tevékenységre vonatkozó minden információ kérésről, amelyet az 1.8.1 szakasz vagy az 1.8.6.6 bekezdés alapján a minősítést felügyelő illetékes hatóságtól kapott;
- d) a hatóság kérésére a jóváhagyása érvényességi területén végzett megfelelés értékelési tevékenységéről, és minden egyéb tevékenységéről, beleértve a (kérésre) feladatok átruházását is.

1.8.6.6 Az illetékes hatóságnak gondoskodnia kell a vizsgáló szervezet felügyeletéről, és ha azt állapítja meg, hogy a jóváhagyott szervezet nem felel meg a jóváhagyásban vagy az 1.8.6.8 bekezdésben foglaltaknak, vagy nem követi az SZMG SZ 2. számú melléklet előírásaiban meghatározott eljárás(oka)t, a jóváhagyást vissza kell vonnia vagy korlátoznia kell az érvényességét.

1.8.6.7 Ha egy vizsgáló szervezet jóváhagyását visszavonták vagy az érvényességét korlátozták, vagy a vizsgáló szervezet felhagyott a tevékenységgel, az illetékes hatóságnak meg kell tennie a szükséges lépéseket, hogy az iratokat vagy egy másik vizsgáló szervezet kezelje vagy biztosítani kell, hogy az iratok továbbra is hozzáférhetők legyenek.

1.8.6.8 A vizsgáló szervezetnek:

- a) szervezetbe integrált, alkalmas, hozzáértő, szakképzett és gyakorlott személyzettel kell rendelkeznie, hogy műszaki feladatait megfelelő módon végezhesse;
- b) alkalmas és elegendő berendezésnek és felszerelésnek kell rendelkezésére állnia;
- c) részrehajlás nélkül kell működnie, és minden olyan hatástól mentesnek kell lennie, ami ebben akadályozhatná;
- d) a gyártók és más szervezetek kereskedelmi és tulajdonjogi védelmet élvező tevékenységeit üzleti titokként kell kezelnie;
- e) egyértelműen el kell különítenie a vizsgáló szervezeti funkcióit és az ezzel nem kapcsolatos tevékenységet;
- f) dokumentált minőségbiztosítási rendszerrel kell rendelkeznie;
- g) biztosítania kell, hogy a vonatkozó szabványokban és az SZMG SZ 2. számú mellékletben szereplő vizsgálatokat elvégezzék; és
- h) az 1.8.7 és az 1.8.8 szakaszban foglaltak szerinti célszerű és megfelelő jegyzőkönyvezési és okirat nyilvántartási rendszert kell működtetni.

A vizsgáló szervezetet az EN ISO/IEC 17020:2004 szabvány szerint akkreditálni is kell, a 6.2.2.10, a 6.2.3.6 bekezdés és a 6.8.4 szakasz TA4 és TT9 különleges előírásának megfelelően.

Az új tevékenységet kezdő vizsgáló szervezetet ideiglenesen is jóvá lehet hagyni. Az ideiglenes kijelölés előtt az illetékes hatóságnak meg kell győződnie arról, hogy a vizsgáló szervezet megfelel az EN ISO/IEC 17020:2004 szabvány követelményeinek. Annak érdekében, hogy a vizsgáló szervezet tovább folytathassa ezt az új tevékenységet, a tevékenység első évében akkreditálni kell.

1.8.7 A megfelelőség-értékelésre és az időszakos vizsgálatokra vonatkozó előírások

Megjegyzés: *E szakasz alkalmazásában az „illetékes szervezet” az a szervezet, amelyet az UN nyomástartó tartályok tanúsítására a 6.2.2.10 bekezdés, a nem UN nyomástartó tartályok jóváhagyására a 6.2.3.6 bekezdés, valamint a 6.8.4 szakasz TA4 és TT9 különleges előírása határoz meg.*

1.8.7.1 Általános előírások

1.8.7.1.1 Az 1.8.7 szakasz szerinti eljárásokat a nem UN nyomástartó tartályok engedélyezése során a 6.2.3.6 bekezdés, a tartályok, a battériás kocsik és a MEG-konténerek jóváhagyása során a 6.8.4 szakasz TA4 és TT9 különleges előírása szerint kell alkalmazni.

Az 1.8.7 szakasz szerinti eljárásokat az UN nyomástartó tartályok tanúsítása során a 6.2.2.10 bekezdés táblázata szerint lehet alkalmazni.

1.8.7.1.2 A kérelmező

- a) az 1.8.7.2 bekezdés szerinti típusjóváhagyás;
- b) az 1.8.7.3 bekezdés szerinti gyártás felügyelet és az 1.8.7.4 bekezdés szerinti üzembe helyezés előtti vizsgálat;
- c) az 1.8.7.5 bekezdés szerinti időszakos, közbenső és soron kívüli vizsgálat iránti kérelmét a saját választása szerinti, egyetlen illetékes hatósághoz, ill. megbízottjához vagy egyetlen jóváhagyott vizsgáló szervezethez nyújthatja be.

1.8.7.1.3 A kérelemnek a következőket kell tartalmaznia:

- a) a kérelmező nevét és székhelyét;
- b) megfelelőség-értékelés esetén, ha a kérelmező nem azonos a gyártóval, akkor a gyártó nevét és székhelyét;
- c) írásos nyilatkozatot arról, hogy másik illetékes hatósághoz, ill. megbízottjához vagy más vizsgáló szervezethez nem nyújtottak be ugyanilyen kérelmet;
- d) az 1.8.7.7 bekezdésben leírt műszaki dokumentációt;
- e) nyilatkozatot arról, hogy az illetékes hatóságnak, ill. megbízottjának vagy a vizsgáló szervezetnek vizsgálati célból szabad belépést biztosít a gyártó-, vizsgáló- és tárolóhelyekre és rendelkezésére bocsát minden szükséges információt.

1.8.7.1.4 Ha a kérelmező az illetékes hatóság, ill. az általa megbízott vizsgáló szervezet részére meggyőzően bizonyítani tudja, hogy megfelel az 1.8.7.6 bekezdésben foglaltaknak, akkor üzemi vizsgálóhelyet létesíthet azokra a vizsgálatokra (vagy azok egy részére), amelyekre a 6.2.2.10, ill. a 6.2.3.6 bekezdés megengedi.

1.8.7.1.5 A gyártónak, ill. a típusjóváhagyás kérelmezőjének, ha az nem azonos a gyártóval, valamint a bizonyítványt, ill. tanúsítványt kiállító vizsgáló szervezetnek az adott típusú termékek utolsó gyártási időpontjától számított legalább 20 évig meg kell őriznie a típusjóváhagyási bizonyítványokat és a megfelelőségi tanúsítványokat, beleértve a műszaki dokumentációt is.

1.8.7.1.6 Ha a gyártó vagy a tulajdonos fel kíván hagyni a tevékenységével, a dokumentációt el kell küldenie az illetékes hatóságnak. A dokumentációt az 1.8.7.1.5 bekezdésben említett időtartam fennmaradó része alatt az illetékes hatóságnak kell megőriznie.

1.8.7.2 *Típusjóváhagyás*

A típusjóváhagyás a nyomástartó tartályoknak, battériás kocsiknak, ill. MEG-konténereknek a jóváhagyás érvényességi időtartamán belüli gyártására jogosít.

1.8.7.2.1 A kérelmezőnek

- a) nyomástartó tartályok esetén: a gyártani tervezett nyomástartó tartály mintadarabját az illetékes szervezet rendelkezésére kell bocsátania. Az illetékes szervezet további mintadarabokat is kérhet, ha a vizsgálati program úgy kívánja;
- b) tartályok, battériás kocsik és MEG-konténerek esetén: a prototípust hozzáférhetővé kell tennie a típusvizsgálat elvégzése céljából.

1.8.7.2.2 Az illetékes szervezetnek

- a) meg kell vizsgálnia az 1.8.7.2.1 pont szerinti műszaki dokumentációt, hogy ellenőrizze, hogy a típus megfelel a vonatkozó SZMGSZ 2. számú melléklet előírásoknak, a prototípust vagy prototípus sorozatot a műszaki dokumentáció szerint gyártották és reprezentálja a típust;
- b) el kell végeznie a vizsgálatokat, ill. az SZMGSZ 2. számú mellékletben előírt próbák elvégzésénél jelen kell lennie, annak megállapítására, hogy az előírásokat alkalmazták és betartották, valamint a gyártó által alkalmazott eljárások megfelelnek a követelményeknek;
- c) felül kell vizsgálnia az (alap)anyag gyártó(k) által kiadott bizonylatokat az SZMGSZ 2. számú melléklet vonatkozó előírásai alapján;
- d) jóvá kell hagynia a szerkezeti elemek állandó kötéseinek kialakítására szolgáló eljárásokat, ill. ellenőriznie kell, hogy már jóváhagyták-e, valamint azt, hogy a szerkezeti elemek állandó kötését és a roncsolásmentes vizsgálatokat arra jogosult (képzett, ill. minősített) alkalmazottak végzik-e;
- e) meg kell állapodnia a kérelmezővel abban, hogy hol és milyen vizsgáló berendezésekkel hajtják végre a vizsgálatokat és a szükséges próbákat.

Az illetékes szervezetnek a kérelmező számára típusvizsgálati jegyzőkönyvet kell kiállítania.

1.8.7.2.3 Az illetékes hatóságnak, ill. megbízottjának vagy a vizsgáló szervezetnek típusjóváhagyási bizonyítványt kell kiállítania a kérelmező részére, ha a típus megfelel az összes vonatkozó előírásnak.

A bizonyítványban fel kell tüntetni:

- a) a kiállító nevét és székhelyét;
- b) a gyártó és a kérelmező – ha az nem azonos gyártóval – nevét és székhelyét;
- c) arra való utalást, hogy a típusvizsgálat során az SZMGSZ 2. számú melléklet melyik változatát és mely szabványokat alkalmazták;
- d) a vizsgálatokból származó követelményeket,
- e) a megfelelő szabványokban meghatározott, a típus, ill. a típusváltozat azonosításához szükséges adatokat;

- f) a típusvizsgálati jegyzőkönyv(ek)re való hivatkozást; és
- g) a típusjóváhagyás érvényességének leghosszabb időtartamát.

A bizonyítványhoz mellékelni kell a műszaki dokumentáció vonatkozó részeinek felsorolását (lásd az 1.8.7.7.1 pontot).

- 1.8.7.2.4** A típusjóváhagyás legfeljebb tíz évig lehet érvényes. Ha ezen időtartam alatt az SZMGSZ 2. számú melléklet vonatkozó műszaki követelményei (beleértve a hivatkozott szabványokat is) úgy változnak meg, hogy a jóváhagyott típus már nem felel meg a követelményeknek, a típusjóváhagyást kiadó illetékes szervezetnek vissza kell azt vonnia és erről értesítenie kell a típusjóváhagyás tulajdonosát.

Megjegyzés: A meglévő típusjóváhagyások legvégső visszavonási idejére lásd a 6.2.4 szakasz, a 6.8.2.6, ill. 6.8.3.6 bekezdésben lévő táblázatok (5) oszlopát.

Ha egy típusjóváhagyás lejárt vagy visszavonták, akkor e típusjóváhagyás alapján nyomástartó tartály, tartány, battériás kocsi, ill. MEG-konténer tovább nem gyártható.

Ilyen esetekben, ha a típusjóváhagyás lejárt, ill. visszavonása előtt gyártott nyomástartó tartályok, tartányok, battériás-kocsik, ill. MEG-konténerek a típusjóváhagyás lejárt, ill. visszavonása után még tovább használhatók, akkor a használatukra, időszakos és közbenső vizsgálatukra a lejárt, ill. visszavont típusjóváhagyás vonatkozó előírásait kell alkalmazni.

Addig használhatók tovább, amíg megfelelnek az SZMGSZ 2. számú melléklet követelményeinek. Ha már nem felelnek meg az SZMGSZ 2. számú melléklet követelményeinek, csak abban az esetben használhatók tovább, ha azt az 1.6 fejezet vonatkozó átmenete előírása megengedi.

A típusjóváhagyás megújítható, miután a megújítás idején érvényes SZMGSZ 2. számú melléklet előírásoknak való megfelelés értékelése és teljes felülvizsgálata megtörtént. Visszavont típusjóváhagyás már nem újítható meg. Meglévő típusjóváhagyás időközi kisebb módosítása (pl. nyomástartó tartálynál kiegészítés eltérő méretű vagy űrtartalmú termékekre úgy, hogy az nem befolyásolja a megfelelést, vagy tartányra lásd a 6.8.3.2.3 pontot) nem hosszabbítja meg és nem módosítja a bizonyítvány eredeti érvényességét.

Megjegyzés: A felülvizsgálatot és a megfelelés értékelést az eredeti típusjóváhagyást kiadó szervezettől eltérő illetékes szervezet vagy általa kinevezett szerv is végezheti.

A típusjóváhagyást kiadó szervezetnek a típusjóváhagyáshoz szükséges összes dokumentumot (lásd az 1.8.7.7.1 pontot) meg kell őriznie az érvényessége teljes időtartama alatt, beleértve az esetleges megújítást is.

1.8.7.3 A gyártás felügyelete

- 1.8.7.3.1** Annak biztosítására, hogy a terméket a típusjóváhagyás előírásai szerint gyártják, az illetékes szervezetnek felügyelnie kell a gyártási folyamatot.

- 1.8.7.3.2** A kérelmezőnek minden szükséges intézkedést meg kell tennie annak biztosítására, hogy a gyártási folyamat megfelel a vonatkozó SZMGSZ 2. számú melléklet előírásainak, valamint a típusjóváhagyási bizonyítvány, ill. mellékletei előírásainak.

- 1.8.7.3.3** Az illetékes szervezetnek:

- a) ellenőriznie kell az 1.8.7.7.2 pontban leírt műszaki dokumentációnak való megfelelést;
- b) ellenőriznie kell, hogy a gyártási folyamatban olyan termékek készülnek, amelyek a rájuk vonatkozó követelményeknek és dokumentációnak megfelelnek;

- c) ellenőriznie kell az anyagok nyomonkövethetőségét, valamint a specifikációk alapján az (alap)anyag bizonylatokat;
- d) ellenőriznie kell, hogy a szerkezeti elemek állandó kötését és a roncsolásmentes vizsgálatokat arra jogosult (képzett, ill. minősített) alkalmazottak végzik-e;
- e) meg kell állapodnia a kérelmezővel a helyszínben, ahol a vizsgálatokat és a szükséges próbákat elvégzik; és
- f) az ellenőrzés eredményét jegyzőkönyvbe kell foglalnia.

1.8.7.4 Az üzembe helyezés előtti vizsgálat

1.8.7.4.1 A kérelmezőnek

- a) az SZMG SZ 2. számú mellékletben előírt jelölést fel kell vinnie; és
- b) az illetékes szervezet rendelkezésére kell bocsátania az 1.8.7.7 bekezdésben leírt műszaki dokumentációt.

1.8.7.4.2 Az illetékes szervezetnek:

- a) el kell végeznie a szükséges vizsgálatokat és méréseket, annak ellenőrzésére, hogy a terméket a típusjóváhagyásnak és a vonatkozó előírásoknak megfelelően gyártották;
- b) az üzemi szerelvények gyártói által rendelkezésre bocsátott tanúsítványok alapján ellenőriznie kell az üzemi szerelvényeket;
- c) az elvégzett vizsgálatokra, ellenőrzésekre, valamint az átvizsgált műszaki dokumentációra vonatkozóan az üzembe helyezés előtti vizsgálatról jegyzőkönyvet kell kiállítania a kérelmező számára;
- d) ha a gyártás megfelel az előírásoknak, akkor a gyártás megfelelőségére vonatkozó írásbeli tanúsítványt kell kiállítania, és el kell látnia az illetékes szervezet jelével; és
- e) ellenőriznie kell, hogy a típusjóváhagyás az SZMG SZ 2. számú melléklet típusjóváhagyásra vonatkozó előírásainak (beleértve a hivatkozott szabványokat is) megváltozása után továbbra is érvényes marad.

A d) pont szerinti tanúsítvány és a c) pont szerinti jegyzőkönyv több, azonos típusú tételre is vonatkozhat (csoportos tanúsítvány vagy csoportos jegyzőkönyv).

1.8.7.4.3 A bizonyítványban legalább a következőket kell feltüntetni:

- a) az illetékes szervezet nevét és székhelyét;
- b) a gyártó nevét és székhelyét, és ha nem a gyártó a kérelmező, akkor a kérelmező nevét és székhelyét is;
- c) arra való utalást, hogy az üzembe helyezés előtti vizsgálat során az SZMG SZ 2. számú melléklet melyik változatát és mely szabványokat alkalmazták;
- d) a vizsgálatok eredményét;
- e) a vizsgált termék(ek) azonosításához szükséges adatokat, de legalább a sorozatszámot, ill. nem újratölthető palackoknál a gyártási tétel számát, és
- f) a típusjóváhagyás számát.

1.8.7.5 Időszakos, közbenső és soronkívüli vizsgálatok

1.8.7.5.1 Az illetékes szervezetnek:

- a) el kell végeznie az azonosítást és ellenőriznie kell a dokumentációnak való megfelelést;
- b) végre kell hajtania a vizsgálatokat és jelen kell lennie a próbáknál, hogy ellenőrizze, hogy a követelményeket betartották;
- c) a vizsgálatokról és a próbákról jegyzőkönyvet kell kiállítania, a jegyzőkönyv több tételre is vonatkozhat; és
- d) biztosítani kell, hogy az előírt jelölést felvigyék.

1.8.7.5.2 A nyomástartó tartályok időszakos vizsgálati jegyzőkönyvét a kérelmezőnek legalább a következő időszakos vizsgálat időpontjáig meg kell őriznie.

***Megjegyzés:** Tartányokra lásd a 4.3.2.1.7 pont tartány-vizsgálati könyvre (gépkönyvre) vonatkozó előírásait.*

1.8.7.6 A kérelmező üzemi vizsgálóhelyének felügyelete

1.8.7.6.1 A kérelmezőnek

- a) az üzemi vizsgálóhelyet az 1.8.7.7.5 pont szerint dokumentált, a vizsgálatokra vonatkozó minőségbiztosítási rendszer szerint kell kialakítani és felügyelni;
- b) teljesítenie kell a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeit, és biztosítani kell, hogy a minőségbiztosítási rendszer megfelelő és hatékony maradjon;
- c) az üzemi vizsgálatra képzett és hozzáértő személyzetet kell kijelölnie;
- d) ahol szükséges, el kell helyezni a vizsgáló szervezet jelét.

1.8.7.6.2 A vizsgáló szervezetnek kezdeti auditálást kell végeznie, és ha ez kielégítő, legfeljebb három évig tartó időszakra szóló engedélyt kell kiadnia. Ennek során a következő előírásokat kell betartani:

- a) az audittal igazolni kell, hogy a termék vizsgálata az SZMG SZ 2. számú melléklet követelményei szerint történik;
- b) a vizsgáló szervezet felhatalmazhatja a kérelmező üzemi vizsgálóhelyét, hogy a vizsgáló szervezet jelét elhelyezze minden ellenőrzött termékre;
- c) az engedély a lejárta előtti utolsó évben végzett, kielégítő eredménnyel járó audit után megújítható. Az új érvényességi időszak az előző engedély lejárataától számít;
- d) a vizsgáló szervezet auditorainak kellő szakértelemmel kell rendelkezniük ahhoz, hogy elvégezzék azon termékek megfelelőség-értékelését, amelyre a minőségbiztosítási rendszer kiterjed.

1.8.7.6.3 Az engedély érvényességi ideje alatt a vizsgáló szervezetnek időszakos felülvizsgálatokat kell tartania, hogy megbizonyosodjék, hogy a kérelmező továbbra is fenntartja és alkalmazza a minőségbiztosítási rendszert. Ennek során a következő előírásokat kell betartani:

- a) egy 12 hónapos időszakon belül legalább két felülvizsgálatot kell tartani;
- b) a vizsgáló szervezet további szemléket, képzést, műszaki változtatásokat, vagy a minőségbiztosítási rendszer módosítását írhatja elő, ill. a kérelmező által végezhető vizsgálatok körét korlátozhatja vagy megtilthatja.
- c) a vizsgáló szervezetnek a minőségbiztosítási rendszerben bekövetkezett minden

változást értékelnie kell, és meg kell vizsgálnia, hogy a megváltozott minőségbiztosítási rendszer megfelel-e a kezdeti audit követelményeinek vagy teljes újraértékelés szükséges;

- d) a vizsgáló szervezet auditorainak kellő szakértelemmel kell rendelkezniük ahhoz, hogy elvégezzék azon termékek megfelelőség-értékelését, amelyre a minőségbiztosítási rendszer kiterjed; és
- e) a vizsgáló szervezetnek a szemléről, ill. felülvizsgálatról, és ha próbákat végeztek, azok eredményéről jegyzőkönyvet kell készítenie a kérelmező számára.

1.8.7.6.4 A vizsgáló szervezetnek gondoskodnia kell arról, hogy amennyiben a vonatkozó követelményeknek nem felelnek meg, a kijavításhoz szükséges intézkedések megtörténjenek. Ha a kijavításhoz szükséges intézkedések mégsem történnek meg kellő időben, az üzemi vizsgálóhely tevékenységére vonatkozó engedélyt a vizsgáló szervezet visszavonhatja vagy felfüggesztheti. A visszavonásról, ill. felfüggesztésről értesíteni kell az illetékes hatóságot. A vizsgáló szervezet döntésének részletes indokait a kérelmező számára jegyzőkönyvbe kell foglalni.

1.8.7.7 *Dokumentáció*

A műszaki dokumentációnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy belőle a vonatkozó követelményeknek való megfelelőség megállapítható legyen.

1.8.7.7.1 A típusjóváhagyáshoz szükséges dokumentumok

A kérelmezőnek – értelemszerűen – a következő dokumentumokat kell rendelkezésre bocsátania:

- a) a tervezésnél és a gyártásnál alkalmazott szabványok jegyzékét;
- b) a típus és a típusvariánsok leírását ;
- c) a 3.2 fejezet „A” táblázat vonatkozó oszlopában található utasításokat vagy a csak bizonyos anyagok szállítására szolgáló termékeknél az anyagok felsorolását ;
- d) az általános összeállítási rajzo(ka)t;
- e) a megfelelőség-értékeléséhez szükséges részletrajzokat, amelyeken fel vannak tüntetve a számításokhoz használt méretek, a szerkezeti és az üzemi szerelvények, a jelölések és/vagy bárcák;
- f) a számításokat, az eredményeket és következtetéseket;
- g) az üzemi szerelvények jegyzékét a műszaki adataikkal, a biztonsági szerkezetekre vonatkozó információt a lefűvási teljesítmény számításával;
- h) a szabványok által a szerkezeti elemek, azok részei, a bevonatok, burkolatok, a szerkezeti és az üzemi szerelvények gyártásához előírt anyagok jegyzékét, a megfelelő anyagspecifikációkat vagy az SZMGSZ 2. számú mellékletnek való megfelelést igazoló nyilatkozatot;
- i) az állandó kötések kialakítására szolgáló jóváhagyott eljárásokat;
- j) a hőkezelési eljárás(ok) leírását; és
- k) a típusjóváhagyásra és a gyártásra a szabványokban, ill. az SZMGSZ 2. számú mellékletben felsorolt minden vonatkozó vizsgálat végrehajtásának módját, leírását és jegyzőkönyveit.

1.8.7.7.2 A gyártás felügyeletéhez szükséges dokumentumok

A kérelmezőnek – értelemszerűen – a következő dokumentumokat kell rendelkezésre bocsátania:

- a) az 1.8.7.7.1 pontban felsorolt dokumentumokat;
- b) a típusjóváhagyási bizonyítvány másolatát;
- c) a gyártási és a vizsgálati eljárások dokumentációját;
- d) a gyártási naplót;
- e) állandó kötések kivitelező alkalmazottak jogosultságát;
- f) a roncsolásmentes vizsgálatokat végző alkalmazottak jogosultságát;
- g) a roncsolásos és a roncsolásmentes vizsgálatok jegyzőkönyveit;
- h) a hőkezelési eljárások jegyzőkönyveit; és
- i) a hitelesítési jegyzőkönyveket.

1.8.7.7.3 Az üzembe helyezés előtti vizsgálatokhoz szükséges dokumentumok

A kérelmezőnek – értelemszerűen – a következők dokumentumokat kell rendelkezésre bocsátania:

- a) az 1.8.7.7.1 és az 1.8.7.7.2 pontban felsorolt dokumentumokat;
- b) a termék és alkatrészeinek anyagbizonylatait;
- c) az üzemi szerelvények anyagbizonylatait és a megfelelőségi nyilatkozatokat;
- d) megfelelőségi nyilatkozatot, beleértve a termék és a típusbizonyítványban szereplő típusvariánsok leírását.

1.8.7.7.4 Az időszakos, a közbenső és a soron kívüli vizsgálatokhoz szükséges dokumentumok

A kérelmezőnek – értelemszerűen – a következők dokumentumokat kell rendelkezésre bocsátania:

- a) nyomástartó tartályoknál, ha a gyártásra és az időszakos vizsgálatokra vonatkozó szabványok előírják, a különleges követelményekre vonatkozó dokumentációt;
- b) tartályoknál:
  - a tartály-vizsgálati könyvet (gépkönyvet), és
  - az 1.8.7.7.1 – 1.8.7.7.3 pontban említett, egy vagy több dokumentumot.

1.8.7.7.5 Az üzemi vizsgálóhely értékeléséhez szükséges dokumentumok:

Az üzemi vizsgálóhely kérelmezőjének – értelemszerűen – a minőségbiztosítási rendszer következő dokumentumait kell rendelkezésre bocsátania:

- a) a szervezeti felépítést és a felelősségek megoszlását;
- b) a vizsgálatokra, a minőségellenőrzésre, a minőségbiztosításra és a munkafolyamatokra vonatkozó, megfelelő utasításokat, és a rendszeresen végzendő tevékenységeket;
- c) a minőségügyi nyilvántartást, pl. a vizsgálati jegyzőkönyveket, a vizsgálati eredményeket és hitelesítési adatokat, ill. tanúsítványokat;
- d) a vezetői felülvizsgálatokat az 1.8.7.6 bekezdés szerinti auditálás alapján a minőségbiztosítási rendszer hatékony működésének biztosításához;

- e) a vevők igényeinek kielégítését és a jogszabályok követelményeinek betartását szolgáló eljárások leírását;
- f) a dokumentáció ellenőrzési és karbantartási eljárását,
- g) nem megfelelő termékekkel kapcsolatos eljárást;
- h) az érintett személyekre vonatkozó képzési programot és minősítési eljárást.

1.8.7.8 A szabvány szerint gyártott, jóváhagyott és vizsgált termékek

Az 1.8.7.7 bekezdés követelményei a következő szabványok alkalmazása esetén teljesítettnek tekinthetők.

A vonatkozó bekezdés, ill. pont	Hivatkozás	A dokumentum címe
1.8.7.7.1 – 1.8.7.7.4	EN 12972:2007	Veszélyes anyagok szállítótartályai. A fém szállítótartályok vizsgálata, ellenőrzése és megjelölése

1.8.8 Eljárás a gázpatronok megfelelőségének értékeléséhez

A gázpatronok megfelelőség értékelése során a következő eljárások egyikét kell alkalmazni:

- a) az 1.8.7 szakaszban leírt eljárást – az 1.8.7.5 bekezdés kivételével – a nem UN nyomástartó tartályokra; vagy
- b) az 1.8.8.1 – 1.8.8.7 bekezdésben leírt eljárást.

1.8.8.1 Általános előírások

1.8.8.1.1 A gyártást valamely A típusú szervezetnek kell felügyelni és a 6.2.6 szakaszban előírt vizsgálatokat szükség szerint vagy az A típusú szervezetnek vagy ezen A típusú szervezet által jóváhagyott IS szervezetnek kell végrehajtania; az A és IS szervezet meghatározása a 6.2.3.6.1 pontban található. A megfelelőségi értékelést valamely SZMGSZ Tagállam illetékes hatóságának, ill. megbízottjának vagy vizsgáló szervezetének kell végrehajtania.

1.8.8.1.2 Az 1.8.8 szakasz alkalmazása esetén kérelmezőnek demonstrálni, biztosítani és ki kell jelentenie, hogy a gázpatronok 6.2.6 szakasz rendelkezéseinek és az SZMGSZ 2. számú melléklet minden további vonatkozó előírásának való megfelelőségéért önálló felelősséggel tartozik.

1.8.8.1.3 Kérelmezőnek

- a) el kell végeznie minden egyes gázpatron (beleértve a felhasznált anyagokat és az adott típus változatait, pl. térfogat, nyomás, szerkezet, zárás és adagolószerkezet) az 1.8.8.3 bekezdés szerinti típusvizsgálatokat;
- b) a tervezésre, gyártásra, felügyeletre és vizsgálatra az 1.8.8.3 bekezdés szerint jóváhagyott minőségbiztosítási rendszert kell fenntartania;
- c) a 6.2.6 szakaszban előírt vizsgálatokhoz az 1.8.8.4 bekezdés szerint jóváhagyott vizsgálórendszert kell fenntartania;
- d) kérelmet kell benyújtania az SZMGSZ Tagállam választása szerinti A típusú szervezetéhez a gyártás felügyeletére és a vizsgálatokra vonatkozó saját minőségbiztosítási rendszere jóváhagyására; ha a kérelmező székhelye nem valamely SZMGSZ Tagállam területén van, akkor egy SZMGSZ Tagállam területére irányuló szállítás előtt valamely SZMGSZ Tagállam A típusú szervezetéhez kell a

kérelmet benyújtania;

- e) ha a gázpatron végső összeszerelése a kérelmező által gyártott alkatrészekből és egy vagy több más gyártó által gyártott alkatrészekből történik, akkor a típusvizsgálati bizonyítvány előírásainak kielégítésére a gázpatronok összeszerelésére és töltésére írásos útmutatást kell készíteni.

1.8.8.1.4 Ha a kérelmező és a gázpatront a kérelmező útmutatása szerint összeszerelő és/vagy töltő vállalkozások bizonyítani tudják az A típusú szervezetnek, hogy megfelelnek az 1.8.7.6 bekezdésnek – kivéve az 1.8.7.6.1 d) és az 1.8.7.6.2 b) pontot –, akkor kialakíthatnak üzemben belüli vizsgálóhelyet, amely a 6.2.6 szakaszban meghatározott minden vizsgálatot vagy azok egy részét elvégezheti.

1.8.8.2 *Gyártási típusvizsgálat*

1.8.8.2.1 Kérelmezőnek minden egyes gázpatron típusra műszaki dokumentációt kell összeállítania, feltüntetve az alkalmazott műszaki szabvány(oka)t is. Ha olyan szabvány alkalmazását választotta, amelyre nincs hivatkozás a 6.2.6 szakaszban, az alkalmazott szabványt csatolnia kell a dokumentációhoz.

1.8.8.2.2 Kérelmezőnek a műszaki dokumentációt az adott típus mintáival együtt az A típusú szervezet számára hozzáférhetően kell őriznie a gyártás során és azután az adott típusvizsgálati tanúsítvány szerinti gyártás befejezésétől számított legalább öt évig.

1.8.8.2.3 Kérelmezőnek gondos vizsgálat után típusvizsgálati tanúsítványt kell kiállítania, amely legfeljebb tíz évig érvényes; ezt az igazolást csatolnia kell a dokumentációhoz. A tanúsítvány felhatalmazza a kérelmezőt az adott típusú gázpatronok gyártására ezen időszak alatt.

1.8.8.2.4 Ha ezen időszakon belül az SZMGSZ 2. számú melléklet vonatkozó előírásai (beleértve a hivatkozott szabványokat) oly módon változna meg, hogy a típusminta a továbbiakban nem felel meg azoknak, kérelmezőnek ezen típusvizsgálati tanúsítványt vissza kell vonnia és erről tájékoztatnia kell az A típusú szervezetet.

1.8.8.2.5 Kérelmező a tanúsítvány gondos és teljes felülvizsgálata után legfeljebb újabb 10 évre megújíthatja azt.

1.8.8.3 *A gyártás felügyelete*

1.8.8.3.1 A típusvizsgálati eljárás és a gyártási folyamat A típusú szervezet általi felügyeletet igényel annak biztosítására, hogy a kérelmező által jóváhagyott típus és az előállított termékek megfelelnek a típusjóváhagyás előírásainak és az SZMGSZ 2. számú melléklet alkalmazható előírásainak. Ha az 1.8.8.1.3 e) pontot alkalmazzák, az összeszerelő és töltő vállalkozást be kell vonni ebbe az eljárásba.

1.8.8.3.2 Kérelmezőnek meg kell tennie a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a gyártási folyamat megfelel az SZMGSZ 2. számú melléklet alkalmazható előírásainak és típusjóváhagyási tanúsítványának és mellékleteinek. Ha az 1.8.8.1.3 e) pontot alkalmazzák, az összeszerelő és töltő vállalkozást be kell vonni ebbe az eljárásba.

1.8.8.3.3 Az A típusú szervezetnek

- a) ellenőriznie kell a kérelmező típusvizsgálatának megfelelőségét és az adott típusú gázpatronok megfelelőségét az 1.8.8.2 pontban meghatározott műszaki doku-

mentációnak;

- b) ellenőriznie kell, hogy a gyártási folyamat végtermékei megfelelnek a rájuk vonatkozó követelményeknek és dokumentációnak; ha a gázpatront kérelmezőnél egy vagy több másik vállalat által gyártott alkatrészekből szerelik össze, az A típusú szervezetnek ellenőriznie kell azt is, hogy a gázpatronok végső összeszerelés és töltés után teljes összhangban vannak minden alkalmazható előírással és a kérelmező útmutatóját helyesen alkalmazták;
- c) ellenőriznie kell, hogy az egyes részek tartós egyesítését és a vizsgálatokat minősített vagy vizsgával rendelkező személyek végzik;
- d) az ellenőrzés eredményeit jegyzőkönyvbe kell foglalnia.

1.8.8.3.4 Az A típusú szervezetnek gondoskodnia kell arról, hogy amennyiben a kérelmező típusjövőhagyásának vagy a gyártási eljárásnak való megfelelést megsértik, a kijavításhoz szükséges intézkedések megtörténjenek vagy a kérelmező vonja vissza a tanúsítványt.

1.8.8.4 *Tömörégi próba*

1.8.8.4.1 Kérelmezőnek és a kérelmező útmutatása alapján a gázpatronok végső összeszerelését és töltését végző vállalkozásoknak

- a) el kell végezniük a 6.2.6 szakasz szerinti próbákat;
- b) a próbák eredményit rögzíteniük kell;
- c) kizárólag azokra a gázpatronokra, amelyek teljes mértékben megfelelnek a típusvizsgálat előírásainak és az SZMG SZ 2. számú melléklet alkalmazható előírásainak és sikeresen kiállták a 6.2.6 szakaszban előírt próbákat, ki kell állítaniuk a megfelelési igazolást;
- d) az A típusú szervezet általi véletlenszerű ellenőrzés céljából meg kell őrizniük az 1.8.8.7 bekezdés szerinti dokumentációt a gyártás során és a valamely jóváhagyott típus alá tartozó gázpatronok utolsó gyártását követően legalább öt évig;
- e) el kell helyezniük a gázpatron típusát, a kérelmezőt és a gyártás időpontját vagy a sorozatszámot azonosító tartós és olvasható jelölést; ha a korlátozottan rendelkezésre álló hely miatt a jelölés nem helyezhető el teljes egészében a gázpatron palástján, akkor ezeket az információkat a gázpatronhoz erősített vagy a gázpatronnal együtt egy belső csomagolásba helyezett tartós címkén kell feltüntetni.

1.8.8.4.2 Az A típusú szervezetnek

- a) véletlenszerű időközönként, de valamely gázpatron típus gyártásának megkezdése után rövid időn belül és azután három évenként legalább egyszer el kell végeznie a szükséges vizsgálatokat annak értékelésére, hogy a kérelmező gyártási típusvizsgálatához alkalmazott eljárása valamint a gyártás és a termék vizsgálata a gyártási típus jóváhagyási tanúsítvány és a vonatkozó előírások szerint történik;
- b) ellenőriznie kell a kérelmező által kiadott tanúsítványokat;
- c) el kell végeznie a 6.2.6 szakaszban előírt vizsgálatokat vagy jóvá kell hagynia a vizsgálati programot és az e vizsgálatokat végző üzemben belüli vizsgálóhelyet;

1.8.8.4.3 A tanúsítványnak legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a) a kérelmező és ha nem azonos, akkor a kérelmező írásos utasításai szerint a végső

összeszerelést végző vállalkozás(ok) nevét és székhelyét (ha ilyen vállalkozások vannak);

- b) hivatkozást a gyártáshoz és a vizsgálatokhoz alkalmazott SZMG SZ 2. számú melléklet kiadásra és szabványokra;
- c) a próbák eredményeit;
- d) az 1.8.8.4.1. c) pont szerinti jelölés adatait.

1.8.8.5 (fenntartva)

1.8.8.6 *Az üzemi vizsgálóhely értékelése*

Ha a kérelmező vagy a gázpatronokat összeszerelő és/vagy töltő vállalkozás üzemi vizsgálóhellyel rendelkezik, az 1.8.7.6 bekezdés előírásait – az 1.8.7.6.1 d) és az 1.8.7.6.2 b) pont kivételével – kell alkalmazni. Az gázpatronok összeszerelését és/vagy töltését végző vállalkozásnak meg kell felelnie a kérelmezőre vonatkozó előírásoknak.

1.8.8.7 *Dokumentumok*

Az 1.8.7.7.1, 1.8.7.7.2, 1.8.7.7.3 és 1.8.7.7.5 pont előírásait kell alkalmazni.

1.9 fejezet

A fuvarozás korlátozása az illetékes hatóságok által

1.9.1 Bármely állam illetékes hatóságai a veszélyes áruk területén történő nemzetközi vasúti fuvarozására kiegészítő előírásokat hozhat olyan kérdésekben, amelyekről az SZMGSZ 2. számú melléklet nem rendelkezik, feltéve, hogy ezek a kiegészítő előírások

- összhangban vannak az 1.9.2 szakasz előírásaival;
- nem állnak ellentétben az 1.1.2 b) bekezdés előírásaival;
- az adott állam belföldi jogrendjének részét képezik, és egyaránt érvényesek a veszélyes áruknak az adott állam területén történő belföldi vasúti fuvarozására is;
- nem tiltják a hatályuk alá tartozó veszélyes áruk vasúti fuvarozását az adott állam teljes területén.

1.9.2 Az 1.9.1 szakasz hatálya alá eső kiegészítő előírások a következők:

- a) kiegészítő biztonsági követelmények vagy a biztonságot szolgáló korlátozások olyan fuvarozásokra,
  - amelyek során bizonyos építményeket, pl. hidakat vagy alagutakat használnak;
  - amelyek során kombinált fuvarozási eszközöket, pl. átrakóberendezéseket használnak; vagy
  - amelyek kikötőkben, pályaudvarokon vagy más közlekedési terminálokon kezdődnek vagy végződnek;
- b) olyan előírások, amelyek meghatározott veszélyes áruk fuvarozását a különleges és helyi kockázattal járó vonalszakaszokon, pl. a lakott területeken, környezetvédelmi szempontból érzékeny területeken, kereskedelmi központokon, veszélyes berendezéseket tartalmazó ipari övezeteken áthaladó szakaszokon tiltják vagy különleges feltételek, pl. vasútüzemi intézkedések (sebességkorlátozás, meghatározott fuvarozási időszak, találkozási tilalom stb.) betartásához kötik.

1.9.3 –

1.9.4 (fenntartva)

1.9.5 Az államok illetékes hatóságai – függetlenül az előző szakaszok előírásaitól – a veszélyes áruk nemzetközi vasúti fuvarozására különleges biztonsági előírásokat is hozhatnak, amennyiben a szóbanforgó kérdést az SZMGSZ 2. számú melléklet nem szabályozza; különösen:

- a vasúti forgalomra;
- a szállítási tevékenységekkel kapcsolatos vasútüzemi szabályokra, pl. kocsirendezésre vagy kocsi félreállításra;
- a fuvarozott veszélyes árukra vonatkozó adatok kezelésére.

Ezek a különleges előírások azonban nem vonatkozhatnak az SZMGSZ 2. számú melléklet hatálya alá tartozó területekre, és különösen nem az 1.1.2 a) és 1.1.2 b) bekezdésben meghatározottakra.

1.10 fejezet

Közbiztonsági előírások¹⁰⁾

***Megjegyzés:** E fejezet alkalmazásában alkalmazásában a „közbiztonság” alatt az embereket, a javakat vagy a környezetet veszélyeztető bűncselekményekkel, többek között a terrorcselekményekkel szembeni biztonságot kell érteni.*

1.10.1 Általános előírások

- 1.10.1.1** Mindenkinnek, aki a veszélyes áru szállításával kapcsolatba kerül, felelősségéhez mérten figyelembe kell vennie az ebben a fejezetben meghatározott közbiztonsági követelményeket.
- 1.10.1.2** Veszélyes áru szállításával csak megfelelően azonosított fuvarozó bízható meg.
- 1.10.1.3** Az átmeneti tárolóhelyeken, ill. terminálokon, jármű telephelyeken, kikötőkön és rendezőpályaudvarokon belül a veszélyes áruk szállítása során átmeneti tárolásra használt területeket megfelelően biztosítani kell, jól meg kell világítani és ha lehetséges és indokolt, az illetéktelenek elől el kell zárni.
- 1.10.1.4** A veszélyes árut szállító vonat személyzetének a szállítás alatt fényképes személyazonosító okmányt kell magánál tartania.
- 1.10.1.5** Az 1.8.1 szakasz szerinti biztonsági ellenőrzéseknek ki kell terjedniük a megfelelő közbiztonsági intézkedésekre is.

1.10.2 Közbiztonsági képzés

- 1.10.2.1** Az 1.3 fejezetben meghatározott képzésnek és ismeretfelújító oktatásnak a közbiztonsági szempontok tudatosítására is ki kell terjedniük. A közbiztonsággal kapcsolatos ismeretfelújító oktatást nem kell feltétlenül a szabályozásban bekövetkezett változások oktatásával összekapcsolni.
- 1.10.2.2** A közbiztonsági szempontok tudatosítása során foglalkozni kell a közbiztonsági kockázat jellegével, a közbiztonsági kockázat felismerésével, a kockázatkezelés és -csökkentés módszereivel és a közbiztonság megsértése esetén teendő intézkedésekkel. Ha közbiztonsági terv szükséges, foglalkozni kell annak tudatosításával is, a résztvevők felelősségének és feladatainak, ill. a közbiztonsági terv végrehajtásában való részvételüknek arányában.
- 1.10.2.3** Még a veszélyes áru szállításával kapcsolatos munkakör betöltése előtt kell az érintetteknek ilyen képzésben részesülniük, ill. az ilyen képzettségüket ellenőrizni, és a képzést rendszeres időközönként ismeretfelújító oktatással kell kiegészíteni.
- 1.10.2.4** Minden közbiztonsági képzésre vonatkozó iratot a munkáltatónak meg kell őriznie és kérés esetén a munkavállaló vagy az illetékes hatóság számára hozzáférhetővé kell tennie. Az iratokat a munkáltatónak az illetékes hatóság által meghatározott időtartamig kell megőriznie.

1.10.3 A nagy közbiztonsági kockázattal járó veszélyes árukra vonatkozó előírások

1.10.3.1 A nagy közbiztonsági kockázattal járó veszélyes áruk meghatározása

---

¹⁰⁾ Az 1.10 fejezet előírásait csak akkor kell alkalmazni, ha azt a nemzeti törvények előírják.

1.10.3.1.1 „Nagy közbiztonsági kockázattal járó veszélyes áruk” azok, amelyekkel terrorista cselekmények során vissza lehet élni, ami súlyos következményekkel járhat, pl. tömeges balesetet vagy tömegpusztítást, vagy különösen a 7 osztály esetén tömeges társadalmi-gazdasági összeomlást idézhet elő.

1.10.3.1.2 A nagy közbiztonsági kockázattal járó veszélyes árukat a 7 osztályba tartozók kivételével (lásd az 1.10.3.1.2 pontot) a következő 1.10.3.1.2 táblázat sorolja fel.

1.10.3.1.2 táblázat: A nagy közbiztonsági kockázattal járó veszélyes áruk felsorolása

Osztály	Alosztály	Anyag vagy tárgy	Mennyiség		
			Tartányban (l) ^{c)}	Ömlesztve (kg) ^{d)}	Küldeménydarabban (kg)
1	1.1	Robbanóanyagok és -tárgyak	a)	a)	0
	1.2	Robbanóanyagok és -tárgyak	a)	a)	0
	1.3	C összeférhetőségi csoportba tartozó robbanóanyagok és -tárgyak	a)	a)	0
	1.4	UN 0104, 0237, 0255, 0267, 0289, 0361, 0365, 0366, 0440, 0441, 0455, 0456 és 0500 alá tartozó robbanóanyagok és -tárgyak	a)	a)	0
	1.5	Robbanóanyagok	0	a)	0
2		Gyúlékony gázok (a csak F betűt tartalmazó osztályozási kódok)	3000	a)	b)
		Mérgező gázok (T, TF, TC, TO, TFC vagy TOC betű(ke)t tartalmazó osztályozási kódok), az aeroszolok kivételével	0	a)	0
3		I és II csomagolási csoportba tartozó gyúlékony folyékony anyagok	3000	a)	b)
		Érzéketlenített robbanóanyagok	0	a)	0
4.1		Érzéketlenített robbanóanyagok	a)	a)	0
4.2		I csomagolási csoportba tartozó anyagok	3000	a)	b)
4.3		I csomagolási csoportba tartozó anyagok	3000	a)	b)
5.1		I csomagolási csoportba tartozó, gyújtó hatású, folyékony anyagok	3000	a)	b)
		Perklorátok, ammónium-nitrát, ammónium-nitrát műtrágyák és ammónium-nitrát emulziók, szuszpenziók vagy gélek	3000	3000	b)
6.1		I csomagolási csoportba tartozó mérgező anyagok	0	a)	0
6.2		„A” kategóriába tartozó fertőző anyagok (UN 2814 és 2900, az állati eredetű anyagok kivételével)	a)	0	0
8		I csomagolási csoportba tartozó maró anyagok	3000	a)	b)

a) Tárgytalan.

b) Az 1.10.3 szakasz előírásait nem kell alkalmazni, akármennyi is a szállított mennyiség.

c) Az ebben az oszlopban megadott értéket csak akkor kell alkalmazni, ha a 3.2 fejezet „A” táblázat (10) vagy (12) oszlopa szerint a tartányban való szállítás megengedett. Azokra az anyagokra vonatkozóan, amelyek tartányos szállítása nem megengedett, ezen oszlop utasítása tárgytalan.

d) Az ebben az oszlopban megadott értéket csak akkor kell alkalmazni, ha a 3.2 fejezet „A” táblázat (10) vagy (17) oszlopa szerint az ömlesztett szállítás megengedett. Azokra az anyagokra vonatkozóan, amelyek ömlesztett szállítása nem megengedett, ezen oszlop utasítása tárgytalan.

1.10.3.1.3 A 7 osztályba tartozó veszélyes áruk közül nagy közbiztonsági kockázattal járó radioaktív

anyagok azok, amelyeknél egy küldeménydarab aktivitása eléri vagy meghaladja a 3000A₂ szállítási közbiztonsági küszöbértéket (lásd a 2.2.7.2.2.1 pontot is), kivéve a következő radionuklidokat, amelyekre a szállítási közbiztonsági küszöbértéket az 1.10.3.1.3 táblázat tartalmazza.

1.10.3.1.3 táblázat: Egyes radionuklidokra vonatkozó szállítási közbiztonsági küszöbérték

Elem	Radionuklid	Szállítási közbiztonsági küszöbérték (TBq)
Amerícium	Am-241	0,6
Arany	Au-198	2
Cézium	Cs-137	1
Gadolínium	Gd-153	10
Germánium	Ge-68	7
Iridium	Ir-192	0,8
Itterbium	Yb-169	3
Kadmium	Cd-109	200
Kalifornium	Cf-252	0,2
Kobalt	Co-57	7
Kobalt	Co-60	0,3
Kúrrium	Cm-244	0,5
Nikkel	Ni-63	600
Palládium	Pd-103	900
Plutónium	Pu-238	0,6
Plutónium	Pu-239	0,6
Polónium	Po-210	0,6
Prométium	Pm-147	400
Rádium	Ra-226	0,4
Ruténium	Ru-106	3
Stroncium	Sr-90	10
Szelén	Se-75	2
Tallium	Tl-204	200
Túlium	Tm-170	200
Vas	Fe-55	8000

1.10.3.1.4 Radionuklid keverékeknél annak megállapítása, hogy vajon a szállítási közbiztonsági küszöbértéket elérték vagy túlhaladták-e, számítással történhet úgy, hogy a jelen lévő minden egyes radionuklidra összegezni kell a radionuklid aktivitása és a rá vonatkozó szállítási közbiztonsági küszöbérték hányadosát. Amennyiben ez az összeg kisebb 1-nél, úgy a keverék radioaktivitási küszöbértékét nem érték el, ill. nem haladták túl.

A számítás a következő képlettel végezhető:

$$\sum_i \frac{A_i}{T_i} < 1,$$

ahol

A_i = a küldeménydarabban jelen levő i -edik radionuklid aktivitása (TBq)

T_i = az i -edik radionuklid szállítási közbiztonsági küszöbértéke (TBq).

1.10.3.1.5 Amikor a radioaktív anyag más osztályok járulékos veszélyeivel is bír, az 1.10.3.1.2 táblázat kritériumait is figyelembe kell venni (lásd még az 1.7.5 szakaszt).

1.10.3.2 Közbiztonsági terv

1.10.3.2.1 A nagy közbiztonsági kockázattal járó áruk (lásd az 1.10.3.1.2 táblázatot) és a nagy közbiztonsági kockázattal járó radioaktív anyagok (lásd az 1.10.3.1.3 pontot) szállításában részt vevő, az 1.4.2 és az 1.4.3 szakaszban meghatározott fuvarozóknak, szállítóknak, feladóknak és többi résztvevőnek olyan közbiztonsági tervet kell készíteniük, bevezetniük és annak megfelelően eljárniuk, amely legalább az 1.10.3.2.2 pontban meghatározott elemeket tartalmazza.

1.10.3.2.2 A közbiztonsági tervnek legalább a következő elemekből kell állnia:

- a) a közbiztonsági rendszabályokért és óvintézkedésekért viselt felelősség részletes megosztása megfelelő hatáskörrel és képesítéssel rendelkező személyek között;
- b) az érintett veszélyes áruk, ill. veszélyes áru fajták nyilvántartása;
- c) a folyamatban levő tevékenységek felülvizsgálata és a közbiztonsági kockázat értékelése, beleértve a szállítási műveletek szükség szerinti megszakítását, a veszélyes áruk vasúti kocsiban/járművön, tartányban vagy konténerben tartását a szállítás előtt, alatt és után, ill. a veszélyes áruk átmeneti tárolását az intermodális szállítás vagy az egységek közötti átrakás során;
- d) a résztvevők felelősségével és feladatával arányban álló intézkedések egyértelmű meghatározása, amelyeket a közbiztonsági kockázat csökkentéséhez meg kell tenni, beleértve:
  - a képzést;
  - a közbiztonsági eljárásokat (pl. teendők súlyos fenyegetettség esetén; új, ill. áthelyezett alkalmazottak ellenőrzése stb.);
  - az üzemi eljárásokat [pl. útvonalak kiválasztása/használata, ahol ismeretes; hozzáférés a veszélyes árukhoz az átmeneti tárolóhelyeken (mint azt a c) pont meghatározza); érzékeny infrastruktúra közelsége stb.];
  - a közbiztonsági kockázat csökkentéséhez használandó eszközöket és forrásokat;
- e) hatékony, naprakész eljárások a közbiztonsági fenyegetettség, a közbiztonság megsértése, ill. a közbiztonságot érintő rendkívüli események kezelésére és jelentésére;
- f) a közbiztonsági terv értékelésére, ellenőrzésére, valamint a rendszeres felülvizsgálatára és korszerűsítésére vonatkozó eljárás;
- g) a közbiztonsági tervben szereplő szállítási információk fizikai védelmének biztosítására szolgáló intézkedések;
- h) intézkedések annak biztosítására, hogy a közbiztonsági tervben szereplő szállítási információkhoz csak az érdekeltek juthassanak hozzá. Ezek az intézkedések azonban nem akadályozhatják az SZMGSZ 2. számú mellékletben máshol előírt információk megadását.

Megjegyzés: A fuvarozónak, a szállítónak, a feladónak és a címzettnek együtt kell működniük egymással és az illetékes hatóságokkal a fenyegetésre vonatkozó információk kicserélésében, a megfelelő közbiztonsági intézkedések alkalmazásában és a közbiztonságot érintő rendkívüli események kezelésében.

1.10.3.3 Olyan készüléket, berendezést kell alkalmazni, ill. olyan intézkedést kell fogatosítani, amely megakadályozza, hogy a nagy közbiztonsági kockázattal járó veszélyes árut (lásd az 1.10.3.1.2 táblázatot) és a nagy közbiztonsági kockázattal járó radioaktív anyagot (lásd az 1.10.3.1.3 pontot) szállító vonatot, kocsit / járművet, ill. rakományát eltulajdonítsák, és

biztosítani kell, hogy ezek az eszközök mindig jól működjenek. Az óvintézkedések azonban nem akadályozhatják a vészhelyzet elhárítását.

Megjegyzés: *A nagy közbiztonsági kockázattal járó veszélyes áruk (lásd az 1.10.3.1.2 táblázatot) vagy a nagy közbiztonsági kockázattal járó radioaktív anyagok (lásd az 1.10.3.1.3 pontot) mozgásának ellenőrzésére a közlekedési telemetria vagy egyéb nyomkövető módszereket kell alkalmazni, amennyiben arra alkalmasak és a hozzá szükséges eszközök rendelkezésre állnak, ill. fel vannak szerelve.*

- 1.10.4** Az 1.1.3.6 bekezdés előírásainak értelmében nem kell betartani az 1.10.1, az 1.10.2 és az 1.10.3 szakasz követelményeit, ha a küldeménydarabokban szállított mennyiség egy vasúti kocsiban vagy egy nagykonténerben nem haladja meg az 1.1.3.6.3 pontban meghatározott mennyiséget, kivéve az UN 0029, 0030, 0059, 0065, 0073, 0104, 0237, 0255, 0267, 0288, 0289, 0290, 0360, 0361, 0364, 0365, 0366, 0439, 0440, 0441, 0455, 0456 és 0500 számú tárgyakat, valamint kivéve az UN 2910 és 2911 számú anyagokat, amennyiben az aktivitás szintje meghaladja az A_2 értéket. Ezen kívül az 1.10.1, az 1.10.2 és az 1.10.3 szakasz követelményeit akkor sem kell betartani, ha egy vasúti kocsiban vagy egy nagykonténerben tartányban vagy ömlesztve szállított mennyiség nem haladja meg az 1.1.3.6.3 pontban meghatározott mennyiséget. Ezenkívül nem kell betartani e fejezet előírásait az UN 2912 KIS FAJLAGOS AKTÍVITÁSÚ RADIOAKTÍV ANYAG (LSA-I) és az UN 2913 RADIOAKTÍV ANYAG, SZENNYEZETT FELÜLETŰ TÁRGYAK (SCO-I) szállításakor sem.
- 1.10.5** Radioaktív anyagok esetén e fejezet előírásai teljesítettnek tekinthetők, ha betartják a Nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló Egyezmény¹¹⁾ valamint az IAEA „Nukleáris anyagok és nukleáris létesítmények fizikai védelme” c. kiadvány¹²⁾ előírásait.

---

¹¹⁾ NFCIRC/274(Rev1, Vienna (1980).

¹²⁾ INFCIRC/225/Rev.4 (helyesbített kiadás), Vienna (1999).

1.11 fejezet

Belső veszélyelhárítási terv rendező-pályaudvarokra

A veszélyes áruk szállításához a rendező-pályaudvarokon belső veszélyelhárítási tervet kell készíteni.

A veszélyelhárítási terv célja, hogy a rendező-pályaudvarokon baleset vagy rendkívüli esemény alkalmával a résztvevők megfelelően működjenek együtt és a baleset vagy rendkívüli esemény emberekre vagy a környezetre gyakorolt hatása lehetőleg kis mértékű maradjon.